Załącznik
do Uchwały Nr XXIII/203/16
Rady Miejskiej w Błoniu
z dnia 7 listopada 2016 r.

Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Błonie do roku 2023

Projekt został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji w ścisłym porozumieniu i przy współpracy z samorządem gminnym i przedstawicielami społeczności lokalnej.

Zamawiający:

Gmina Błonie

ul. Rynek 6

05-870 Błonie

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1

80-855 Gdańsk

Gdańsk, 2016

Spis treści

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania 5
2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie Gminy, powiatu, województwa i kraju 8
3. Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy miejsko-wiejskiej Błonie 12
3.1. Charakterystyka zagospodarowania przestrzennego 12
3.2. Sfera społeczna 20
3.3. Sfera gospodarcza 30
3.4. Infrastruktura techniczna 39
3.5. Infrastruktura społeczna 48
4. Wyniki konsultacji społecznych 56
4.1. Wyniki badań ankietowych 56
4.2. Wyniki konsultacji społecznych 79
5. Analiza SWOT 84
6. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na podstawie badań własnych 87
6.1. Metodologia opracowania diagnozy 87
6.2. Problemy społeczne 90
6.3. Problemy gospodarcze 105
6.4. Problemy środowiskowe 111
6.5. Problemy przestrzenno-funkcjonalne 116
6.6. Podsumowanie: obszary kryzysowe 119
7. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji 120
7.1. Obszary zdegradowane 120
7.2. Obszary rewitalizacji 123
7.3. Uzasadnienie wyznaczenia obszarów rewitalizacji 126
8. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego (planowany efekt rewitalizacji) 128

8.1. Wizja 128
8.2. Misja 128
9. Cele rewitalizacji i kierunki działań 131
9.1. Rekomendowane kierunki interwencji 132
9.2. Opis kierunków interwencji i celów rewitalizacyjnych 135
9.3. Uzasadnienie celów rewitalizacyjnych i ich wpływ na niwelowanie koncentracji zjawisk negatywnych 139
10. Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz indykatywne ramy finansowe 142
10.1. Lista A: projekty kluczowe 142
10.2. Lista B: projekty komplementarne 155
10.3. Podsumowanie zbiorcze projektów rewitalizacyjnych 163
10.4. Powiązanie planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami operacyjnymi 169
10.5. Powiązanie zdiagnozowanych problemów i zdiagnozowanych przedsięwzięć 177
11. Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji 183
12. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji 185
13. System wdrażania (realizacji) Programu Rewitalizacji 188
14. System monitoringu i oceny PR 190
14.1. Monitoring 190
14.2. Ewaluacja 192
14.3. Aktualizacja PR 194
15. Spis tabel 196
16. Spis wykresów 198
17. Spis rysunków 201

1. Wprowadzenie – cel, założenia i zakres opracowania

Powołując się na Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych 2014-2020 rewitalizacja stanowi kompleksowy proces, którego celem jest wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Przez działania całościowe rozumie się wzajemnie powiązane przedsięwzięcia, które obejmują kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe. Poprzez prowadzone działania zakłada się optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów. Proces ten stanowi wieloletni okres, prowadzony przez interesariuszy wraz we współpracy ze społecznością lokalną. Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- Uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju Gminy;
- Pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotykających go problemów diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub środowiskowe;
- Ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- Właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- Zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- Koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowania i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- Realizacji wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Obszar zdegradowany stanowi obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy (tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych). Może być on podzielony na podobszary, w tym podobszary, które nie posiadają wspólnych granic (warunek – występowanie sytuacji kryzysowej na każdym podobszarze).

Obszar rewitalizacji jest to całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym zamierza się prowadzić rewitalizację. Cechuje go koncentracja negatywnych zjawisk oraz znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Lokalny Program Rewitalizacji natomiast został zdefiniowany, jako inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę Gminy, wieloletni program działań w takich sferach jak: społeczna, ekonomiczna, przestrzenna, infrastrukturalna, środowiskowa, kulturowa. Celem niniejszego programu jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Stanowi on narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Projekt rewitalizacyjny to zaplanowany oraz ukierunkowany plan na osiągnięcie celów programu rewitalizacji.

Należy zaznaczyć, że głównym źródłem sfinansowania projektów rewitalizacyjnych z funduszy europejskich są środki RPO (EFS i EFFR). Komplementarnym źródłem ich współfinansowania są także środki KPO (EFS, EFRR, FS). Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych mogą być również środki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego, a także pozostałe np. prywatne.

W celu stworzenia kompleksowego programu rewitalizacji, w niniejszym dokumencie szczególna uwag została zwrócona na dokładną diagnozę, opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, cele rewitalizacji ora opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Rysunek 1 Etapy tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

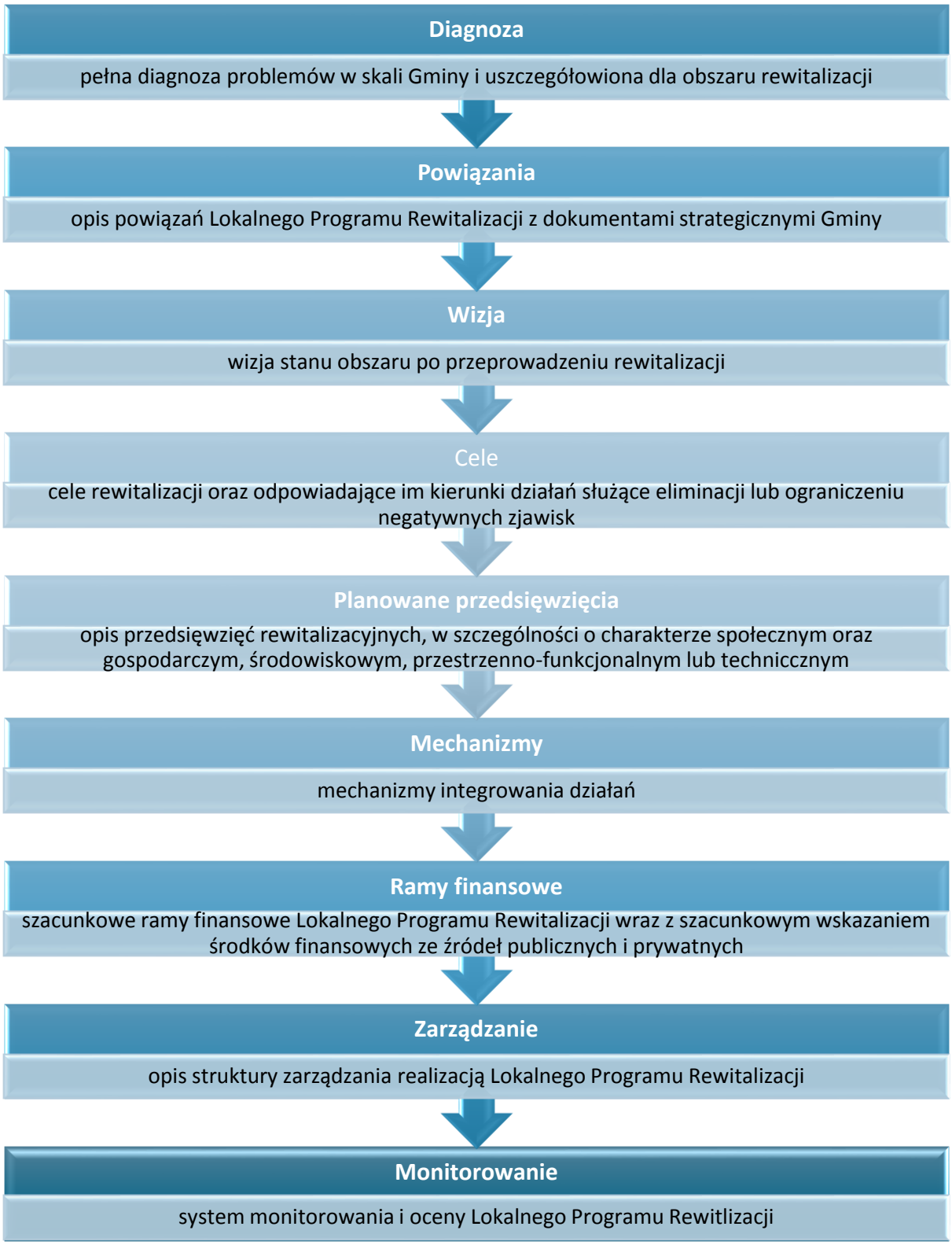

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz. U. rok 2015, poz. 1777.

2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie Gminy, powiatu, województwa i kraju

Niniejszy dokument pt. „ LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY BŁONIE" jest spójny z ustaleniami dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Powiązanie z Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Błonie z dokumentem krajowym:

- ***Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju*** **–**Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna:
  - Cel 3 – Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki;
  - Cel 6 – Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state"; Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny;
  - Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny;
  - Cel 11 – Wzrost społecznego kapitału rozwoju.
- ***Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020*** – Cel główny: Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

  – Cele rozwojowe:
  - Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb aktywności obywatela.
  - Rozwój kapitału ludzkiego.

- Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

- ***Strategia Rozwoju Kraju 2020 –*** Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna
  - *Cel 1: Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych. Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo*
  - *Cel 3: Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego. Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka*
  - *Cel 4: Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.*
- ***Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie***
  - Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.
  - Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność").

Powiązanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Błonie z dokumentem regionalnym:

- ***Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030***
  - Cel priorytetowy: Przemysł i Produkcja – wzrost zdolności konkurencyjnej przemysłu w regionie poprzez stymulowanie zmian strukturalnych, pobudzanie aktywności innowacyjnej oraz efektywne wykorzystanie zasobów
  - Cele strategiczne: Gospodarka – wzrost konkurencyjności regonu poprzez rozwój działalności produkcyjnej oraz transfer i wykorzystanie

nowych technologii; Społeczeństwo – poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki; Transport i przestrzeń – trwały i zrównoważony rozwój regionu oparty o endogeniczne czynniki rozwoju oraz wzrost dostępności;

- Cele ramowe: Środowisko i Energetyka – zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska; Kultura i Dziedzictwo – wykorzystanie kultury i dziedzictwa kulturowego do rozwoju przemysłów kreatywnych

- ***Strategia Rozwoju powiatu warszawsko-zachodniego na lata 2016-2025***– Cele strategiczne:
  1. Usługi społeczne wysokiej jakości,
  2. Zagospodarowanie przestrzenne i ochrona środowiska,
  3. Dostępność komunikacyjna,
  4. Potencjał przyrodniczy, kulturalny i historyczny dla rozwoju Powiatu,
  5. Warunki do rozwijania przedsiębiorczości oraz lokowania inwestycji zwłaszcza w obszarach innowacyjnych.

Powiązanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Błonie z dokumentem lokalnym:

- ***Strategia Rozwoju Gminy Błonie 2014-2020*** – Wizja: Gmina Błonie to wspólnota otwarta i dostępna, o wysokiej jakości życia i dobrze zorganizowanej przestrzeni publicznej Gmina, w której chce się żyć i pracować. Nadrzędnym celem i koncepcją jest zrównoważony rozwój Gminy Błonie przy jednoczesnej ochronie dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego.
- ***Program Ochrony Środowiska Gminy Błonie na lata 2009-2016 –*** Cele i zadania z zakresu ochrony środowiska:

  Priorytet 1 – Ochrona jakościowa wód powierzchniowych i podziemnych oraz racjonalne wykorzystanie ich zasobów.

Priorytet 2 – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska, szczególnie w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenach wiejskich.

Priorytet 3 – Ochrona istniejących walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Priorytet 4 – Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa Gminy.

- ***Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na 2016 rok w Gminie Błonie na lata 2009-2016***
  - Cel główny – nazwanie zagrożeń, określenie adresatów i poszukiwanie odpowiednich rozwiązań.
  - Cel strategiczny – rozwijanie zintegrowanego wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych.
  - Kierunki działań:

    1. Integracja osób niepełnosprawnych i starszych ze środowiskiem w celu pełnego uczestnictwa w życiu społecznym – imprezy okolicznościowe np. wigilia integracyjna, dzień seniora.
    2. Zapewnienie usług opiekuńczych osobom wymagającym pomocy.
    3. Pomoc w dofinansowaniu i zakupie sprzętu rehabilitacyjnego we współpracy z PCPR i PFRON.
    4. Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych i starszych.
    5. Utworzenie ośrodka wsparcia dziennego dla osób starszych i niepełnosprawnych.

3. Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy miejsko-wiejskiej Błonie

3.1.Charakterystyka zagospodarowania przestrzennego

POŁOŻENIE I STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Gmina Błonie jest obszarem miejsko-wiejskim o powierzchni 8584 ha (86 km^2), z czego 909 ha stanowią grunty Miasta Błonie. W układzie administracyjnym kraju, jednostka ta położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego oraz w południowej części powiatu warszawskiego zachodniego, odpowiednio zajmując ich powierzchnie: 0,24% i 16,08%. Obszar analizowanej Gminy graniczy (Rysunek 3):

- od północy z gminą Leszno (powiat warszawski zachodni),
- od wschodu z gminą Ożarów Mazowiecki (powiat warszawski zachodni),
- od południa z gminą Brwinów (powiat pruszkowski), gminą Grodzisk Mazowiecki (powiat grodziski), gminą Baranów (powiat grodziski),
- od zachodu z gminą Teresin (powiat sochaczewski).

Rysunek 2.Gminy graniczące z Gminą Błonie

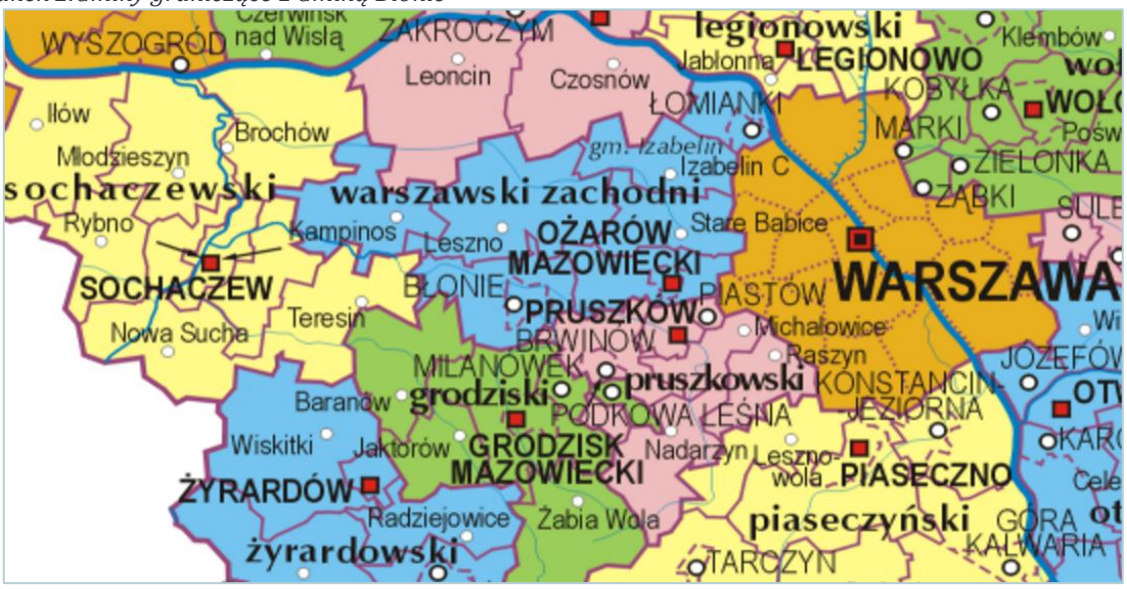

Źródło: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bf/Mazowieckie-administracja.png

W obrębie Gminy Błonie wyodrębnionych jest 35 obrębów ewidencyjnych – wsi, które położone są na terenie 32 sołectw:

1. Białutki,
2. Białuty,
3. Bieniewice,
4. Bieniewo Parcela,
5. Bieniewo Wieś,
6. Błonie Wieś,
7. Bramki,
8. Cholewy,
9. Dębówka,
10. Górna Wieś,
11. Konstantów,
12. Kopytów,
13. Łaźniew,
14. Łaźniewek,
15. Łąki
16. Marysinek,
17. Nowa Górna,
18. Nowa Wieś,
19. Nowe Faszczyce,
20. Nowy Łuszczewek,
21. Piorunów,
22. Radonice,
23. Radzików Wieś,
24. Rochaliki,
25. Rokitno
26. Stare Faszczyce,
27. Stary Łuszczewek,
28. Wawrzyszew
29. Witanów,
30. Witki,
31. Wola Łuszczewska,
32. Żukówka,

Siedzibą omawianej Gminy jest miejscowość Błonie. Wśród pozostałych gmin powiatu warszawskiego zachodniego (Izabelin, Kampinos, Leszno, Łomianki, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice), jest drugą, co do wielkości zajmowanej powierzchni. Większą powierzchnię ma tylko Gmina wiejska Leszno (12 508 ha).

Rysunek 3.Położenie Gminy Błonie wg podziału administracyjnego powiatu warszawskiego zachodniego

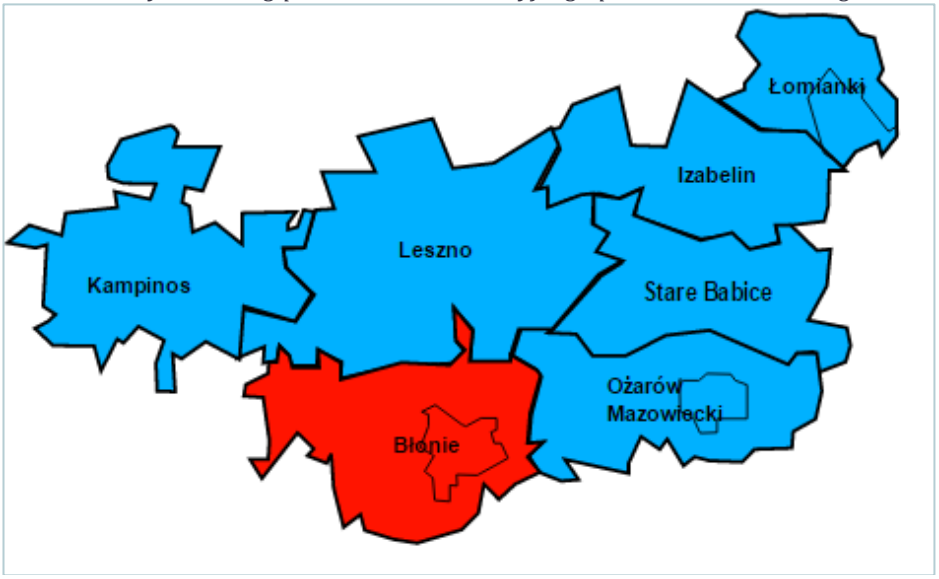

Źródło: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/96/POL_powiat_warszawski_zachodni_map_Gmina_B%C5%82onie.svg

Centralnym ośrodkiem Gminy miejsko-wiejskiej jest Miasto Błonie, pełniące nadrzędne funkcje usługowo-społeczne w stosunku do 32 struktur osadniczych. Jednakże, cały obszar omawianej jednostki wykazuje ścisłe powiązanie z najbliższym otoczeniem powiatu, zwłaszcza z Grodziskiem Mazowieckim, Milanówkiem, Brwinowem, Ożarowem Mazowieckim, Sochaczewem. Szczególne zależności zaznaczają się na płaszczyźnie administracyjnej, usługowej, infrastrukturalnej, a także komunikacyjnej.

Silne powiązanie zachodzi między Gminą, a aglomeracją warszawską. Dla mieszkańców Gminy Błonie, Warszawa stanowi przede wszystkim ważny rynek pracy. Dodatkowo, miasto stołeczne dla społeczności gminnej pełni funkcję ośrodka administracji wojewódzkiej i centralnej, ośrodka skupiającego usługi na wysokim poziomie specjalistycznym w zakresie ochrony zdrowia, kultury, oświaty oraz handlu. Z kolei dla Warszawy, Gmina Błonie coraz częściej pełni funkcję tzw. „sypialni". Wzajemna relacja możliwa jest m.in. dzięki korzystnym powiązaniom kolejowym i drogowym z Warszawą oraz atrakcyjnością terenową Gminy miejsko-wiejskiej dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Pod względem położenia geograficznego Gmina Błonie zlokalizowana jest w granicach mezoregionu Równiny Łowicko-Błońskiej leżącej w południowo-zachodniej części makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej. Równina ta charakteryzuje się płaską powierzchnią erozyjno-denudacyjną.

W obrębie obszaru Gminy Błonie wyróżnić można jeszcze kilka mniejszych jednostek geomorfologicznych, na które składają się:

- system dolinny rzek Utrata, Rokitnica, Korytnica wraz z tarasem zalewowym rzeki Utraty,
- płaska powierzchnia równinna,
- formy antropogeniczne (np. nasypy komunikacyjne).

Teren omawianej jednostki miejsko-wiejskiej rozcięty jest z południowego wschodu na północny zachód doliną rzeki Utraty oraz jej dopływami rzeki Rokitnicy i Korytnicy. Na tym obszarze deniwelacja terenu występuje sporadycznie, tylko w obrębie rzeki Utraty wynosi do ok. 8%. Doliny rzeczne zbudowane są przez osady czwartorzędowe okresu holoceńskiego. Z tych osadów wykształciły się utwory pochodzenia organiczno-mineralnego – mady oraz organicznego – torfy.

Obszar Równiny Łowicko-Błońskiej w obrębie Gminy, posiada łagodne ukształtowanie ziemi pochylającej się z południa ku kierunku północno-zachodnim. Równina ta wypełniona jest piaszczystymi osadami akumulacji rzecznej i fluwioglacjalnej cechująca się dużą miąższością. Mezoregion ten przykryty jest peryglacjalnymi utworami pochodzenia czwartorzędowego i trzeciorzędowego piaszczysto-pyłowymi i pyłowymi, które zostały naniesione przez lodowiec stadiału Warty.

Ze względu na występowanie gleb o dobrych i bardzo dobrych klasach, Gmina Błonie charakteryzuje się korzystnymi warunkami do produkcji rolnej. Do najlepszych gleb zaliczają się czarne ziemie, gleby brunatne i płowe zbudowane na podłożu pyłowym oraz gleby gliniasto-iłowe pochodzenia mineralnego. Na podstawie klasyfikacji botanicznej gleb na terenie Gminy Błonie wyróżnia się gleby chronione klasy I – III stanowiące ok. 55% powierzchni Gminy. Wśród nich:

- gleby klasy I stanowią ok. 200 ha (2,6% powierzchni gminy), w północno-wschodniej, południowej i centralnej części jednostki;
- gleby klasy II – ok. 900 ha (11,7%), w północno-wschodniej, południowej i częściowo centralnej części jednostki;
- gleby klasy III – ok. 3130 ha (40,8%), w południowej i północno-wschodniej części jednostki,
- grunty klasy IV – ok. 2148 ha (28%), w zachodniej i częściowo centralnej części jednostki.

Jednakże, z przyczyn intensywnego procesu urbanizacyjnego oraz uwarunkowań społeczno-ekonomicznych, coraz częściej obszary rolnicze ulegają pomniejszeniu. Przestrzenie, które uzyskały już zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz grunty klas IV, V lub VI, obejmują razem około 45% powierzchni Gminy Błonie. Głównie są to tereny położone w centralnej części jednostki wiejsko-miejskiej.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE[1]

[1] Opracowano na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Błonie na lata 2009-2016" – aktualizacja z 2009 r. oraz „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Błonie" z 2011 r.

Wody powierzchniowe Gminy Błonie tworzą przede wszystkim cieki dorzecza rzeki Bzury, która stanowi bezpośredni lewy dopływ Wisły. Głównym i największym ciekiem przepływającym przez analizowany obszar jest rzeka Utrata (prawobrzeżny dopływ rzeki Bzury). Mniejszymi ciekami są rzeki Rokitnica i Korytnica, stanowiące lewostronne dopływy rzeki Utraty. Dzięki tym rzekom oraz istniejącej gęstej sieci rowów melioracyjnych (prawie w 100% Gmina jest zmeliorowana i zdrenowana) zachodzi odwodnienie terenów. Wody niniejszych rzek zaliczają się do wód poza klasowych.

Ponadto, wodami powierzchniowymi na terenie jednostki miejsko-wiejskiej są nieliczne naturalne i przydomowe oczka wodne i stawy.

Wody podziemne w obrębie Gminy Błonie pochodzą z utworów o zasobach czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Ze względu na powszechnie eksploatowane wód z poziomu czwartorzędowego, stanowią one obecnie największe znaczenie gospodarcze. Podczas gdy, zasoby trzeciorzędowe wykorzystywane są w mniejszym stopniu i znacznie częściej w lokalnych ujęciach wodnych.

Na poziom czwartorzędowy składają się dwie warstwy wodonośne. Głębszy poziom zbudowany z drobnych piasków wodnolodowcowych, zalega na głębokości od 8,0 do 22,0 m p.p.t., natomiast płytszy poziom – cechujący się słabą filtracją, tworzą piaski rzeczne i eluwialne położone na nieprzepuszczalnych osadach morenowych i zastoiskowych, zalega na głębokości od 0,0 do kilku metrów p.p.t. Jednakże, wzmożony proces urbanizacji na terenie Gminy, wpływa na sukcesywne obniżanie się poziomu zasobów wód podziemnych.

Z powodu rolniczego charakteru terenu opracowania, nie występują na nim zwarte kompleksy leśne. Lasy zajmują około 15 ha, czyli jedyne 0,17 % powierzchni Gminy. Większe przestrzenie zajmują zadrzewienia i zakrzaczenia, występujące lokalnie głównie w parkach (największym terenem zieleni parkowej jest obszar o powierzchni ok. 15 ha położony w miejscowości Pass) oraz w dolinie rzeki Utraty. Drzewostan zieleni urządzonej tworzą takie gatunki, jak: klon jesionolistny, wiąz, topola biała, dąb szypułkowy, lipa, olcha, wierzba (obszar przy rzece).

Omawiając strukturę przestrzenną Gminy Błonie, warto również wspomnieć o terenach objętych formami ochrony przyrody. Wśród nich wyróżnia się fragment Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, utworzony na mocy Rozporządzenia

Wojewody Mazowieckiego Nr 3 z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 42, poz. 870). Warszawski OChK rozprzestrzenia się na terenach ponad 50 gmin, zajmując przy tym ponad 148 tys. ha. Między innymi obejmuje on wąski obszar doliny rzeki Utraty zlokalizowanej w granicach omawianej jednostki. Jedną z najważniejszych zadań pełnionych przez Warszawski OChK jest funkcja korytarza ekologicznego. Umożliwia on migrację roślin, zwierząt i grzybów oraz łączy cenne przyrodniczo obszary, jak np. Kampinoski Park Narodowy z unikatową przyrodniczo doliną Wisły, gdzie znajdują się obszary Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły (PLB140004) i Kampinoska Dolina Wisły (PLH140029)[2].

Do form ochrony przyrody występujących w Gminie Błonie, zalicza się również pomniki przyrody. W granicach niniejszej jednostki obecnie ustalonych jest ich 134. Pomniki przyrody stanowią pojedyncze drzewa z gatunków takich, jak: lipa szypułkowa, lipa drobnolistna, jesion wyniosły, dąb szypułkowy, wiąz szypułkowy, topola biała, grab zwyczajny, świerk pospolity, modrzew polski i modrzew europejski.

DZIEDZICTWO KULTUROWE I ZABYTKI[3]

Na terenie Gminy Błonie zlokalizowane są obiekty zabytkowe o różnej wartości i skali ochrony – od pojedynczych obiektów do zespołów. W granicach jednostki miejsko-wiejskiej zauważyć można liczne świadectwa wczesnego osadnictwa, które zostały określone jako stanowiska archeologiczne. Niemniej jednak, zabytki archeologiczne często narażone są na zniszczenie, dlatego wszelka działalność prowadzona na terenie ich występowania powinna być prowadzona zgodnie z przepisami odrębnymi.

Na stan prawny ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w Gminie Błonie, składają się:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków:
  - park dworski we wsi Stare Faszczyce,

[2] Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, http://www.gdos.gov.pl/warszawski-obszar-chronionego-krajobrazu
[3] Opracowano na podstawie „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Błonie" z 2011 r.

- pałac klasycystyczny z XIX w. i park krajobrazowy we wsi Pass,
- park krajobrazowy z ok. połowy XIX w. we wsi Piorunów,
- dworek z ogrodem z ok. 1930 r. we wsi Radonice,
- Kościół p.w. Św. Jakuba i Wniebowzięcia NMP oraz cmentarz we wsi Rokitno,
- Park dworski we wsi Bieniewo Parcele,
- Park dworski oraz dwór we wsi Nowy Łuszczewek;

❖ obiekty znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej:

- park dworski we wsi Bramki Ludne,
- park dworski krajobrazowy we wsi Cholewy,
- park dworski krajobrazowy we wsi Łaźniew,
- cmentarz parafialny we wsi Łaźniew,
- stajnia (wozownia) z I poł. XIX w. i oficyna we wsi Pass,
- czworak z końca XVIII w. we wsi Pass,
- spichlerz z lat 20- tych XIX w. we wsi Piorunów,
- park dworski we wsi Radzików,
- park dworski i dwór we wsi Rochaliki,
- plebania, dzwonnica cmentarz wojenny z I wojny światowej oraz pozostałości parku we wsi Rokitno;

❖ 8 stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków (nr ew. AZP: 58-63/25, 57-63/23, 57-63/14, 57-63/24, 57-61/23, 5761/13, 57-62/9, 57-62/56);

❖ 117 zabytków archeologicznych znajdujących się w ewidencji Konserwatora Zabytków Województwa Mazowieckiego (nr ew. AZP: 58-62/51; 58-62/14; 58-62/49; 58-62/44; 58-62/45; 58-62/47; 58-62/28; 58-62/30; 5862/36; 58-62/46; 58-62/32; 58-62/17; 58-62/34; 58-62/33; 58-62/19; 58-62/37; 58-62/26; 58-62/16; 58-62/48; 58-62/10; 58-62/50; 58-62/35; 58-62/39; 58-62/27; 58-62/29; 5862/15; 58-62/31; 58-62/13; 58-62/38; 58-62/8; 58-62/20; 58-62/25; 58-62/23; 58-62/22; 58-62/24; 58-62/21; 58-62/18; 58-63/1; 57-63/30; 57-63/45; 57-63/22; 57-63/29; 5763/31; 57-63/32; 57-63/43; 57-63/8; 57-63/52; 57-63/34; 57-63/28; 57-63/6; 57-63/35; 5762/35; 57-62/19; 57-62/1; 57-62/3; 57-62/20; 57-62/26; 57-62/43; 57-62/45; 57-62/31; 57-62/15; 57-62/13; 57-62/34; 57-62/14; 57-62/2; 57-62/12; 57-62/11; 57-62/27; 57 62/29; 57-62/28; 57-62/32; 57-62/30; 57-62/36; 57-62/25; 57-62/18; 57-62/8; 57-62/44; 57-61/17; 57-61/21; 57-61/22; 57-61/19; 57-61/20; 57-61/14; 57-61/15; 57-61/16; 5761/18; 57-62/42; 57-62/22; 57-62/5; 57-62/39; 57-62/46; 57-62/37; 57-62/50; 57-62/49; 57-62/52; 57-62/48; 57-62/57; 57-62/58; 57-62/47; 57-61/24; 57-61/25;

57-62/10; 5762/16; 57-62/24; 57-62/33; 57-62/51; 57-63/2; 57-63/3; 57-63/33; 57-63/51; 58-63/30; 5863/4; 58-63/68; 58-63/4; 58-63/73).

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Użytkowanie gruntów w Gminie Błonie jest stosunkowo mało urozmaicone, co potwierdzają dane przedstawione w poniższym zestawieniu [Tabela 1]. Największy teren w 2014 r. zajmowały użytki rolne (7 570 ha, tj. 88,46%), w tym grunty orne, sady oraz łąki i pastwiska razem. O wiele mniej przypadło na grunty zabudowane oraz zurbanizowane (843 ha, tj. 9,85%). Natomiast, najmniejszy odsetek (poniżej 1%) stanowiły grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione ogółem, a także grunty pod wodami. W obszarze Gminy nie wyróżniono nieużytków i tzw. terenów różnych.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Błonie w 2014 r.

Wyszczególnienie powierzchni	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni Gminy [%]
Użytki rolne razem, w tym m.in.:	**7570**	**88,46**
–grunty orne	6447	
–sady	170	
–łąki i pastwiska trwałe	541	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	**62**	**0,72**
Grunty pod wodami razem	**46**	**0,54**
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem, w tym m.in.:	**843**	**9,85**
–tereny mieszkaniowe	197	
–tereny przemysłowe	194	
Użytki ekologiczne	**0**	**0**
Nieużytki	**37**	**0,43**
Tereny różne	**0**	**0**
OGÓŁEM	**8558**	**100**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2012-2014 powierzchnia Gminy nie uległa zmianie i pozostaje na stałym poziomie 8584 ha. Jedyne zauważalne zmiany zaszły w strukturze gruntów zurbanizowanych i zabudowanych oraz użytków rolnych. A mianowicie, o 77 ha zmniejszyła się powierzchnia gruntów użytków rolnych, które zostały zagospodarowane pod grunty zurbanizowane i zabudowane. Pozostałe powierzchnie użytkowania gruntów nie uległy zmianie.

Wykres 1. Zmiany struktury użytkowania terenów Gminy Błonie w latach 2010-2014

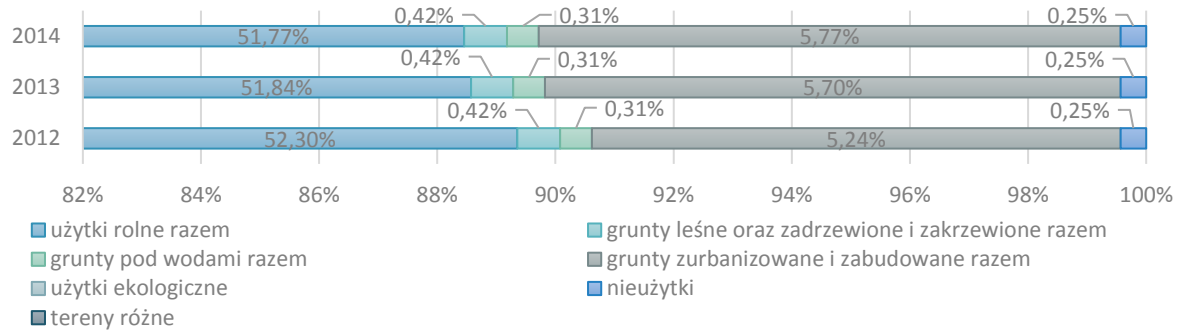

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W strukturze urbanistycznej jednostki miejsko-wiejskiej dominuje obecnie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Przede wszystkim jest ona zlokalizowana przy ciągach komunikacyjnych. Tereny zabudowy mieszkaniowej powiązane są zwłaszcza z terenami:

- o zabudowie usługowej, gdzie mogą być realizowane obiekty użyteczności publicznej, usługi świadczone na rzecz ludzi oraz inne usługi o podobnym charakterze,
- zieleni urządzonej z obiektami małej architektury, infrastruktury technicznej, urządzeniami służącymi rekreacji.

3.2.Sfera społeczna

STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA GMINY

Liczba ludności zamieszkująca Gminę Błonie w 2015 roku wskazywała na 21 291 osób, w tym 10 164 mężczyzn (47,74%) oraz 11 127 kobiety (52,26%) [Wykres 2]. Jednocześnie zaznaczyć należy, że w analizowanym okresie odnotowano wzrost ludności o 2,43%. Między 2010 a 2015 rokiem na obszar wiejski przybyło 635 osób, podczas gdy z terenu Miasta Błonie ubyło 118 mieszkańców. Współczynnik feminizacji w 2015 roku kształtował się na poziomie 109, czyli na 100 mężczyzn przypadało 109 kobiet.

Z powyższej interpretacji danych, można wywnioskować, iż struktura ludności pod względem płci w przeciągu pięciu lat utrzymywała się na dość równomiernym poziomie. Największa przewaga między liczebnością kobiet, a mężczyzn była w 2012 r., a najmniejsza w 2015 r.

Wykres 2. Liczba ludności Gminy Błonie w latach 2010-2015

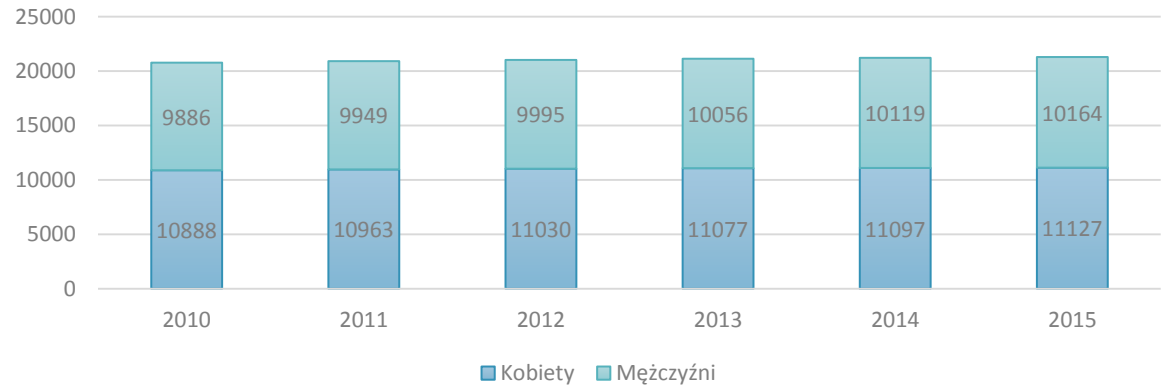

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Gęstość zaludnienia w 2010 r. w Gminie wiejsko-miejskiej Błonie wynosiła 243 osoby na km^2 i wzrosła do 249 osób na km^2 w 2015 r. Wahania gęstości zaludnienia były adekwatne do zauważalnej w latach 2010-2015 zmienności liczby ludności. Porównując gęstość zaludnienia Miasta Błonie z obszarami wiejskimi Gminy w badanym okresie, to spadek omawianego współczynnika nastąpił na terenie miejskim, a wzrost na obszarze wiejskim.

Tabela 2. Gęstość zaludnienia na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2015

Jednostka terenu Gminy Błonie	Ludność na 1 km^2					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015

obszar miejsko-wiejski	243	244	246	247	248	249
obszar Miasta	1 379	1 381	1 386	1 383	1 373	1 366
obszar wiejski	108	109	110	112	114	116

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Dane z roku 2015, dotyczące struktury ludności Gminy Błonie pod względem wieku i płci [Wykres 3] wykazują szczegółową dysproporcję pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn w poszczególnych przedziałach wiekowych. Mężczyźni stanowili liczebną przewagę w przedziale od 0 do 29 lat włącznie oraz od 40 do 49 lat włącznie, natomiast kobiety w przedziale wiekowym od 30 do 39 lat włącznie oraz od 50 roku życia i więcej. Analizując korelację mężczyzn do kobiet, największa różnica widoczna była w przedziale 40-44 lat (o 64). Z kolei, największa dysproporcja w przypadku kobiet do mężczyzn wystąpiła w przedziale 85 lat i więcej.

Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców Gminy Błonie w 2015 r.

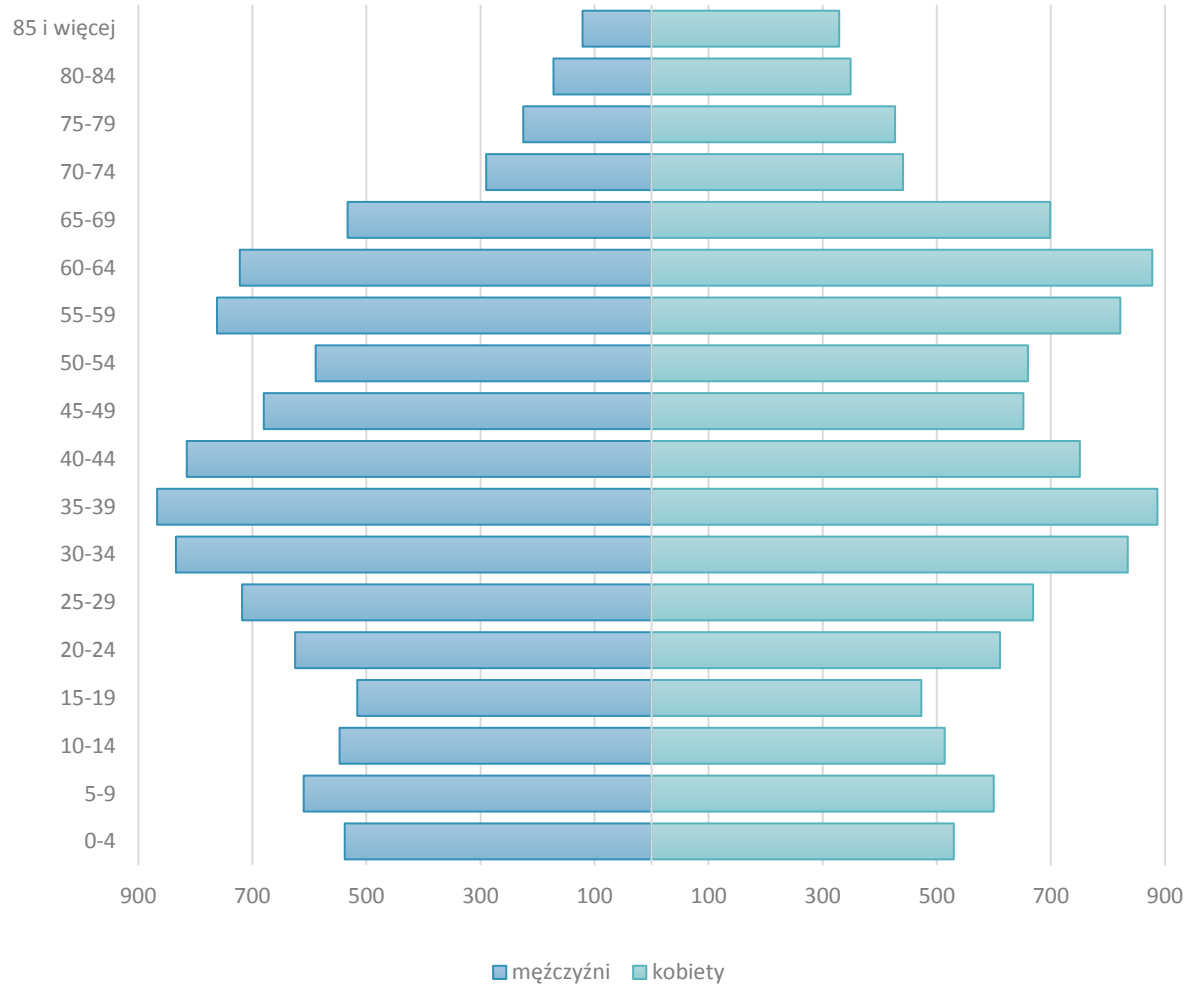

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Dane uzyskane od Zamawiającego prezentują liczbę ludności Gminy Błonie z podziałem na sołectwa i ulice w mieście Błonie. Zgodnie ze stanem z dnia 30 czerwca 2016 zdecydowanie najwięcej mieszkańców mieszkało w mieście Błonie. Odsetek ten wynosił 58,4%.

Sołectwem najbardziej zaludnionym w analizowanym czasie były Bieniewice. 1528 osób mieszkało w sołectwie, co stanowi 12,7% ogółu mieszkańców Gminy. Następnie były to: Bramki (1094), Radzików (872), Pass (596) i Stare Faszczyce (441).

Najmniejszy odsetek ludności Gminy mieszkało w miejscowościach: Kopytków-Majątek (0,08%), Łaźniewek (0,2%) oraz Nową Wieś (0,2%).

Tabela 3 Liczba ludności na terenie Gminy Błonie

Stali mieszkańcy	20639
Błonie - miejscowość	12058
Białutki	82
Białuty	145
Bieniewice	1528
Bieniewo-Parcela	176
Bieniewo - wieś	73
Błonie - wieś	381
Bramki	1094
Cholewy	130
Dębówka	476
Górna Wieś	79
Konstantów	216
Kopytów	126
Kopytów-Majątek	16
Łaźniew	70
Łaźniewek	45
Łaźniewiek - Majątek	65
Marysinek	60
Nowa Górna	59
Nowa Wieś	49
Nowe Faszczyce	123
Nowy Łuszczewek	96
Pass	596
Piorunów	91
Radonice	203
Radzików	872
Rochaliki	68
Rokitno	82
Rokitno-Majątek	85
Stare Faszczyce	441
Stary Łuszczewek	49
Wawrzyszew	102
Witki	102
Wola Łuszczewska	73
Żukówka	728

Źródło: Dane uzyskane od Zamawiającego.

Zaprezentowane poniżej dane dla miasta Błonie [Tabela 4] wskazują, że najwięcej mieszkańców mieszkało przy ulicy Narutowicza (854). W dniu 30 czerwca 2016 odsetek

ten wynosił 7,1% ogółu mieszkańców miasta Błonie. Nieco mniej mieszkało przy: Piłsudskiego (751), Sochaczewskiej (687), Wyszyńskiego (667) i Traugutta (527).

Najmniej mieszkańców zamieszkuje ulice w większości znajdujące się na obrzeżach miasta. Są to ulice:

- Wiejska – 1;
- Niecała – 1;
- Składowa – 2;
- Asnyka – 4;
- Kwiatów Polnych – 5;
- Mikołaja z Błonia – 6;
- Poprzeczna – 6;
- Stefana Szparagi – 6.

Szczegółowe dane przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 4 Liczba mieszkańców miasta Błonie w roku 2016

Ulica	Liczba ludności
11 Listopada	32
3 Maja	409
Aksamitna	25
Armii Krajowej	94
Asnyka	4
Bajkowa	19
Batalionów Chłopskich	16
Bieniewicka	190
Brzozowa	23
Cicha	52
Dobrzyńskiego	17
Engelmana	238
Fabryczna	162
Faszczycka	103
Graniczna	10
Grażyny	18
Grodziska	274
Harcerska	426
Jagiellońska	13
Jana Pawła II	158
Jasna	18

Ulica	Liczba ludności
Jaśminowa	32
Kamosińskiego	40
Karczewskiego	65
Kilińskiego	347
Klonowa	38
Kolejowa	110
Konopnickiej	77
Kopernika	103
Kościuszki	19
Krasickiego	57
Krótka	10
Krzywa	22
Kulisiewiczów	32
Kwiatowa	42
Kwiatów Polnych	5
Legionów	131
Lesznowska	129
Łukasińskiego	22
Macieja Z Błonia	52
Mała	61
Mazowiecka	130
Mickiewicza	129
Mikołaja Z Błonia	6
Modlińska	25
Mokra	117
Moniuszki	65
Nadrzeczna	21
Narutowicza	854
Niecała	1
Niemstaka	80
Nowa	68
Nowakowskiego	417
Nowomiejska	28
Ogrodowa	38
Okrężna	53
Okrzei	165
Orzeszkowej	31
Parkowa	49
Passowska	90
Piaskowa	75

Ulica	Liczba ludności
Piłsudskiego	751
Plantowa	14
Plater	89
Pogodna	16
Polna	54
Poniatowskiego	466
Poprzeczna	6
Powstańców	273
Poznańska	432
Projektowana	8
Przejazd	7
Przeskok	10
Przybysza	97
Przytulna	37
Reymonta	40
Rynek	94
Sadowa	39
Sienkiewicza	218
Składowa	2
Słoneczna	132
Słowackiego	47
Sochaczewska	687
Solidarności	20
Sowińskiego	78
Spacerowa	74
Staszica	103
Stefana Szparagi	6
Szarych Szeregów	34
Szkolna	56
Szopena	10
Śląska	70
Targowa	39
Towarowa	38
Traugutta	527
Uśmiech	148
Warszawska	216
Wąska	20
Wiejska	1
Wierzbowa	49
Wspólna	10

Ulica	Liczba ludności
Wyszyńskiego	667
Zacisze	182
Zapomniana	25
Żeromskiego	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Struktura ludności Gminy Błonie pod względem ekonomicznych grup wieku [Wykres 4] w 2015 r. przedstawiała się następująco: wśród wszystkich mieszkańców najmniej stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym (18,4%), większość osób było w wieku produkcyjnym (60,7%), a pozostały odsetek przypadł na osoby w wieku poprodukcyjnym (21,0%). Od roku 2010 rósł udział ludności w wieku poprodukcyjnym, a malał odsetek osób w wieku produkcyjnym i nieznacznie w wieku przedprodukcyjnym. Dostrzegalne zmiany w strukturze demograficznej pod względem ekonomicznym będą odczuwalne przede wszystkim w przyszłości, gdy osoby będące obecnie w wieku produkcyjnym zaczną osiągać wiek poprodukcyjny, a w wiek produkcyjny zaczną wkraczać (najmniej liczne) roczniki osób będących obecnie w wieku przedprodukcyjnym.

Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2015 r. kształtowały się następująco:

- na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadło 64,8 osób w wieku nieprodukcyjnym;
- na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadło 114,2 osób w wieku poprodukcyjnym,
- na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadło 34,6 osób w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Błonie w latach 2010-2015

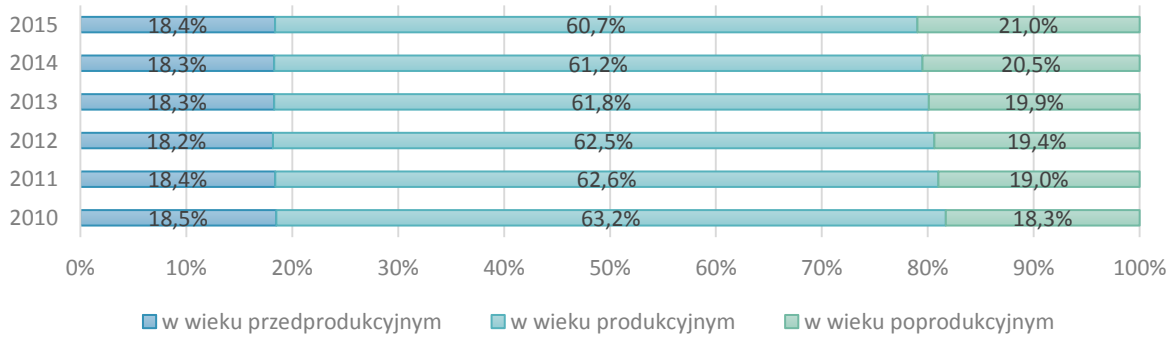

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Przyrost naturalny na terenie Gminy miejsko-wiejskiej w ciągu pięciu lat [Wykres 5] kształtował się głównie na poziomie ujemnym, co oznacza, że liczba urodzeń żywych była niższa niż zgonów. Tylko w roku 2010 i 2014 nastąpiła odwrotna sytuacja – przewaga urodzeń żywych nad zgonami, dając dodatni przyrost naturalny. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w 2010 r. (25), a najniższą w 2012 r. (-40).

Wykres 5. Przyrost naturalny na terenie Gminy w latach 2010-2014

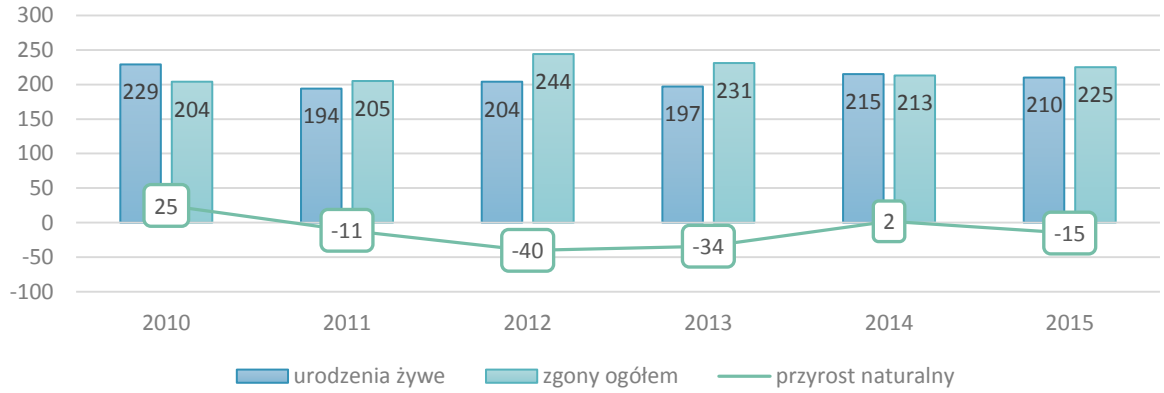

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analizując strukturę demograficzną omawianej jednostki warto nadmienić także o występujących w niej migracjach, zarówno zagranicznych, jak i wewnętrznych [Wykres 6]. Saldo migracji wewnętrznych w ciągu badanego okresu wahało się przyjmując dodatnie wartości między 128 (2015 r.) a 166 (2012 r.). W przypadku salda migracji zagranicznych jego wartość utrzymywała się mniej więcej na tym samym poziomie. Między 2010 a 2012 rokiem na teren Gminy Błonie przybyło razem 12 osób, natomiast w kolejnych dwóch latach wyjechało 6 osób.

Wykres 6. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014

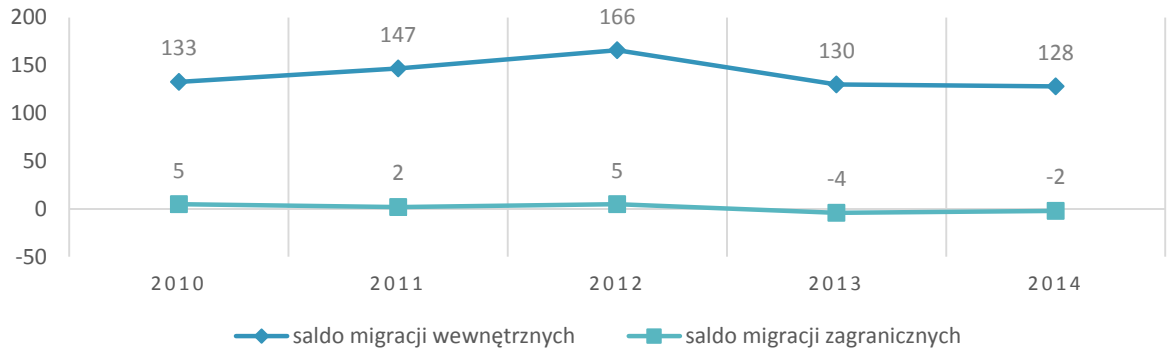

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.3.Sfera gospodarcza

LICZBA I STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

W latach 2010-2015 liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Błonie [Wykres 7] zwiększyła się. W roku 2015 w stosunku do roku 2010 było o 9,33% podmiotów więcej, co oznacza, że w 2015 r. występowało 2657 podmiotów zarejestrowanych w Rejestrze REGON.

Spośród podmiotów gospodarki narodowej w 2015 r. najliczniejszą grupę stanowiły mikro przedsiębiorstwa (2539). Firm małych było 93, średnich 22, a dużych 3. Natomiast, tego samego roku w Gminie nie odnotowano żadnej firmy zatrudniającej więcej niż 1000 pracowników. Taka firma istniała w roku 2010, 2011 i 2012.

Wykres 7. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie Gminy w latach 2010-2015

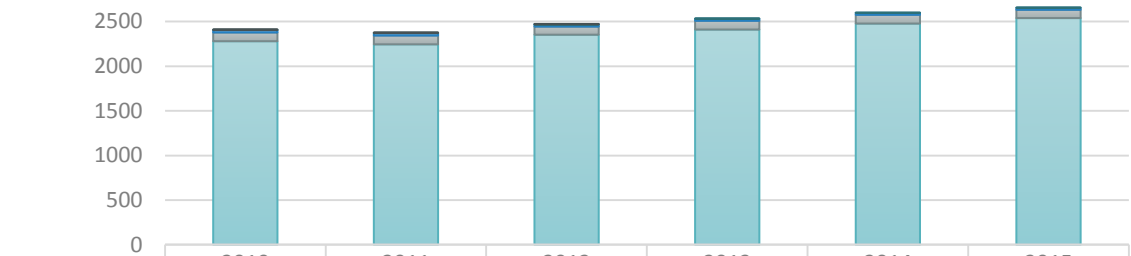

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1000 i więcej	1	1	1	0	0	0
250-999	4	4	4	4	3	3
50-249	26	26	22	22	21	22
10-49	98	99	91	98	98	93
0-9	2280	2245	2353	2411	2478	2539

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Spośród podmiotów gospodarki narodowej na terenie Gminy Błonie w 2015 r. najliczniejszą grupę stanowiły te, w których dominowała działalność handlu hurtowego i detalicznego, w tym naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (828).

Pozostałe przedsiębiorstwa w Gminie działy w ramach następujących sekcji PKD:

- transport i gospodarka magazynowa (298),
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (248),
- budownictwo (247),
- przetwórstwo przemysłowe (226),
- pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (179),
- edukacja (101),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (97),
- informacja i komunikacja (92),
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna (89),
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (60),
- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (55),

- działalność finansowa i ubezpieczeniowa (54),
- działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (36),
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (31),
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (7),
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (5),
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (4).

Poniżej przedstawiono szczegółową liczebność podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Mieście Błonie i na obszarze wiejskim.

Tabela 5.Podmioty gospodarki narodowej wg. sekcji PKD 2007[4] w Gminie Błonie w 2015 r.

obszar Gminy Błonie	Sekcja PKD 2007																			
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S i T	U
miejsko-wiejski	31	0	226	5	4	247	828	298	60	92	54	55	248	97	7	101	89	36	179	0

[4] A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B - górnictwo i wydobywanie
C - przetwórstwo przemysłowe
D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F - budownictwo
G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H - transport i gospodarka magazynowa
I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J - informacja i komunikacja
K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
O - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
P - edukacja
Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S - pozostała działalność usługowa
T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

obszar Gminy Błonie	Sekcja PKD 2007																			
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S i T	U
Miasto Błonie	13	0	144	0	3	157	550	195	36	56	37	36	174	63	5	72	58	29	125	0
wiejski	18	0	82	5	1	90	278	103	24	36	17	19	74	34	2	29	31	7	54	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2015 roku zdecydowaną większość na terenie Gminy Błonie stanowiły podmioty należące do sektora prywatnego. Spośród nich wiodącą rolę odgrywały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które stanowiły 77,4% wszystkich firm. W sektorze prywatnym odnotowano również działalność spółek handlowych (w tym z udziałem kapitału zagranicznego), spółdzielni, fundacji oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych. Podmioty gospodarcze z sektora publicznego stanowiły natomiast ponad 1,5% ogółu przedsiębiorstw.

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własnościowych w Gminie Błonie w 2015 roku

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sektor publiczny ogółem	48	46	43	41	41	39
Sektor prywatny ogółem, w tym:	2361	2329	2428	2494	2558	2591
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1894	1853	1905	1951	1979	2005
Spółki handlowe	186	195	229	241	258	267
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	43	39	46	45	50	53
Spółdzielnie	13	12	11	11	11	11
Fundacje	2	2	2	3	3	2
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	37	38	38	40	42	43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie Gminy Błonie zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. funkcjonowało 1011 gospodarstw rolnych [Tabela 7]. Ich strukturę można zanalizować m.in. pod względem udziału wielkości powierzchni [Wykres 8]. Gospodarstwa rolne wielkości 1-5 ha stanowiły największy odsetek wszystkich gospodarstw – 34,0 %. Gospodarstwa rolne duże o powierzchni 15 ha i więcej stanowiły 7,5%.

Tabela 7.Gospodarstwa rolne wg. grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Błonie w 2010 r.

do 1 ha włącznie	1-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	15 ha i więcej
344	340	172	79	76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS PSP 2010.

Wykres 8. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Gminy

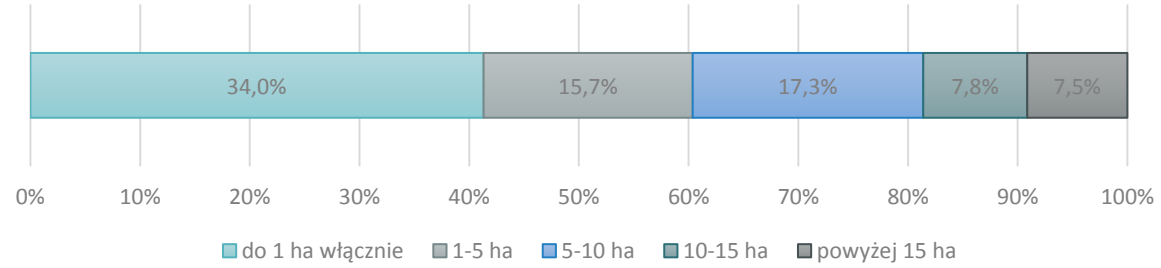

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Największa liczba gospodarstw na terenie Gminy Błonie hodowała drób (78), w tym przede wszystkim drób kurzy. W 2010 r odnotowano ponad 2,5 tys. sztuk drobiu. Wśród zwierząt gospodarskich najrzadziej hodowane były konie, tj. 72 sztuk w 16 gospodarstwach. Na terenie niniejszej jednostki nie odnotowano żadnego gospodarstwa hodującego trzody chlewnej.

Tabela 8. Pogłowie zwierząt gospodarskich i liczba gospodarstw je hodujące na terenie Gminy Błonie w 2010 r.

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	Zwierzęta gospodarskie (szt.)
Bydło razem	57	890
– **Bydło krowy**	49	473
Trzoda chlewna razem	0	0
– **Trzoda chlewna lochy**	0	0
Konie	16	72
Drób ogółem	78	2650
– **Drób kurzy**	77	2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (Powszechny Spis Rolny 2010).

ZATRUDNIENIE

Według źródeł na lata 2010-2014 [Wykres 9] zauważyć można, że liczba pracujących mieszkańców była niestabilna. Każdy kolejny rok przedstawiał inną sytuację zatrudnienia wśród osób zdolnych do pracy. W 2014 r. pracujących było najwięcej, a w stosunku do roku 2012 r., kiedy zatrudnionych było najmniej, różnica wynosiła 1300 osób (tj. 15,4%). Zaznaczyć należy, że w każdym roku dużo wyższe zatrudnienie dotyczyło mężczyzn niż kobiet. W analizowanym okresie liczba pracujących mężczyzn zwiększyła się o 5,76%, natomiast w przypadku kobiet liczba zatrudnionych zwiększyła się aż o 20,49%.

Wykres 9. Liczba pracujących ogółem wg płci na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014

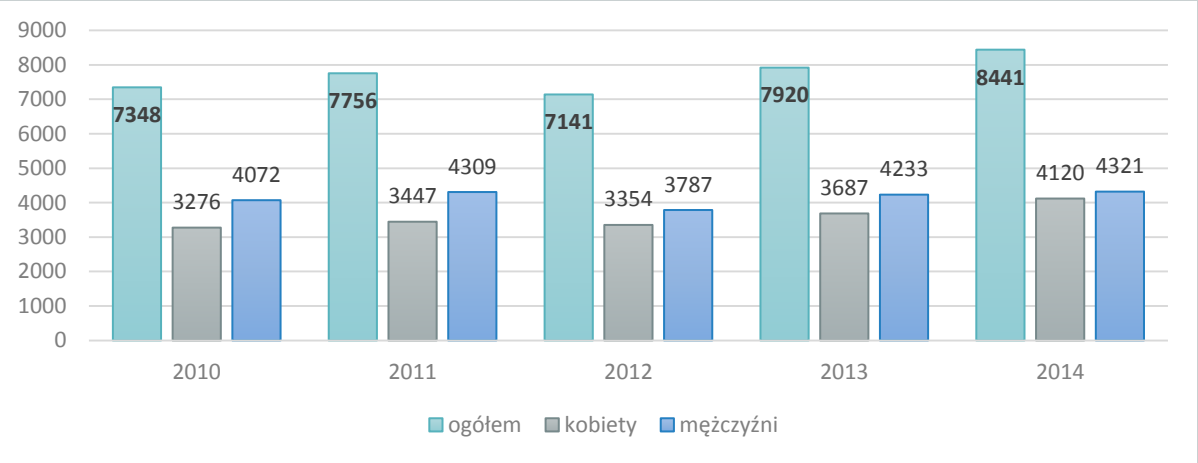

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA

Liczba osób pozostających bez pracy na terenie Gminy Błonie [Wykres 10] między 2010 a 2013 r. liczba bezrobotnych zwiększała się przyjmując wartości od 477 do 710 osób, a następnie do 2015 r. spadała. W 2015 roku liczba bezrobotnych kształtowała się na poziomie 440, co względem roku 2010 stanowiło spadek o 7,76%. Z kolei względem liczby bezrobotnych w 2013 r., kiedy było ich najwięcej, odnotowano spadek o 38,03%. Sytuacja pozostawania bez pracy wśród kobiet i mężczyzn, analizując każdy rok osobno,

była dość wyrównana. Liczba bezrobotnych mężczyzn na przestrzeni pięciu lat zmniejszyła się o 11%, natomiast kobiet o 4,3%.

Wykres 10. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2015

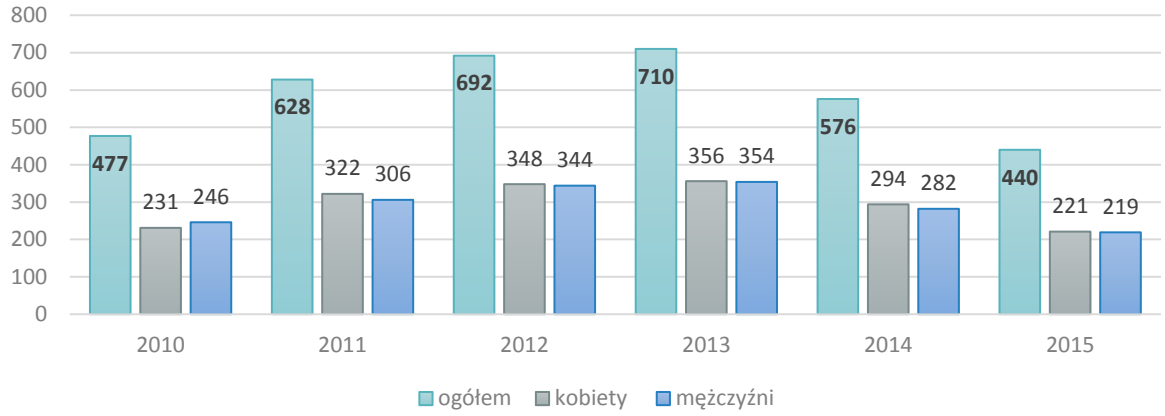

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres umieszczony poniżej [Wykres 11] zawiera porównanie wskaźnika udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2015. Przez pierwsze trzy lata wskaźnik łagodnie wrastał, natomiast później wyraźnie spadał. Najwyższy udział bezrobotnych odnotowano w 2013 r., wskaźnik osiągnął wartość 5,4%. Z kolei, najniższy wskaźnik udziału zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy był w 2015 roku i ukształtował się na poziomie 3,4%.

Wykres 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Błonie w latach 2010-2015

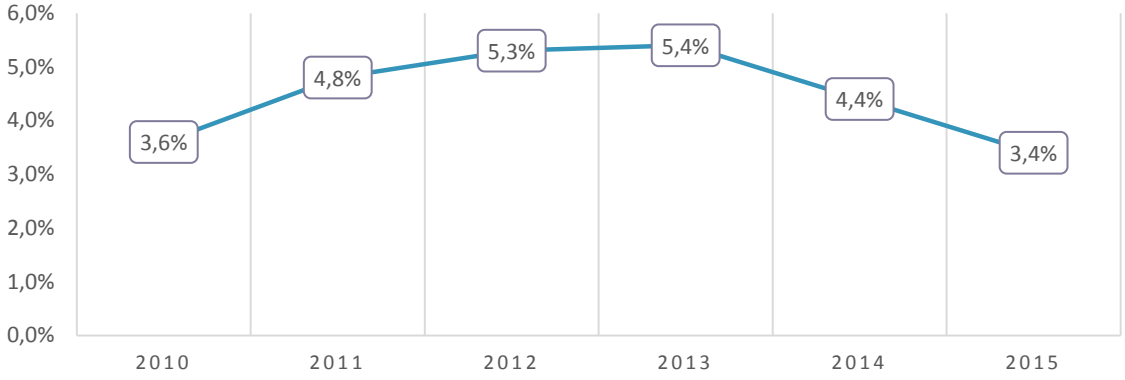

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.4.Infrastruktura techniczna

DROGI I KOMUNIKACJA[5]

Gmina Błonie posiada gęstą sieć dróg komunikacyjnych. Głównymi osiami drogowymi, które rozprowadzają ruch samochodowy na zewnątrz są:

- droga krajowa nr 2 relacji Poznań – Warszawa, przecinająca jednostkę w kierunku wschód – zachód,
- droga wojewódzka nr 579 relacji Grodzisk Mazowiecki – Leszno - Kazuń, przecinająca jednostkę w kierunku północ – południe o długości 8,4 km (w obrębie granic Gminy);
- droga wojewódzka nr 720 relacji Błonie – Nadarzyn o długości 4,18 km,
- droga wojewódzka nr 587 relacji stacja kolejowa Błonie – droga nr 579 o długości 1,35 km,
- droga wojewódzka nr 700 relacji droga nr 2 – Józefów – Rokitno o długości 0,95 km.

Długość wszystkich odcinków dróg krajowych przecinających obszar Gminy Błonie, wynosi 10,38 km, a dróg wojewódzkich 7,0 km [6].

Na drodze krajowej występuje silne natężeniem ruchu, które szczególnie wzmożone jest przez bardzo duży ruch samochodów ciężarowych. Wśród wszystkich skrzyżowań, jednym z najbardziej obciążonych ruchem, jest skrzyżowanie na terenie miasta Błonie między drogą krajową nr 2 a drogą wojewódzką nr 579. Trasa wojewódzka również charakteryzuje się silnym natężeniem ruchu, m.in. wprowadza ona ruch ciężki na teren miasta.

[5] Opracowano na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Błonie", 2011 r.
[6] Opracowano na podstawie „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Błonie" z 2011 r. oraz „Strategii rozwoju Gminy Błonie 2014-2020", 2013 r.

Poza granice Gminy miejsko-wiejskiej ruch samochodowy wyprowadzany jest także przez drogi powiatowe [Tabela 9]. Ich łączna długość przechodząca przez obszar omawianej jednostki, wynosi 34,79 km.

Tabela 9.Wykaz dróg powiatowych przecinających obszar Gminy Błonie

Nr drogi	Relacja drogi
4101W	droga wojewódzka nr 579 - Konstantów
4102W	Bieniewice – Stare Faszczyce – Mielęcin
4103W	Stare Faszczyce – Nowe Faszczyce
4104W	Bieniewice – Boża Wola
4105W	droga krajowa nr 2 – Nowa Wieś – Boża Wola
4106W	Bieniewo Parcela – Bieniewo Wieś
4107W	Błonie - Bieniewice
4108W	Błonie – Magdalenów
4109W	Wąsy – Bialutki – droga wojewódzka nr 579
4110W	Zaborówek – Wąsy – Kopytów
4113W	Wawrzyszew droga wojewódzka nr 579 – Gawartowa Wola
4115W	Bramki Ludne – Nowy Łuszczewek– Czarnów- Grądy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SUiKZP Gminy Błonie, 2011.

Ponadto, na infrastrukturę komunikacyjną terenu omawianej jednostki składają się również drogi gminne. Długość sieci dróg gminnych wynosi 103,1 km, w tym wyróżnia się trasy o nawierzchni utwardzonej (34,8 km) i gruntowej (68,3 km). Do układu dróg występujących w obrębie Gminy, zalicza się także szereg dróg nieurządzonych, powstałych z podziału działek, które nie posiadają zakwalifikowania do wyżej wymienionych kategorii dróg.

Wszystkie wyżej wymienione drogi są ważnymi arteriami komunikacyjnymi Gminy Błonie. Charakteryzują się one dużym obciążeniem ruchem drogowym, co przyczynia się miedzy innymi do szybkiego zużycia nawierzchni tych dróg. W związku z tym, większość odcinków tras kołowych wykazuje niezadowalający stan techniczny.

Oprócz sieci infrastruktury drogowej, przez Gminę poprowadzona jest również linia kolejowa E20 relacji Warszawa – Sochaczew, biegnąca ze wschodu na zachód. Na terenie omawianej jednostki zlokalizowana jest stacja kolejowa Witanów w miejscowości Bieniewice. Średnio w ciągu doby przez Gminę przejeżdża około 60 pociągów pasażerskich – osobowych.

SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Gmina Błonie zaopatrywana jest w wodę z wodociągu lokalnego, który zasilany jest z czterech komunalnych stacji wodociągowych. Zarówno stacje wodociągowe, jak i stacje uzdatniania wody, zlokalizowane są w Konstantynowie, Bieniewicach, Górnej Wisi i Pass. Wszystkie stacje nadzorowane są przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Błoniu. Wydajność poszczególnych stacji wynosi: 50 m^3/h – Konstantów, 42 m^3/h – Bieniewice, 37 m^3/h – Górna Wieś i 23 m^3/h – Pass. Wschodnia część gminy, w której położone są wsie Łaźniew, Łaźniewek, Witki i Kopytów Ihar, zaopatrywana jest z wodociągów gmin sąsiednich: Leszno i Ożarów Mazowiecki. Co więcej, dodatkowym źródłem zasilania w wodę stanowią indywidualne ujęcia w postaci studni zakładowych we wsi: Kopytów, Radzików, Radonice, Bramki i Pass.

W przeciągu pięciu lat [Wykres 12] długość sieci wodociągowej rozdzielczej na terenie Gminy Błonie zwiększyła się o 14,1 km. Na koniec analizowanego okresu sieć ta liczyła 171 km, z czego 49,4 km w Mieście Błonie i 121,6 km na obszarze wiejskim. Sieci wodociągowej towarzyszyło 4 063 przyłączy prowadzących wodę do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W stosunku do 2010 r. ich liczba wzrosła o 11%.

Wykres 12. Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2015

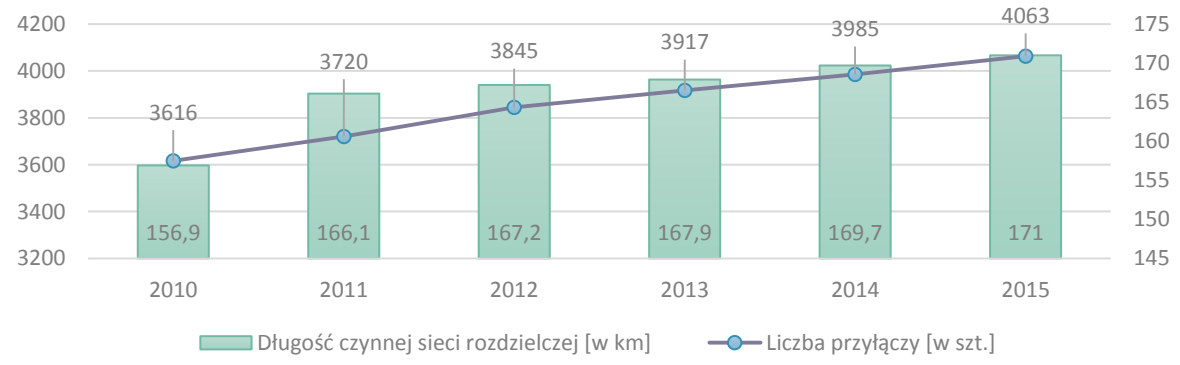

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Odsetek ludzi korzystający z instalacji wodociągowej na początku okresu badań wynosił ogółem 94,0% i zwiększył się tylko o 0,2 punkty procentowe (p. p.) w 2015 r. Jednak, analizując udział korzystających z niniejszej sieci technicznej ze względu na podział całego obszaru jednostki na część miejską i wiejską, należy zwrócić uwagę, że większy wzrost tego wskaźnika wystąpił na terenie wiejskim (o 7,2 p. p).

Wykres 13. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności Gminy Błonie w latach 2010-2014

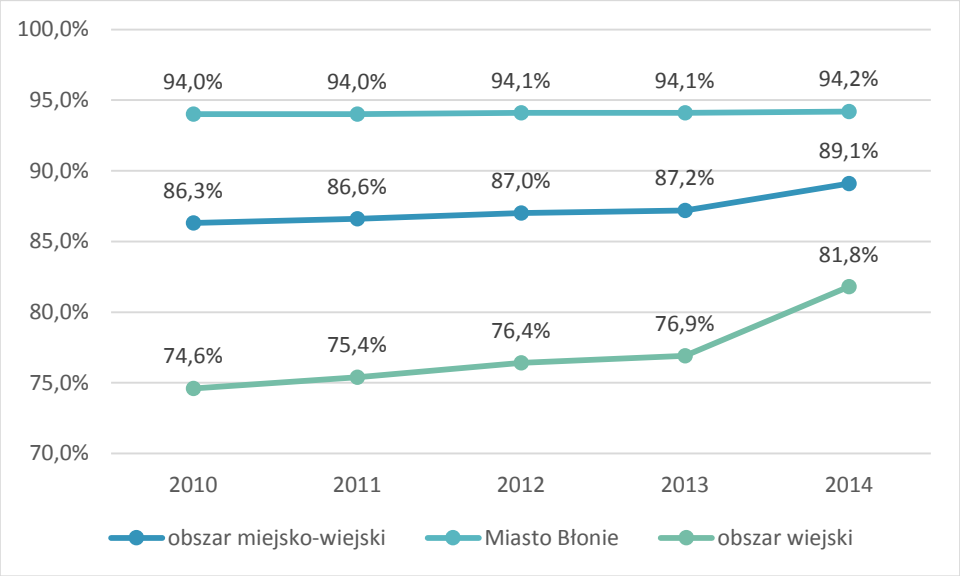

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Ścieki bytowo-komunalne z obszaru Gminy Błonie odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków, która umiejscowiona jest na obszarze miejskim. Istniejąca kanalizacja obejmuje przede wszystkim tereny zagospodarowane po południowej stronie drogi krajowej nr 2 oraz przy drodze wojewódzkiej nr 579 w północnej i południowo-wschodniej części Gminy. Obszary gdzie brak jest sieci kanalizacyjnej to tereny jeszcze niezurbanizowane bądź tylko częściowo zurbanizowane, tj. północno- zachodnia część jednostki. Dotychczas, na tych terenach ścieki odprowadzane są do przydomowych oczyszczalni ścieków[7].

[7] Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Błonie, 2011.

Długość sieci kanalizacyjnej w Gminie [Wykres 14] w roku 2010 r liczyła 132,8 km, a przyłączonych do niej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania było 3 082. Wskaźniki te w przeciągu pięciu lat zwiększyły się, odpowiednio o 6,35% i 11,97%.

Wykres 14. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014

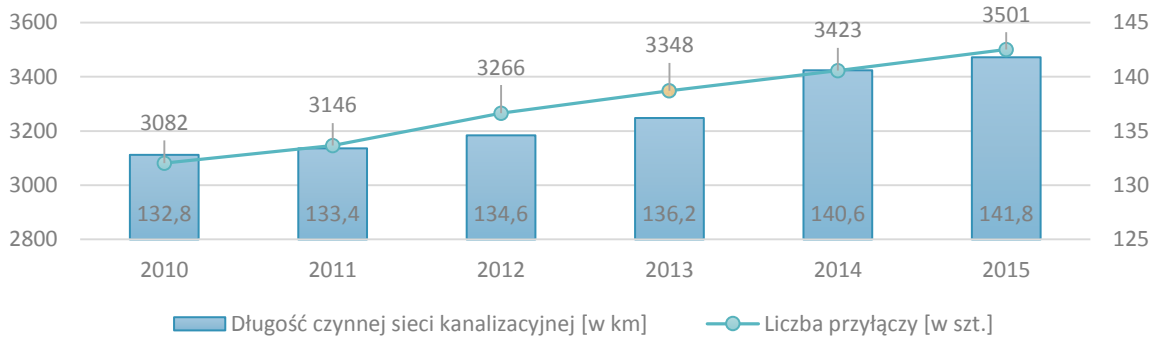

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Udział osób korzystających z instalacji kanalizacyjnej [Wykres 15] kształtowała się w 2015 r. na poziomie 85,3%, z czego więcej osób to mieszkańcy Miasta Błonie. Jednakże w czasie czterech lat, większy wzrost udziału korzystających wystąpił na terenie Gminy wiejskiej, tj. o prawie 13 p. p.

Wykres 15. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności Gminy Błonie w latach 2010-2014

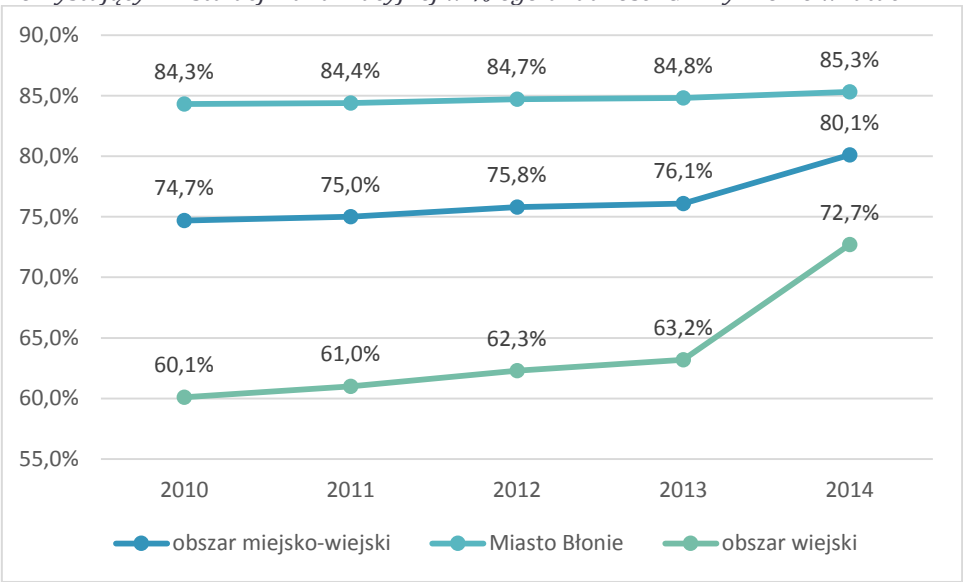

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Warto nadmienić, że na terenie obszaru miejsko-wiejskim nie jest poprowadzona sieć kanalizacji deszczowej. W związku z tym, wody opadowe odprowadzane są bezpośrednio do rowów melioracyjnych, a następnie do rzek występujących na terenie Gminy. Wody te, które trafiają do układu hydrologicznego nie przechodzą wcześniejszego oczyszczania. Grozi to dużym zanieczyszczeniem wód cieków. Dlatego należy przewidzieć budowę systemu odwodnienia terenu z uprzednim podczyszczeniu ścieków opadowych.

SIEĆ GAZOWA, CIEPŁOWNICZA I ELEKTRYCZNA

Mieszkańcy omawianego obszaru zaopatrywani są w gaz dzięki istniejącemu w południowo-wschodniej część Gminy gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Mory – Błonie – Łódź. Gazociąg ten dochodzi do stacji redukcyjnej gazu Rokitno o przepustowości 25 000 Nm^3/h). Gaz do odbiorców doprowadzany jest za pomocą sieci rozdzielczej, na którą składają się sieci gazociągów średniego i podwyższonego niskiego ciśnienia. Układ systemu średniego ciśnienia poprowadzony jest wzdłuż głównych dróg, za pomocą którego w gaz zasilana jest miejscowość: Błonie Wieś, Bieniewice, Bramki, Dębówka, Stare Faszczyce, Nowe Raszczyce oraz Konstantów, Nowa Wieś, Radonice, Żukówka, Pass, Wawrzyszew, Radzików, Witki, Łaźniewek, Łaźniew, Kopytów, Rokitno. Obszarami gdzie nie występuje sieć gazowa są tereny niezurbanizowane we wschodniej i północnej części gminy.

Długość sieci gazowej przesyłowej w obrębie Gminy wynosiła niezmiennie 10 000 km, podczas gdy długość sieci gazowej rozdzielczej zwiększyła się [Wykres 16]. Względem roku 2010, miernik ten wzrósł o 10% (2014 r.).

Wykres 16. Długość czynnej sieci gazowej na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014

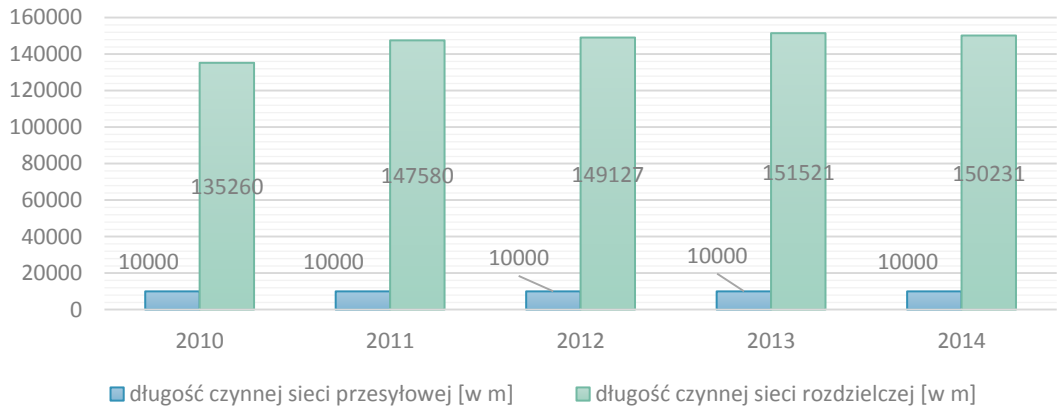

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Udział osób korzystających z instalacji gazowej z 2010 r. na 2015 r. [Wykres 17] na obszarze miejsko-wiejskim zmalał. Jak widać na poniższym wykresie, przebieg linii wskaźników dla Miasta Błonie i obszaru wiejskiego były niemalże identyczne do linii miernika dla całego terenu jednostki. Jednak różnica zauważalna jest między wskaźnikiem udziału osób korzystających z sieci gazowniczej – w części miejskiej było zawsze więcej mieszkańców stosujących gaz ziemny.

Wykres 17. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności Gminy Błonie w latach 2010-2014

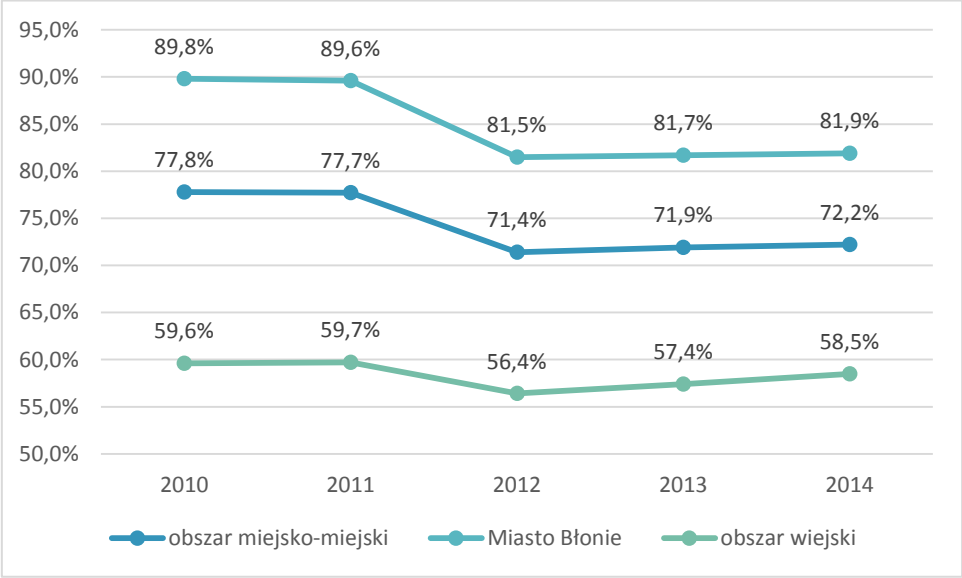

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Gospodarstwa domowe w Gminie miejsko-wiejskiej w większości posiadają indywidualny system ciepłowniczy. Zbiorowe i lokalne kotłownie występują tylko na terenie wsi Pass i Radzików, gdzie dominuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.

Głównym źródłem ciepła jest gaz ziemny stosowany w systemie ogrzewania zabudowy wielorodzinnej. Z kolei, w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej dominują paliwa stałe, w mniejszym stopniu gaz ziemny i olej opałowy.

Przez Gminę Błonie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokich napięć:

- linia 400 kV relacji Mościska - Rogowiec,
- linia 400 kV relacji Miłosna – Płock,
- linia 220 kV relacji Mory – Janów,
- linia 220 kV relacji Mory – Sochaczew,
- linia 220 kV relacji Mory – Podolszyce,
- linia 110 kV z kierunku Ożarowa Mazowieckiego zasilająca sieć linii napowietrznych 15 kV,

Do Gminy Błonie dociera energia z sieci wysokiego napięcia EE 110kV za pomocą stacji elektroenergetycznej 110/15 kV – Błonie, zlokalizowanej w południowej części. Na istniejącą sieć średniego napięcia 15kV składa się ze stacji transformatorowej 15/0,4 kV. Ilość stacji transformatorowych jest wystarczająca dla obsługi istniejącej zabudowy, tylko obszary niezurbanizowane, wymagają wyposażenia w nowe stacje transformatorowe.

ZASOBY MIESZKANIOWE

Układ przestrzenny Gminy Błonie tworzą cztery części z podziałem funkcjonalnym podziałem terenów. W obrębie obszaru jednostki miejsko-wiejskiej wykształciły się osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (Pass, Radzików) oraz jednorodzinnej (zabudowa wzdłuż ciągów komunikacyjnych). Integralną częścią istniejących osiedli są tereny usługowe. Zabudowa usługowa i usługowo-produkcyjna wykształciła się głównie przy drodze krajowej nr 2 (wieś Kopytów, Pass), a także przy drodze wojewódzkiej nr 579 (wieś Radonice, częściowo wieś Żukówka). Niezurbanizowane tereny stanowią

grunty rolne w północnej, północno-wschodniej oraz wschodniej części (wieś Witki, Łaźniew, Łaźniew Ihar, Łaźniewek, Radzików).

Na terytorium Gminy Błonie w czasie czterech lat przybyło mieszkań. Na koniec 2014 r. było ich ponad 8,5 tys. Równocześnie zwiększyła się liczba izb, tj. o 7,3% oraz łączna powierzchnia użytkowa mieszkań (z 588 862 m^2 w 2010 r. do 643 293 m^2 w 2014 r.).

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkań	7 894	7 960	8 245	8 371	8 489
Liczba izb	29 779	30 154	31 004	31 576	32 119
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m^2]	588 862	599 591	617 966	630 582	643 293

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W związku ze wzrostem liczby mieszkań, na przestrzeni lat 2010-2014 odnotowano także wzrost odsetka wyposażenia ich w instalacje techniczne [Tabela 11]. Zarówno na obszarze Miasta, jak i na obszarze wiejskim, udział wyposażenia w wodociągi, łazienki i centralne ogrzewanie w 2014 r. był w dużej mierze taki sam (niewielka różnica dotyczyła centralnego ogrzewania).

Tabela 11. Wyposażenie mieszkań w instalacje w % ogółu mieszkań na terenie Gminy Błonie w 2014 r.

Wyszczególnienie	Udział [w%]
Miasto Błonie	
Wodociągi	95,4
Łazienka	91,0
Centralne ogrzewanie	86,6
obszar wiejski	
Wodociągi	95,4
Łazienka	91,0
Centralne ogrzewanie	87,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GU

3.5.Infrastruktura społeczna

SZKOLNICTWO i EDUKACJA

Gmina Błonie zapewnia usługi oświatowe w szerokim zakresie – od żłobków po szkoły ponadgimnazjalne, zarówno publiczne, jak i niepubliczne [Tabela 12].

Tabela 12.Placówki oświatowe w Gminie Błonie

PLACÓWKA OŚWIATOWA	PUBLICZNA	NIEPUBLICZNA
żłobek przedszkole	Przedszkole Publiczne Nr 2 Promyczek	Krasnalowa Akademia (Bramki)
	Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi Nr 3 im. J. Brzechwy	Przedszkole Niepubliczne "TYGRYSEK"
	Przedszkole Publiczne Nr 4 "STOKROTKA"	Niepubliczne Przedszkole Językowe "Akademia Małego Człowieka"
	Przedszkole Publiczne Nr 5 im. Kubusia Puchatka	Niepubliczny Żłobek i Przedszkole "Pod Bocianem"
	Przedszkole Publiczne Nr 6 "ISKIERKA"	Niepubliczny Żłobek i Przedszkole Zielona Akademia
		Niepubliczny Żłobek i Przedszkole Montessori "PATISON" (Stare Faszczyce)
szkoła podstawowa	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. M. Kopernika	Prywatna Szkoła Podstawowa KOLUMBUS
	Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. J. Korczaka	Niepubliczna Dwujęzyczna Szkoła Podstawowa HILARIS
gimnazjum	Gimnazjum Nr 1 im. Hugona Kołłątaja	
	Gimnazjum Nr 2 im. Św. Maksymiliana Marii Kolbego	
zespół szkół	Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Bieniewicach (szkoła podstawowa i gimnazjum)	
szkoła ponadgimnazjalna	I Liceum Ogólnokształcące im. W. Broniewskiego	
	Zespół Szkół nr I im Melchiora Wańkowicza: • II Publiczne Liceum Ogólnokształcące, • Publiczne Technikum Nr 1, • Publiczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://blonie.pl/p,106,placowki-oswiatowe

Na przestrzeni lat 2010-2014 infrastruktura oświatowa zmieniła się [Tabela 13]. A mianowicie powstały cztery nowe placówki przedszkolne oraz jedna szkoła podstawowa. Natomiast, liczba szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych nie uległa zmianie. W czasie analizowanego okresu, liczba dzieci w placówkach przedszkolnych wzrosła i w 2014 r. wynosiła 815 wobec 874 miejsc. Wskazuje to na wystarczająca liczba miejsc w tego typu instytucjach w stosunku do potrzeb mieszkańców. Jednak w poprzednich latach sytuacja była odwrotna – więcej było dzieci niż miejsc w przedszkolu.

Liczba uczniów szkół podstawowych w przeciągu trzech lat wrosła o 11,3%, podczas gdy placówkach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych spadła – odpowiednio o 4,5% i 24%. W latach 2010-2014 liczba uczniów przypadających na jeden oddział zarówno w przypadku szkół gimnazjalnych, jak i podstawowych, wynosiła powyżej 20 osób.

Tabela 13. Dane statystyczne na temat oświaty i edukacji w Gminie Błonie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
Placówki wychowania przedszkolnego	9	10	13
Miejsca w przedszkolach	703	756	874
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	721	766	815
Szkoły podstawowe	3	3	4
Uczniowie szkół podstawowych	1187	1234	1338
Szkoły gimnazjalne	3	3	3
Uczniowie szkół gimnazjalnych	573	554	547
Szkoły ponadgimnazjalne	1	1	1
Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	263	349	200
Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział w szkołach podstawowych	21	21	21
Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział w szkołach gimnazjalnych	22	23	22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Baza istniejącego szkolnictwa na terenie jednostki miejsko-wiejskiej jest wystarczająca dla najmłodszych mieszkańców Gminy. Po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej, absolwenci decydując się na podjęcie dalszej nauki, muszą wówczas

skorzystać z usług oświatowych w innych jednostkach administracyjnych. W przypadku szkolnictwa wyższego, zapewnione jest ono przez większe miasta, jak np. Warszawa, Łódź. Natomiast takie ośrodki miejskie, jak Żyrardów, Pruszków czy Łowicz, oferują naukę w filiach poszczególnych uczelni wyższych oraz w szkołach prywatnych.

KULTURA

Sferę kulturalną na terenie Gminy Błonie zapewnia w większości miasto, gdzie swoją działalność prowadzą takie instytucje, jak: Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna - filia w Błoniu.

Centrum Kultury oferuje mieszkańcom bogaty zakres działań w sferze kulturalno-edukacyjnej. Instytucja ta znajduje się w wielofunkcyjnym obiekcie. Budynek Centrum Kultury został wyposażony w nowoczesne i funkcjonalne zaplecze techniczno-socjalne świadczące m.in. usługi gastronomiczne (mieści się tam również elegancka w wystroju kawiarnia „Sun Caffe"). Największymi walorami Centrum Kultury są jednak trzy profesjonalnie wyposażone sale: konferencyjna, widowiskowa i taneczna. Dzięki tak dobremu zapleczu, instytucja ta, może nie tylko prowadzić działania artystyczno-edukacyjne, ale także organizować różnego rodzaju szkolenia, konferencje, pokazy, sesje, seminaria oraz imprezy o charakterze okolicznościowym.

W budynku gminnego Centrum Kultury, swoje siedziby mają:

- Filia Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Komisji Edukacji Narodowej,
- Biblioteka Publiczna Gminy Błonie,
- Błoński Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- kino „Bajka" wyposażone w najnowocześniejszą aparaturę do projekcji filmów w systemie analogowym, 2D i 3D.

Na infrastrukturę kultury składa się także Muzeum Ziemi Błońskiej oraz Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Błońskie będące regionalną organizacją społeczno-kulturalną. Celem niniejszych instytucji jest m.in[8].:

- poznawanie przeszłości dziejowej Gminy Błonie,
- gromadzenie dokumentacji historycznej,
- pobudzanie zainteresowania mieszkańców dziejami oraz znajomością krajoznawczą ziemi błońskiej,
- uaktywnianie inicjatyw społecznych w zakresie rozwoju życia kulturalnego i oświatowego całego regionu,
- propagowanie wiedzy z zakresu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia przed ujemnymi skutkami cywilizacyjnymi oraz inicjowanie działań mających na celu tę ochronę.

OCHRONA ZDROWIA

Opiekę zdrowotną w zakresie lecznictwa stacjonarnego dla społeczeństwa z terenów miejsko-wiejskich Gminy świadczy:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Błoniu,
- Zakład Opieki Medycznej „Vita-Med" filia w Bramkach,
- Powiatowa Stacja Ratownictwa Medycznego zlokalizowana w Błoniu,
- LLMED Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- NZOZ Credomed Sp. z o.o,
- NZOZ Gabinety Stomatologiczne Androsz.

Najbliższą placówką medyczną o większym zakresie świadczonych usług szpitalnych dla mieszkańców omawianej jednostki, jest Szpital w Grodzisku Mazowieckim.

[8] Opracowano na podstawie Statutu Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Błońskiej http://www.tpzb.blonie.org/sites/default/files/statut/Statut%20TPZBlon.pdf

W dodatku, mieszkańcy Gminy mogą korzystać z działalności placówek aptecznych, którymi są: Apteka Prywatna Sp.J., Apteka 2000, Apteka MAXFARM Sp. z o.o., Apteka Zofia Chrzanowska i Romualda Chrzanowska Sp.J., Apteka BioAPTEKA,. Wszystkie te placówki zlokalizowane są w obrębie Miasta Błonie.

Opiekę zdrowotną pełni także instytucje specjalizująca się leczeniem i wsparciem osób z zaburzeniami psychicznymi i chorobami fizycznymi. Tą instytucją jest Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Błoniu. Działa ona jako placówka diagnostyczno-terapeutyczno-edukacyjna, zapewniająca wysoki poziom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, poprzez stałe poszerzanie swojej oferty, doskonalenie specjalistów oraz współpracę z innymi placówkami i środowiskiem lokalnym.

POMOC SPOŁECZNA

Organizacją, która udziela pomoce społeczne jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Błoniu. Pełni on świadczenia rodzinne i alimentacyjne. Do tych pierwszych zalicza się:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- zasiłek dla opiekuna jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt TK akt K 27/130),
- świadczenie rodzicielskie.

Natomiast, w przypadku świadczeń z funduszu alimentacyjnego, OPS w Błoniu udziela pomocy finansowej szczególnie osobom uprawnionym do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

W przeciągu czterech lat [Wykres 18] liczba gospodarstw oraz liczba osób korzystających z gminnej pomocy społecznej na terenie miejsko-wiejskim wahała się. Najwięcej udzielonych świadczeń dla gospodarstw domowych odnotowano w 2012 r., a

najmniej rok później. Z kolei, miernik osób korzystających z pomocy OPS w Błoniu najwyższy był w 2013 r. i w stosunku do roku poprzedniego, wzrósł o prawie 14%.

Wykres 18. Liczba gospodarstw domowych oraz osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Pomoc społeczna udzielana jest także przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Błoniu. Do zadań niniejszej Komisji należy przede wszystkim: prowadzenie działań ograniczających spożycie alkoholu, zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej i/lub rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmowanie działań w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie, a także zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi.

Społeczność Gminy miejsko-wiejskiej pomocy i/lub wsparcia mogą także uzyskać od:

- Krajowego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw na rzecz Ludzi Niepełnosprawnych i Niezaradnych Życiowo „Przyłącz się do Nas”,
- Stowarzyszenia „Dobra Wola”,
- Błońskiego Stowarzyszenia Trzeźwościowego Klubu Wzajemnej Pomocy „Kres”,
- Świetlicy Socjoterapeutycznej „O Uśmiech Dziecka”,
- Grupy „Nadzieja” ruchu samopomocowego AA,
- Fundacji Uczniowie Marka Kotańskiego „Nikt nie jest sam” w Rokitnie,
- Związku Emerytów i Rencistów Koło nr 7 w Błoniu,

- Polskiego Związku Niewidomych Okręg Mazowiecki,
- CARITAS Archidiecezji Warszawskiej Stacji Opieki w Błoniu,
- Stowarzyszenia „Błoński Uniwersytet Trzeciego Wieku".

Partnerskie współdziałanie wszystkich powyższych instytucji, oraz potencjał lokalnych organizacji społecznych działających na terenie Gminy Błonie, mogą przyczynić się do kompleksowego rozwiązywania problemów.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Czynny udział społeczeństwa omawianej Gminy koncentruje się głównie wokół działalności stowarzyszeń, fundacji, kół oraz innych związków. Ich celem jest przede wszystkim ochrona dorobku kultury, dbanie o rozwój Gminy oraz organizacja życia społecznego.

Ponadto, dużą rolę w podnoszeniu aktywności społecznej mieszkańców są kluby sportowe. Głównym ich celem jest „propagowanie wśród dzieci i młodzieży szkolnej aktywności ruchowej dla zachowania zdrowia fizycznego i psychicznego oraz ukształtowania nawyku uprawiania sportu i rekreacji, aktywizacja środowisk w sportowych zajęciach pozaszkolnych i umożliwienie wszystkim chętnym udziału w zajęciach, zwiększenie ilości zajęć sportowo-rekreacyjnych w oparciu o szkolną i klubową bazę sportową, wyłonienie młodzieży utalentowanej i zachęcanie jej do uprawiania sportu w klubach, wdrażanie dzieci do dorosłego życia poprzez „zdrową" rywalizację sportową, poszerzanie ogólnej wiedzy o sporcie w tym szczególnie o tzw. olimpizmie, osiąganie mistrzostwa sportowego"[9].

W strefie kultury fizycznej i sportu działają:

- Kluby Sportowe uczestniczące w rozgrywkach mistrzowskich prowadzonych przez związki sportowe:

[9] Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Błoniu na lata 2009-2016 – załącznik do uchwały nr XXXIII/232/09 Rady Miejskiej w Błoniu z dnia 23 marca 2009 r.

- KS „Błonianka" Błonie – prowadzące szkolenia sportowe w sekcji piłki nożnej drużyny seniorów, juniorów, młodzików, trampkarzy i orlików.
- LKS „Olymp" Błonie – prowadzące szkolenia sportowe w sekcji lekkoatletycznej, warcabowej;

- Uczniowskie Kluby Sportowy:
  - UKS „Beta" Błonie – prowadzące szkolenia sportowe w sekcjach: piłki siatkowej, piłki koszykowej, tenisa stołowego i tańca towarzyskiego,
- Stowarzyszenia:
  - Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Lokalnego „Wspólny Cel",
  - Polski Związek Wędkarski Koło nr 9 w Błoniu,
  - Radzikowskie Towarzystwo Sportowe „Nadzieja",
  - Miejskie Koło Ligi Obrony Kraju w Błoniu,
  - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Witanowa i Bieniewic,
  - Passowskie Stowarzyszenie Sportowe.

Co więcej, na obszarze jednostki miejsko-wiejskiej, co roku odbywa się ponad 100 imprez sportowo rekreacyjnych organizowanych przez Wydział Oświaty Kultury i Sportu Urzędu Miasta i Gminy. Imprezami tymi są: turnieje piłkarskie, turnieje tenisa stołowego, turnieje piłki siatkowej, koszykowej, halowej piłki nożnej, biegi przełajowe, zawody lekkoatletyczne, turnieje piłki nożnej dla dzieci i młodzieży, turnieje tenisa ziemnego, piłki siatkowej, zawody strzeleckie, biegi przełajowe, siłowanie na rękę podczas Dni Błonia oraz turnieje halowej piłki nożnej w ramach Stowarzyszenia Gmin Zachodniego Mazowsza „Mazovia"[10].

[10] Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Błoniu na lata 2009-2016 – załącznik do uchwały nr XXXIII/232/09 Rady Miejskiej w Błoniu z dnia 23 marca 2009 r.

4. Wyniki konsultacji społecznych

4.1.Wyniki badań ankietowych

PAPI

W celu zebrania danych potrzebnych przy analizie, przeprowadzono wywiady techniką PAPI (Paper & Pen Personal Interview), tj. metodą bezpośredniego indywidualnego wywiadu kwestionariuszowego.

Respondentów poproszono o ocenę ogólnego stanu społeczno-gospodarczego poszczególnych obszarów gminy. W przypadku większości miejscowości największa część respondentów unikała odpowiedzi na to pytanie, wybierając opcję „nie wiem".

Zdecydowanie najlepiej ocenione zostały Błonie (61,0% respondentów określiło ich stan jako dobry) oraz Bieniewice (30,9% wskazań „dobry"). 11,4% badanych jako dobry określiło stan Bramek, a 11,1% Białut.

Najwięcej odpowiedzi negatywnych uzyskało Rokitno (10,0% odpowiedzi „zły"), Cholewy (8,9%), Łaźniewiek (7,5%), Radonice (7,4%) i Dębówka (7,1%). Stan społeczno-gospodarczy pozostałych obszarów uznany został za przeciętny.

Wykres 19 Proszę ocenić ogólny stan społeczno-gospodarczy poszczególnych obszarów

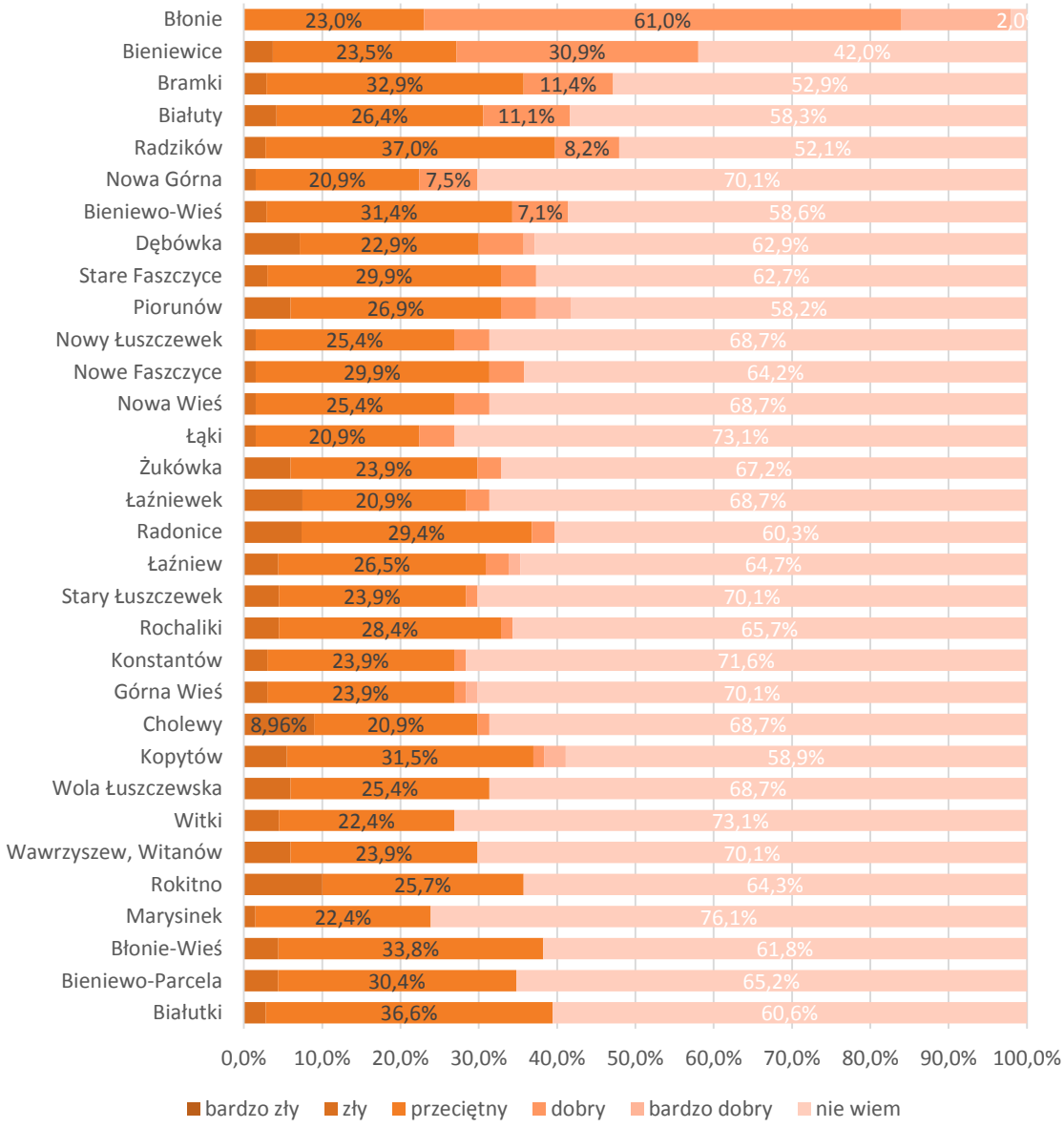

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Badanych poproszono o ocenę skali występowania poszczególnych problemów. Za dużą respondenci uznali skalę występowania:

- małej liczby obiektów ochrony zdrowa oraz słabego dostępu do usług medycznych (34,0% wskazań „duża" i 21,0% „bardzo duża");
- słabej infrastruktury transportowej, złego stanu technicznego dróg, zbyt małej ilości parkingów (30,3% wskazań „duża" i 6,1% „bardzo duża");

- słabo rozwiniętej bazy turystycznej (26,3% wskazań „duża” i 24,2% „bardzo duża”);

Za małą respondenci natomiast uznali skalę występowania:

- złego stanu technicznego budynków użyteczności publicznej (59,6% wskazań „mała”, 24,2% „bardzo mała”);
- niskiej jakości terenów publicznych, terenów zielonych, skwerów i miejsc rekreacji (68,4% wskazań „mała”, 16,3% „bardzo mała”);
- słabej oferty kulturalno-rozrywkowej (52,0% wskazań „mała”, 12,0% „bardzo mała”);
- słabej oferty sportowo-rekreacyjnej (53,0% wskazań „mała”, 12,0% „bardzo mała”).

Wykres 20 Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) miejscowości

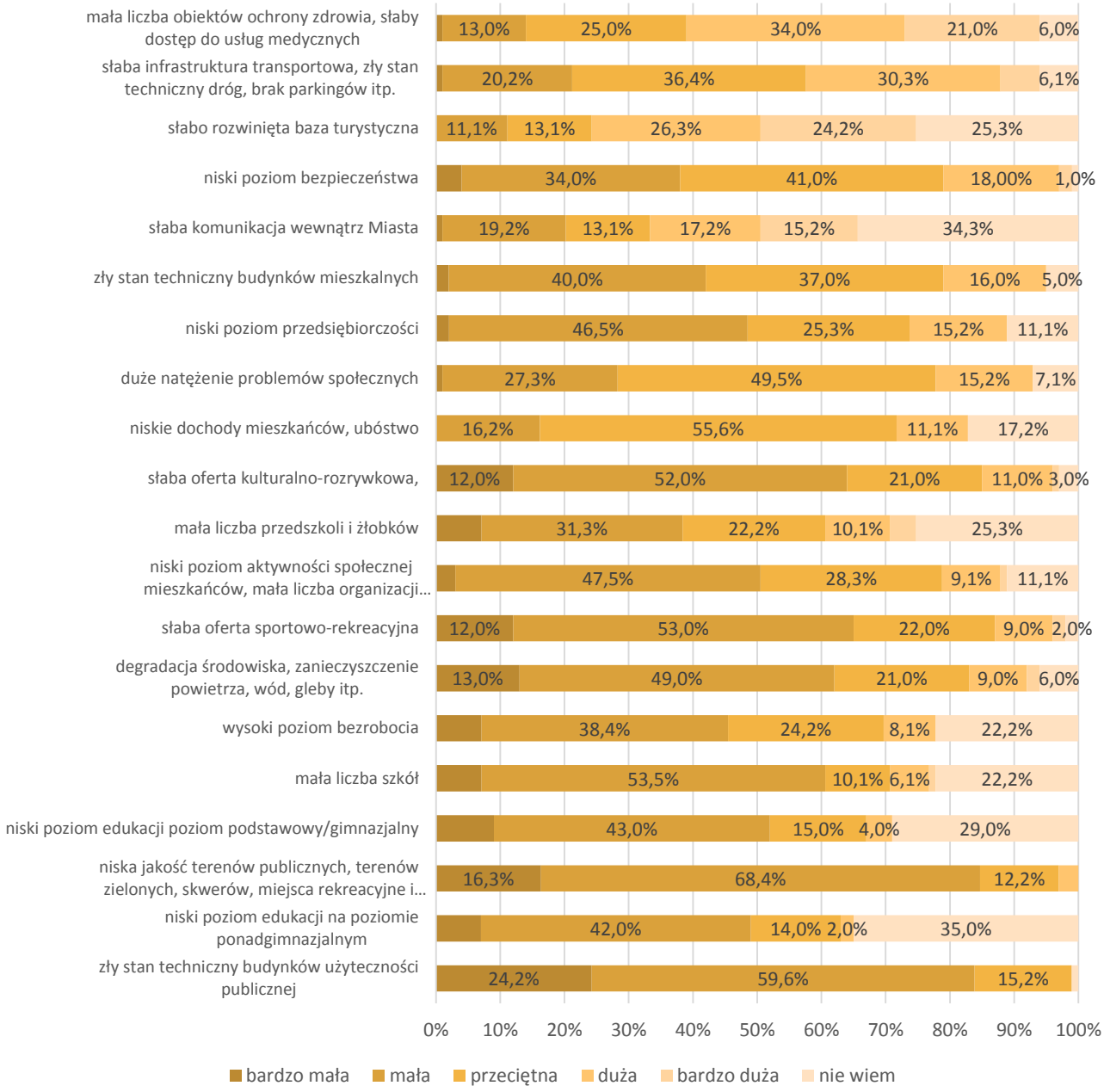

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondentów poproszono także o wskazanie zjawisk, jakie występują na terenie ich miejsca zamieszkania. 14,6% za największy problem uważa wandalizm i śmiecenie, 13,0% brak obwodnicy i związane z tym utrudnienia, a 12,2% obecną na ulicach narkomanię i alkoholizm. Dla 9,8% negatywnym zjawiskiem jest brak wiaduktu, a dla

8,9% brak drugiej linii ZTM. Po 7,3% wskazało na brak infrastruktury sportowej (przede wszystkim basenu), a po 4,1% na brak chodników i oświetlenia ulicznego oraz zły stan Glinianek. 3,3% zauważa dużą liczbę kradzieży, a 2,4% małą liczbę patroli policji. Po jednej osobie wskazało na inne zjawiska, w tym:

- zaniedbany park;
- małą liczbę miejsc pracy;
- małą liczbę sklepów;
- małą liczbę parkingów.

Wykres 21 Jakie negatywne zjawiska występują na terenie Pani/Pana miejsca zamieszkania?

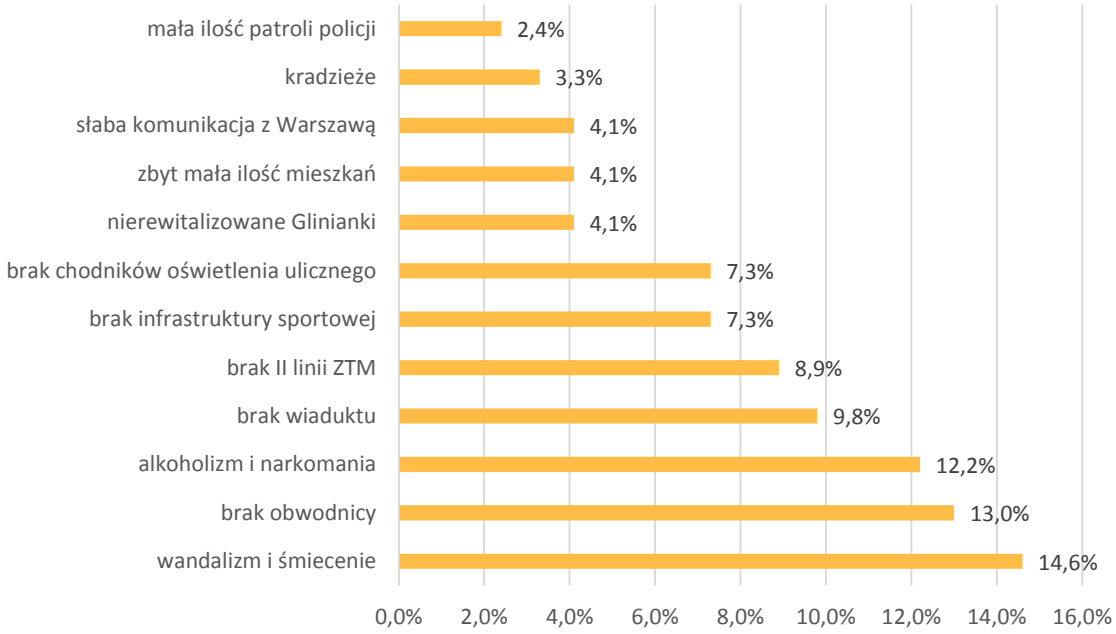

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci wskazali działania jakie powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu ograniczenia lub całkowitej eliminacji negatywnych zjawisk. 32,2% ankietowanych uważa, że powinno zostać wprowadzone więcej patroli policji, 18,6% jest zdania, że konieczna jest budowa obwodnicy i wiaduktu, a 13,6% za istotną uznaje poprawę komunikacji miejskiej. 6,8% opowiada się za wprowadzeniem miejskiego monitoringu, a 5,1% za budową basenu. Po 3,4% wskazało na:

- rewitalizację Glinianek;

- realizację wcześniej obiecanych inwestycji;
- budowę chodników i naprawę dróg;
- utworzenie placów zabaw na osiedlach.

Wykres 22 Jakie działania powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu eliminacji/ograniczenia negatywnych zjawisk na terenie gminy?

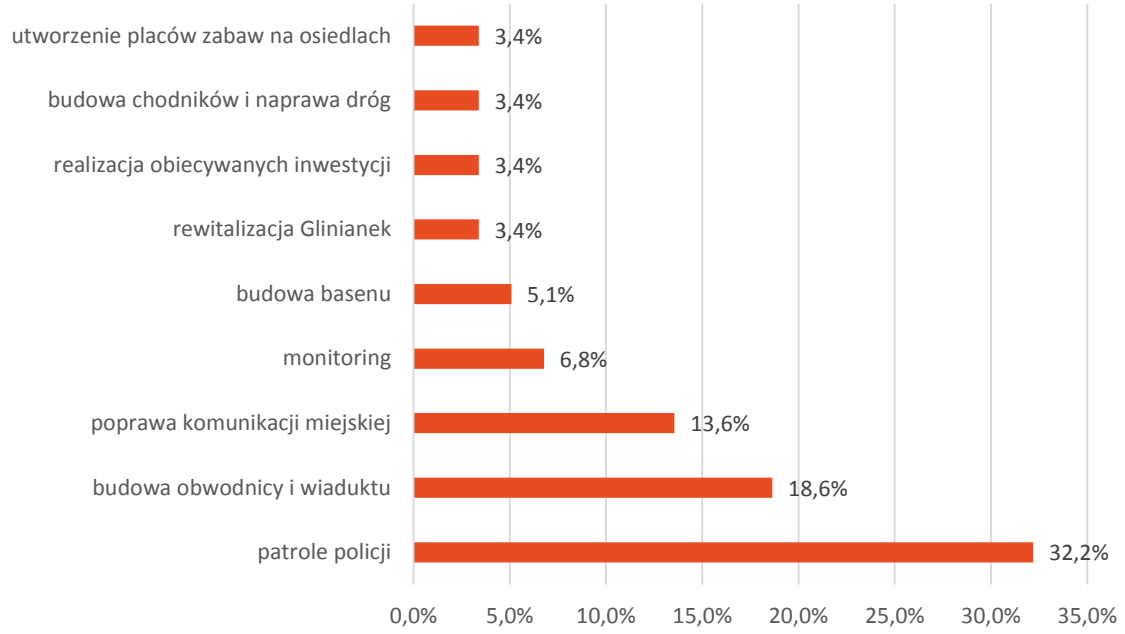

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie obszarów gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego. Ponad połowa badanych (52,8%) za taki obszar uznała Błonie. 11,3% zapytanych wskazało na Bramki, a po 7,5% Radzików, Cholewy i Bieniewice. Po 5,7% uważa, że wsparcie w rozwoju społecznym najbardziej potrzebne jest w Starych Faszczycach, Kopytowie, Dębówce i Białutach, a po 3,8% wskazało na:

- Rokitno;
- Radonice;
- Łaźniewek;
- Konstantów;
- Bieniewo-Wieś;
- Białutki.

Po jednej osobie wskazało na:

- Bieniewo-Parcela;
- Błonie-Wieś;
- Łaźniew;
- Piorunów;
- Rochaliki.

Wykres 23 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

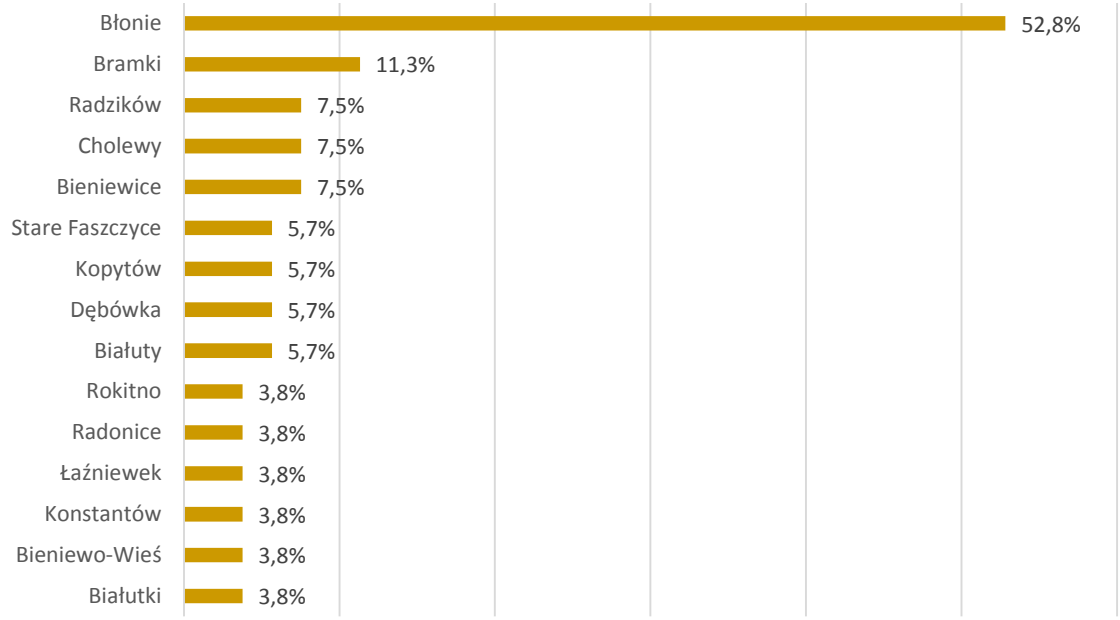

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Następnie badani zostali poproszeni o wskazanie obszarów gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego. 33,3% dostrzega taką potrzebę w Bieniewicach, 22,2% w Bramkach, a 14,8% w Błoniu. Po 11,1% respondentów wskazało na Radzików i Radonice, a po 7,4% na:

- Białuty;
- Bieniewo-Wieś;
- Błonie-Wieś;

- Cholewy;
- Dębówka;
- Kopytów;
- Piorunów;
- Rokitno;
- Stare Faszczyce.

Po jednym respondencie wskazało na:

- Białutki;
- Bieniewo-Parcela;
- Konstantów;
- Łaźniewek;
- Rochaliki;
- Wolę Łuszczewską.

Wykres 24 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

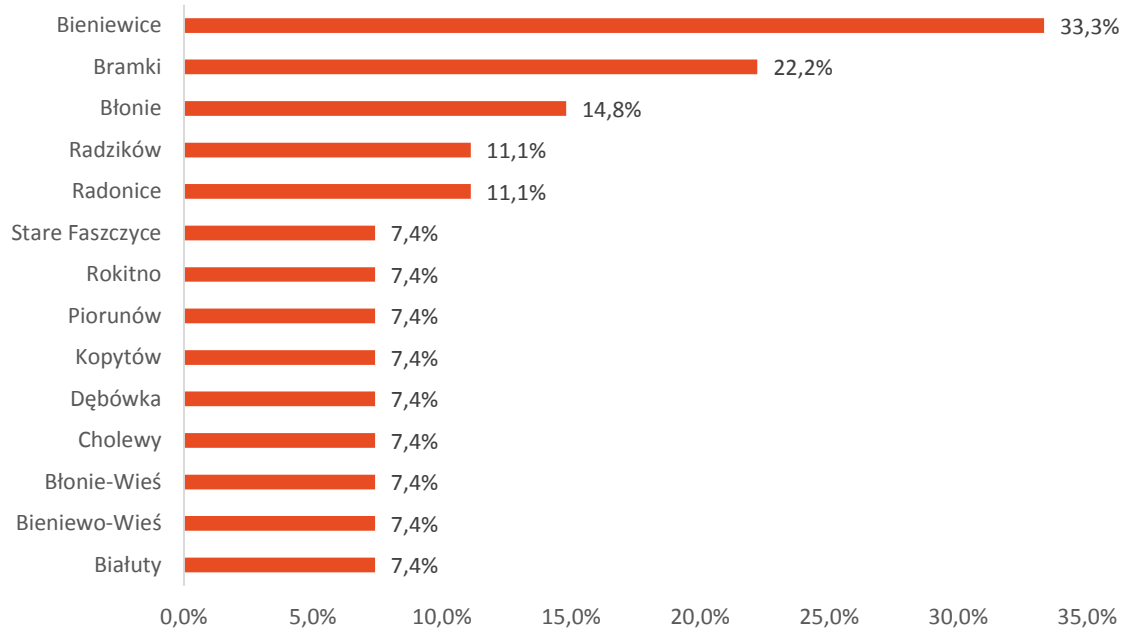

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci odpowiedzieli również na pytanie o obszary gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia modernizacji lub budowy nowej infrastruktury. Niewiele ponad 60% (60,6%) za taki teren uznało Błonie. 30,3% wskazało na Bieniewice, a po 6,1% na Białuty, Bramki, Dębówkę i Stare Faszczyce. Po jednym badanym wskazało na:

- Białutki;
- Bieniewo-Parcela;
- Cholewy;
- Konstantów;
- Kopytów;
- Nowe Faszczyce;
- Radzików;
- Rokitno;
- Wolę Łuszczewską;
- Żukówkę.

Wykres 25 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia modernizacji lub budowy nowej infrastruktury są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

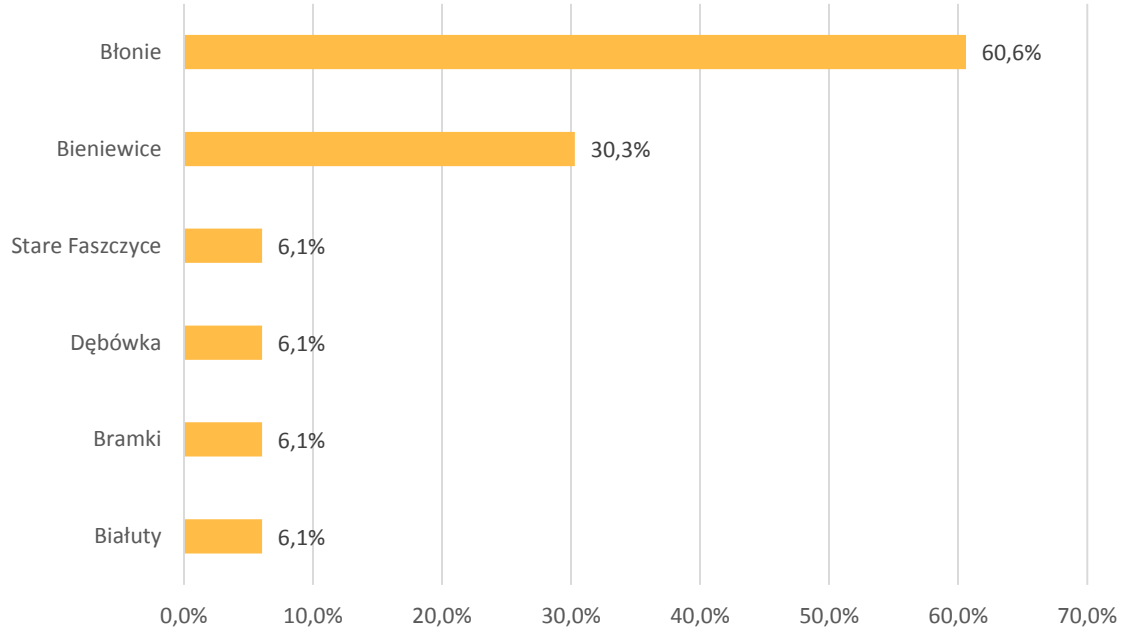

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Badani zostali również poproszeni o podanie swych cech społeczno-demograficznych, tj. płci, wieku i miejsca zamieszkania.

W badaniu udział wzięło więcej kobiet (64,6%). 35,4% respondentów to mężczyźni.

Wykres 26 Płeć

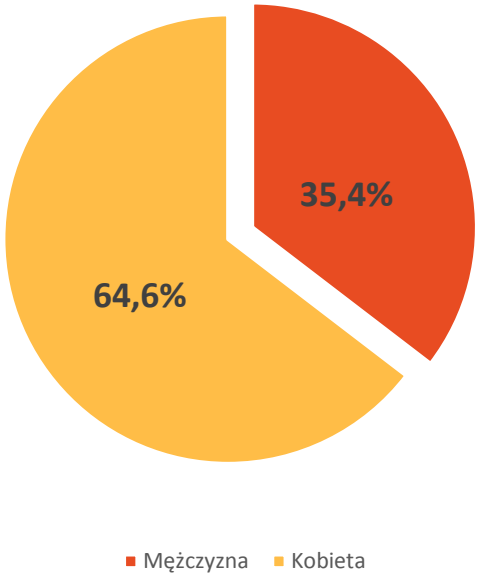

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Najwięcej respondentów (31,0%) mieści się w przedziale wiekowym 28 – 37 lat. Młodzi dorośli (18 – 27 lat) stanowią 13,0% ogółu respondentów. 28,0% stanowią osoby w średnim wieku (38 - 57 lat), a badani w wieku 58+ 27%.

Wykres 27 Wiek

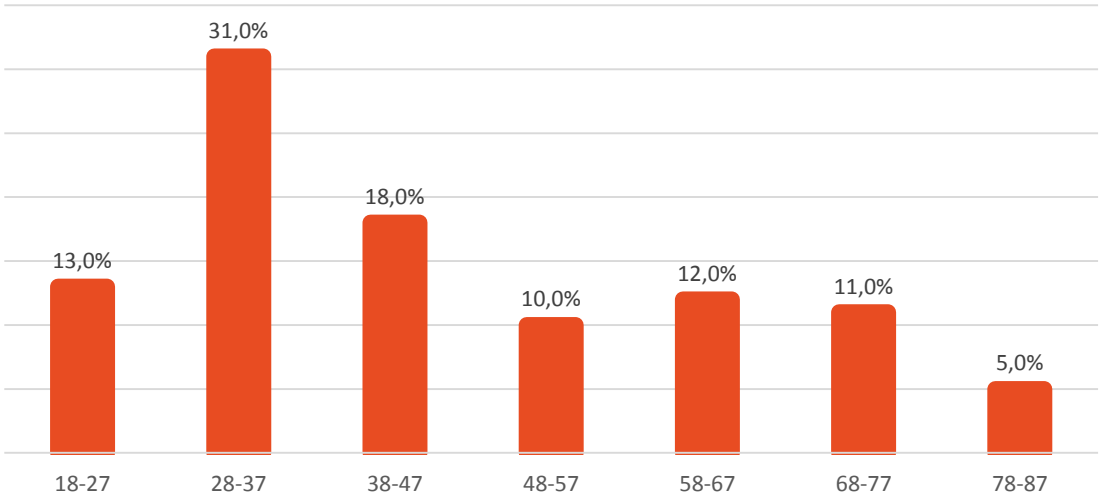

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Zdecydowana większość (92,9%) respondentów to mieszkańcy Błoni. 4,1% zamieszkuje Bieniewice, a 3,1% Bramki.

Wykres 28 Miejsce zamieszkania

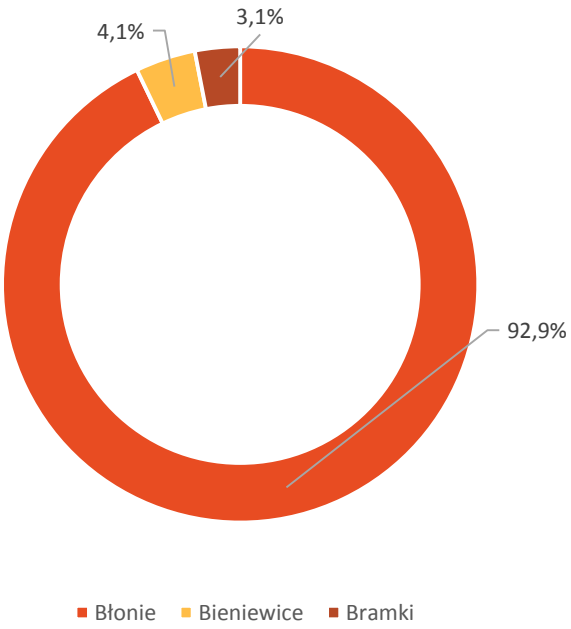

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

CATI

W celu zebrania danych potrzebnych przy analizie, przeprowadzono wywiady techniką CATI (Computer Assisted Telephone Interview), tj. metodą wspomaganego komputerowo wywiadu telefonicznego.

Respondentów poproszono o ocenę ogólnego stanu społeczno-gospodarczego poszczególnych obszarów gminy. W przypadku wszystkich miejscowości zdecydowanie największa część respondentów stan ten określała jako przeciętny.

Za dobry najwięcej osób uznano stan:

- Błonia (34% wskazań);
- Błonie-Wieś (24%);
- Bieniewa-Wieś (14%);
- Bieniewa-Parcela (14%);
- Bramek (12%);
- Bieniewic (12%);
- Białut (12%);
- Białutek (12%).

Niewielu respondentów negatywnie oceniło którykolwiek z obszarów. Odpowiedź „bardzo zły" nie padła ani razu, a jako zły, po jednym respondencie oceniło stan:

- Łaźniewa;
- Żukówki;
- Łaźniewka;
- Kopytowa;
- Białut.

Wykres 29 Proszę ocenić ogólny stan społeczno-gospodarczy poszczególnych obszarów

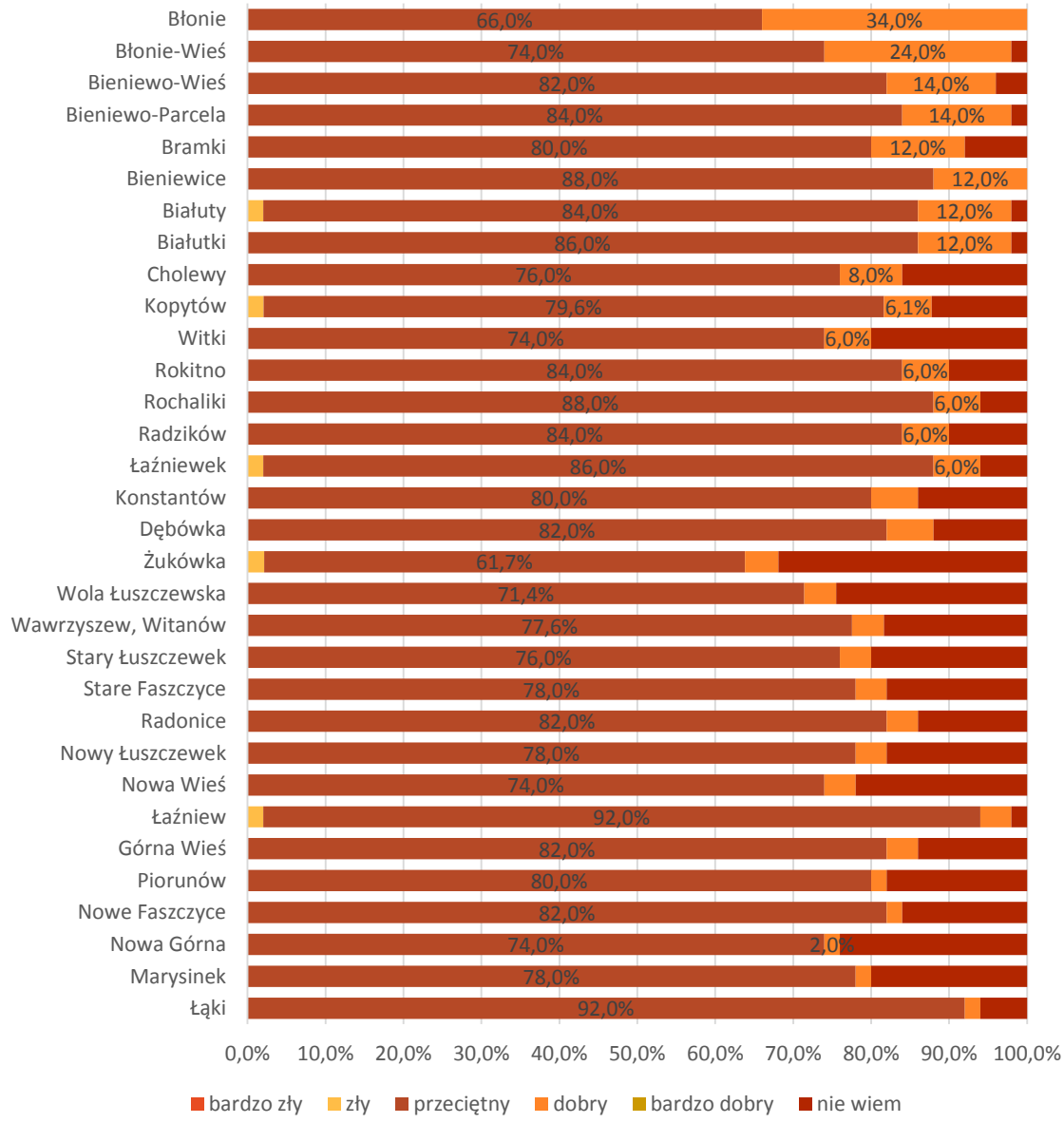

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Badanych poproszono o ocenę skali występowania poszczególnych problemów. Za dużą respondenci uznali skalę występowania:

- słabej infrastruktury transportowej, złego stanu technicznego dróg, zbyt małej ilości parkingów (54,0% wskazań „duża" i 12,0% „bardzo duża");
- małej liczby obiektów ochrony zdrowa oraz słabego dostępu do usług medycznych (28,0% wskazań „duża");

- wysokiego poziomu bezrobocia (22,0% wskazań „duża”);

Za małą respondenci natomiast uznali skalę występowania:

- złego stany technicznego budynków użyteczności publicznej (24,0% wskazań „mała”);
- niskiej jakości terenów publicznych, terenów zielonych, skwerów, miejsc rekreacyjnych (28,6% wskazań „mała”);
- złego stanu technicznego budynków mieszkalnych (30,0% wskazań „mała”);
- degradacji środowiska, zanieczyszczenia powietrza, wód, gleby (44,0% wskazań „mała”, 6,0% „bardzo mała”).

Wykres 30 Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) miejscowości

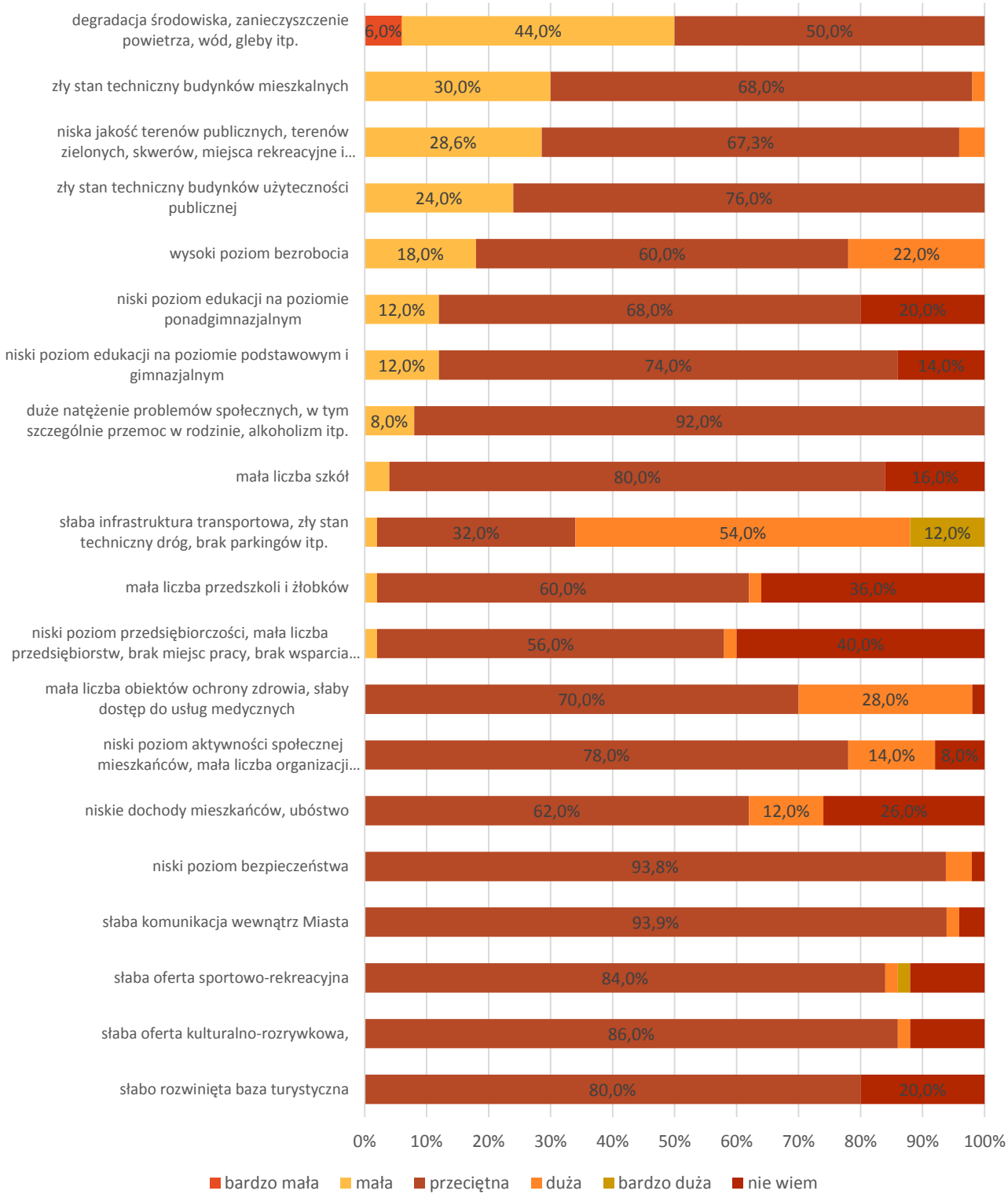

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondentów poproszono także o wskazanie zjawisk, jakie występują na terenie ich miejsca zamieszkania. Dla 23,6% badanych największy problem stanowi zły stan techniczny dróg, dla 19,4% mała liczba ścieżek rowerowych, a dla 16,7% brak lub zły stan chodników. Po 5,6% wskazało na brak oświetlenia ulicznego i małą liczbę parkingów, 4,2% na zły stan lub brak placów zabaw, a po 2,8% na:

- brak obwodnicy;
- utrudnienia dla niepełnosprawnych;
- zły dostęp do opieki medycznej;
- zły stan parku przy cmentarzu;
- niestaranne sprzątanie ekip porządkowych.

Po jednej osobie wskazało na inne zjawiska, w tym:

- brzydkie kamienice;
- wysokie drzewa pod słupami z prądem;
- słabe połączenia do z dworca centrum miasta;
- brak basenu.

Wykres 31 Jakie negatywne zjawiska występują na terenie Pani/Pana miejsca zamieszkania?

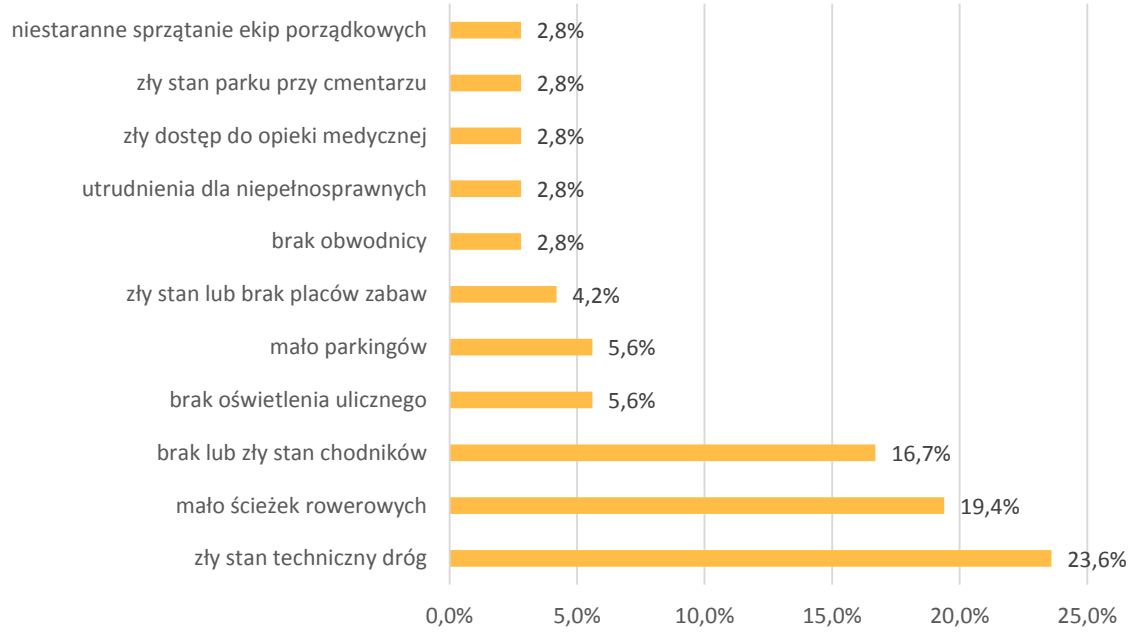

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci wskazali działania jakie powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu ograniczenia lub całkowitej eliminacji negatywnych zjawisk. 25,0% uważa, że konieczny jest remont i budowa dróg, 20,6% wskazało na budowę ścieżek rowerowych, a 14,7% na naprawę chodników. 7,4% uważa, że należy podjąć działania w celu budowy nowych parkingów, 4,4% wskazało kontrolę ekip sprzątających i remontowych, a po 2,9%:

- badania profilaktyczne;
- budowę obwodnicy;
- zlikwidowanie barier architektonicznych;
- modernizację placów zabaw;
- zrobienie oświetlenia.

Po jednym respondencie wskazało inne możliwe działania, w tym:

- likwidację lokali typu Las Vegas;
- przycięcie drzew pod słupami;
- dodatkowe kursy;
- budowę basenu.

Wykres 32 Jakie działania powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu eliminacji/ograniczenia negatywnych zjawisk na terenie gminy?

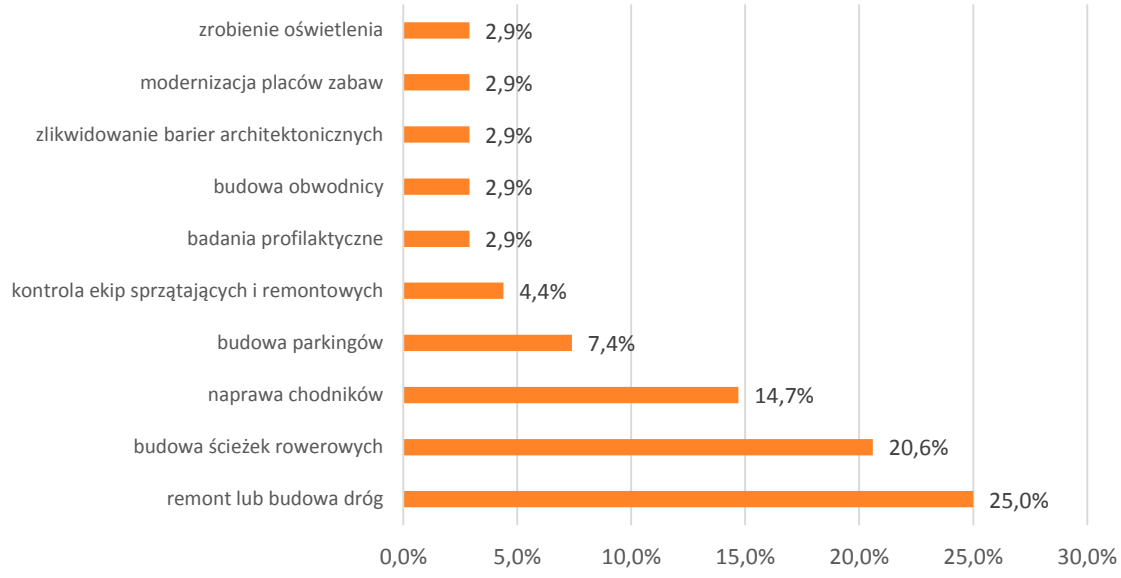

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie obszarów gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego. Zdecydowana większość badanych (92,0%) za taki obszar uznała Błonie. 16,0% zapytanych wskazało na Białuty, 8,0% Błonie-Wieś, a po 6,0% Rokitno, Radonice i Łąki. Po 4,0% uważa, że wsparcie w rozwoju społecznym najbardziej potrzebne jest w:

- Bramkach;
- Konstantynowie;
- Marysinku;
- Rochalikach;
- Wawrzyszewie;
- Żukówce.

Po jednej osobie wskazało na:

- Białutki;
- Kopytów;
- Łaźniew;
- Łaźniewek;
- Nową Górną;
- Nowy Łuszczewek;
- Piorunów;
- Radzików;
- Witki;
- Wolę Łuszczewską;

Wykres 33 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

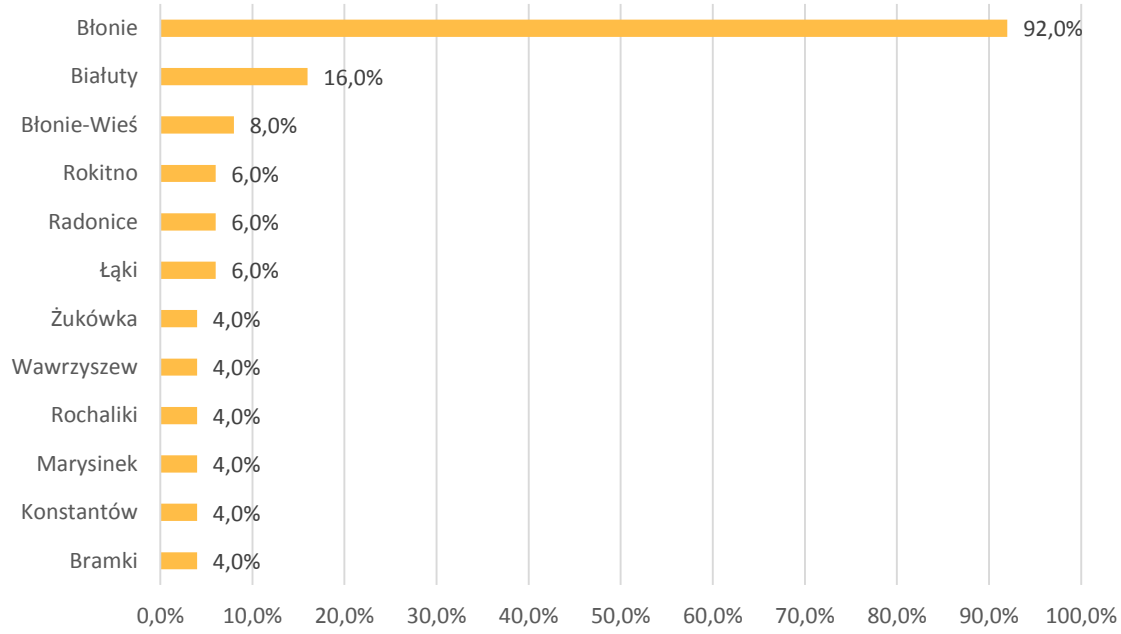

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Następnie badani zostali poproszeni o wskazanie obszarów gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego. Aż 92,0% dostrzega taką potrzebę w Błoniu, 14,0% w Białutach, a 8,0% w Błoniu-Wieś. Po 6,0% wskazało Rokitno, Radonice i Łąki, a po 4,0%:

- Bramki;
- Konstantów;
- Marysinek;
- Rochaliki;
- Wawrzyszew;
- Żukówkę.

Po jednym respondencie wskazało na:

- Białutki;
- Kopytów;
- Łaźniew;
- Łaźniewek;

- Nową Górną;
- Nowy Łuszczewek;
- Piorunów;
- Radzików;
- Witki;
- Wolę Łuszczewską.

Wykres 34 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

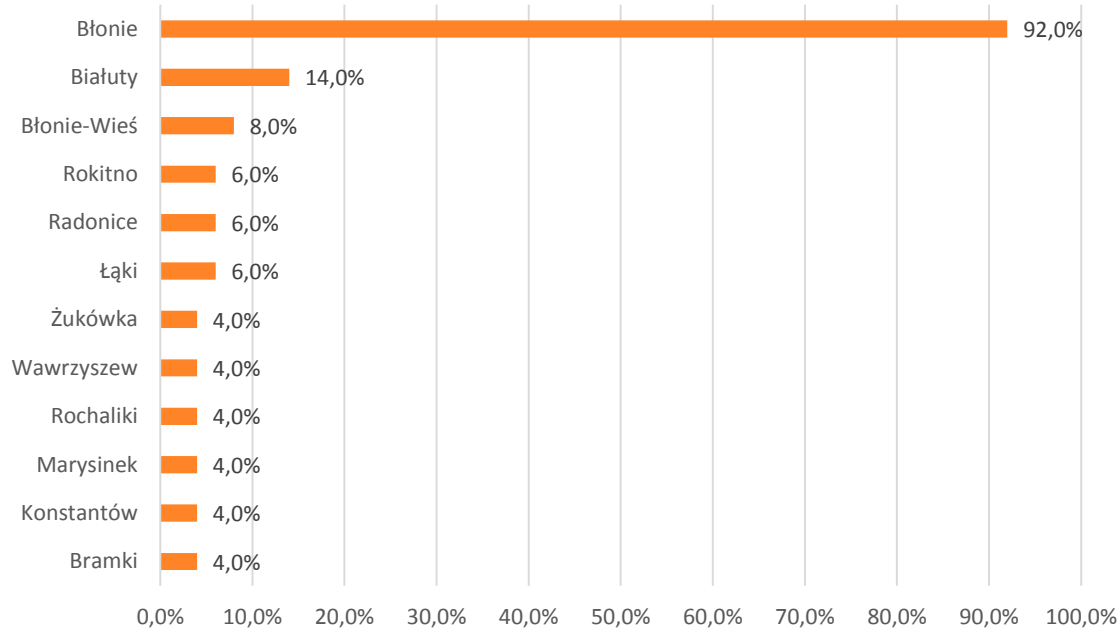

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Respondenci odpowiedzieli również na pytanie o obszary gminy, na jakich najbardziej potrzebne są działania z zakresu wsparcia modernizacji lub budowy nowej infrastruktury. 92,0% dostrzega taką potrzebę w Błoniu, 14,0% w Białutach, a 8,0% w Błoniu-Wieś. Po 6,0% wskazało Rokitno, Radonice i Łąki, a po 4,0%:

- Bramki;
- Konstantów;
- Marysinek;
- Rochaliki;
- Wawrzyszew;

- Żukówkę.

Po jednym respondencie wskazało na:

- Białutki;
- Kopytów;
- Łaźniew;
- Łaźniewek;
- Nową Górną;
- Nowy Łuszczewek;
- Piorunów;
- Radzików;
- Witki;
- Wolę Łuszczewską.

Wykres 35 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia modernizacji lub budowy nowej infrastruktury są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

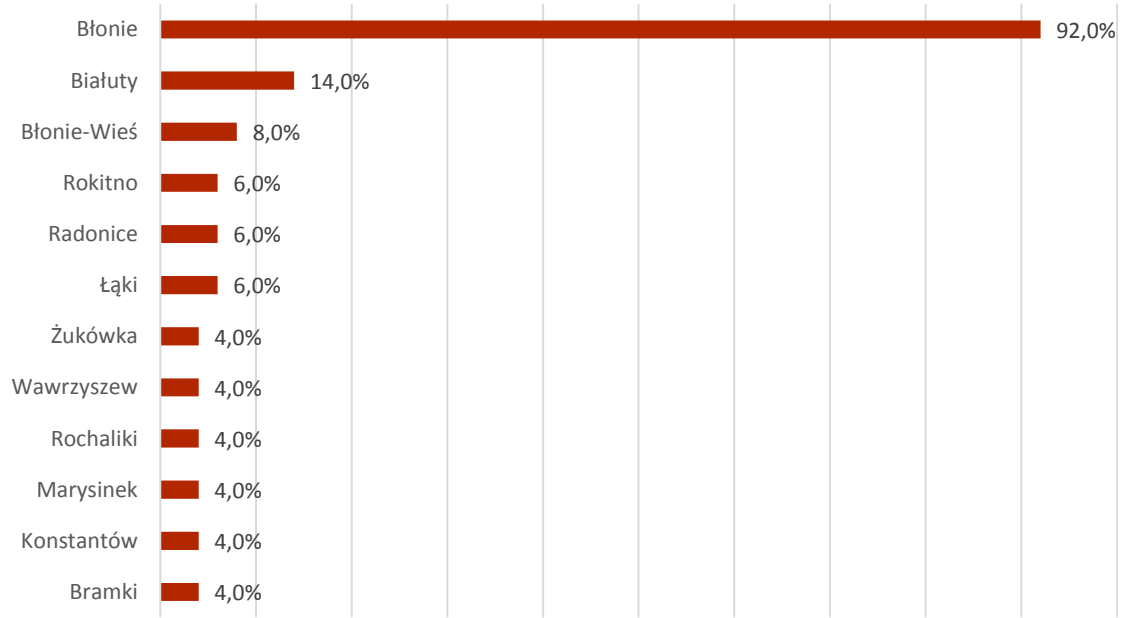

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Badanych poproszono również o podanie swych cech społeczno-demograficznych, tj. płci, wieku i miejsca zamieszkania.

W badaniu udział wzięło więcej kobiet (70,0%). 30,0% respondentów to mężczyźni.

Wykres 36 Płeć

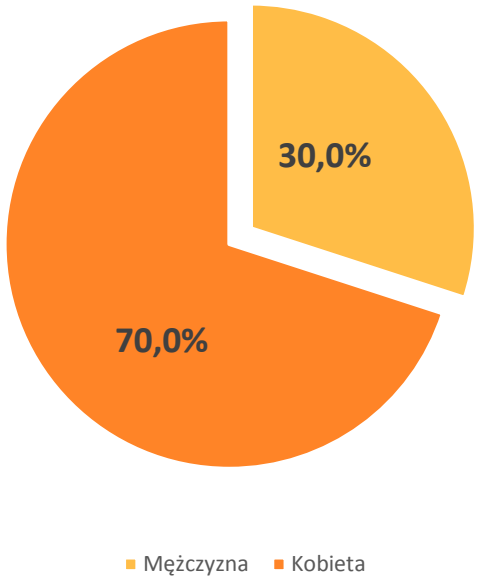

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Najwięcej respondentów (28,6%) mieści się w przedziale wiekowym 61 – 70 lat. Młodzi dorośli (21 – 30 lat) stanowią 10,2% ogółu respondentów. 14,3% to osoby w wieku 31 – 40, a po 22,5% stanowią grupy wiekowe 41 – 50 i 51 – 60. 2% to osoby w wieku 71 – 80.

Wykres 37 Wiek

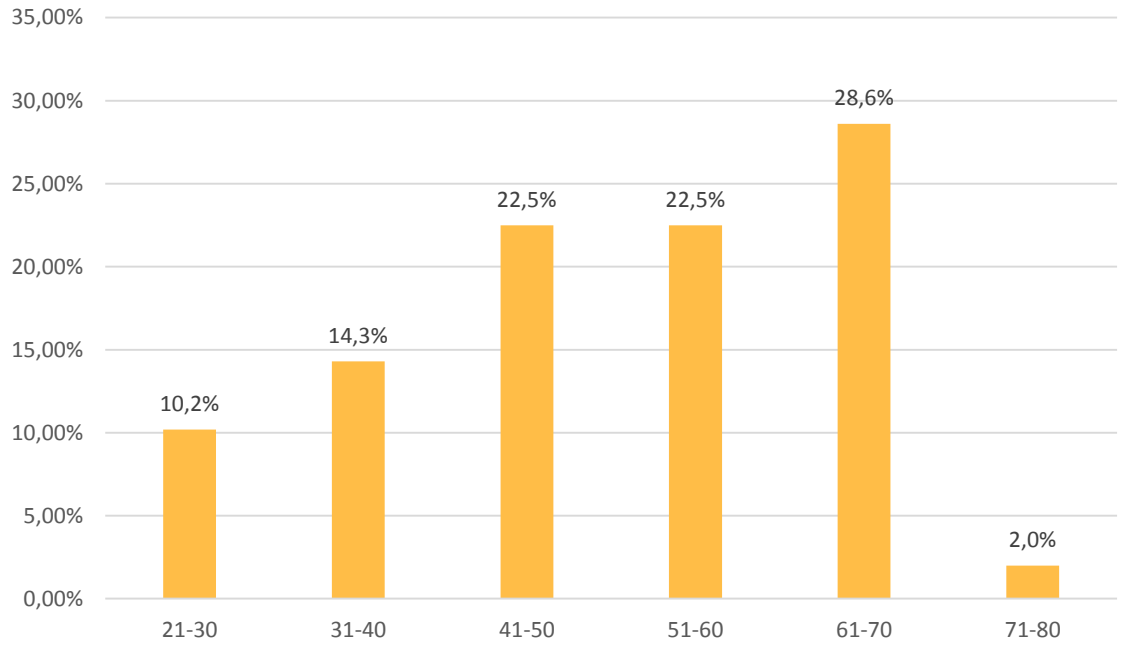

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Zdecydowana większość (62,0%) respondentów to mieszkańcy Błonia. 10,0% zamieszkuje Białuty, a po 4% Bramki, Łąki, Żukówkę i Błonie-Wieś. Po jednym respondencie mieszka w:

- Białutkach;
- Bieniewie-Wieś;
- Kopytowie;
- Łaźniewku;
- Rochalikach;
- Rokitnie.

Wykres 38 Miejsce zamieszkania

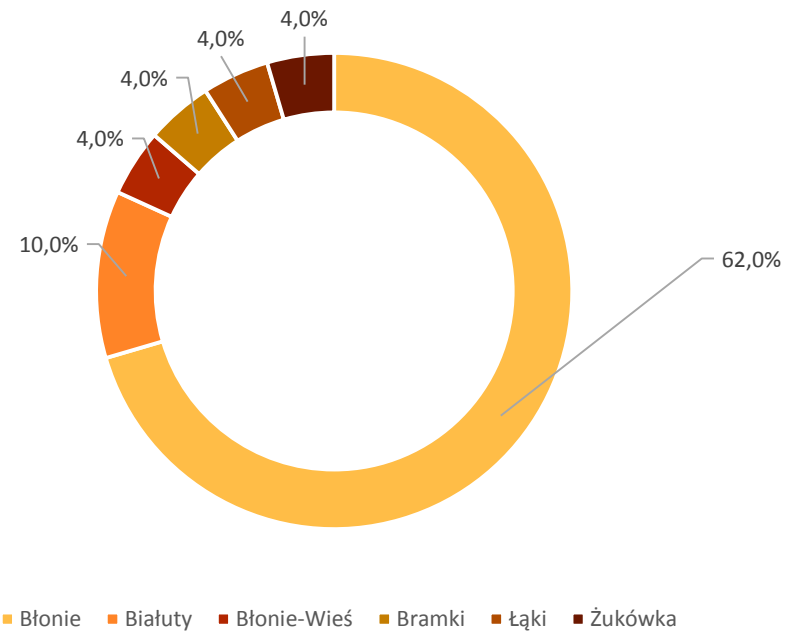

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

4.2.Wyniki konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne odbyły się 11 sierpnia 2016 roku. Uczestniczyło w nich 17 mieszkańców Gminy Błonie.

Spotkanie składało się z dwóch części. Pierwsza dotyczyła zagadnień teoretycznych, tj. przedstawienia definicji rewitalizacji, obszaru zdegradowanego czy roli interesariuszy. Druga część polegała na włączeniu uczestników spotkania do dyskusji za pomocą trzech zadań warsztatowych. Mieszkańcy poproszeni zostali o wymienienie potencjału i mocnych stron Gminy, przedstawienie negatywnych zjawisk występujących w najbliższym otoczeniu oraz proponowanie działań, które miałyby na celu ograniczenie lub eliminacje wymienionych problemów.

Mocne strony i potencjał

Mieszkańcy za mocną stronę uznali położenie geograficzne, które sytuuje Gminę blisko aglomeracji warszawskiej. Tego rodzaju odpowiedzi były najczęściej wymieniane na kartach. Następnie, stosunkowo często, uczestnicy spotkania wskazywali na dobrze rozwiniętą infrastrukturę drogową i kolejową. Bliska odległość do węzła komunikacyjnego (szczególnie autostrady) oraz dogodne połączenia kolejowe z Warszawą zaliczone zostały do mocnych stron. Teren Gminy jest także dobrze rozwinięty pod względem infrastruktury technicznej. Jakość podłączeń instalacji wodno-kanalizacyjnych i ich funkcjonowanie wymienione zostały na kartach.

Uczestnicy spotkania uznali również, że Gmina charakteryzuje się niskim poziomem bezrobocia, co niewątpliwie wpływa na rozwój gospodarczy (szczególnie strefy produkcyjnej w Pass oraz przetwórstwa rolno-spożywczego). Mieszkańcy wymienili także zagospodarowanie terenów Gminy pod względem kulturalno-rozrywkowym. Przede wszystkim wskazali na Park Bajki jako miejsca rekreacji, Dom Kultury oraz Rynek. Jeden z uczestników spotkania na karcie odpowiedzi napisał „Ładne miasto. A jest to opinia mieszkańców i przyjezdnych".

Pojedyncze odpowiedzi dotyczyły takich kwestii jak:

- Stowarzyszenia,
- Kameralna atmosfera miasta,
- Kampinos w bliskiej odległości,
- Zaplecze edukacyjne,
- Dobrej klasy grunty rolne,
- Bliskość giełdy owocowo-warzywnej,
- Zabytki,
- Kadra kierownicza i budżet Gminy.

Mieszkańcy na kartach odpowiedzi mieli zapisać również potencjał Gminy. Najwięcej wskazań dotyczyło aktywności społecznej. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia organizują wydarzenia na rzecz aktywizacji i integracji lokalnej

społeczności. Następnie, po dwie odpowiedzi dotyczyły, nowoczesnej infrastruktury sportowej oraz prężenie działającego samorządu gminy. Lokalne władze nie tylko zachęcają inwestorów do zakładania firm w regionie, ale także tworzą atrakcyjne tereny dla rozwoju przemysłu, wykorzystując przy atut jakim jest bliskość do aglomeracji warszawskiej. Za ostatni z potencjałów Gminy mieszkańców uznali rozwiniętą i dalej rozwijającą się sieć dróg komunikacyjnych, która tworzy dogodne warunki życia dla mieszkańców, przedsiębiorców, turystów, itp.

Negatywne zjawiska na obszarze Gminy

Za negatywne zjawiska na obszarze Gminy mieszkańcy uznali trzy problemy. Pierwszy z nich dotyczył infrastruktury mieszkaniowej. Na terenie Gminy brakuje nowych mieszkań i domów wielorodzinnych. Następnie za problem uznano wysokie natężenie w ruchu drogowym. Mieszkańcy wskazywali na liczne przejazdy samochodów ciężarowych przez centrum miast. Jako ostatnie wymienione zostały problemy gospodarcze, związane z niskimi wynagrodzeniami za pracę oraz monopolem w handlu dużych, zagranicznych firm. Mieszkańcy za problem uznali również brak handlu rodzinnego oraz firm produkcyjnych.

Uczestnicy spotkania do negatywnych zjawisk zaliczyli starzenie się społeczeństwa. Młodzi ludzie wyjeżdżają w celu skorzystania z usług edukacyjnych poza obszarem Gminy lub znalezienia lepszej pracy. Ponadto, za problem uznali również zaniedbane gospodarstwa porośnięte są chwastami, a także „pseudograffiti", które często powstają na nowo wyremontowanych obiektach. To wpływa na negatywny wizerunek Gminy.

Na kartach wymienione zostały również odpowiedzi dotyczące:

- Braku drobnego przetwórstwa spożywczego,
- Małych zasobów wód gruntowych,
- Wyraźnego podziału miasta na strefy.

Uczestników spotkania poproszono o zaproponowanie sposobów na rozwiązanie wskazanych przez nich problemów. Przede wszystkim mieszkańcy chcieliby, aby poza terenem miasta powstała obwodnica. Wybudowanie nowej drogi pozwoliłoby na zmniejszenie natężenia w ruchu drogowym, szczególnie w centrum miasta. Uczestnicy

spotkania chcieliby również, aby mieszkańcy byli włączani w proces rozwiązywania wszystkich problemów występujących na terenie Gminy.

Obszar zdegradowany i proponowane działania

Na kartach wypisanych zostało łącznie 8 obszarów, które powinny zostać objęte działaniami w zakresie rewitalizacji. Zaproponowane działania obejmowały przede wszystkim teren miasta Błonie.

Pierwszy z nich dotyczył Drogi S79. Za przyczynę wskazania obszaru uznano uciążliwy ruch. W tym zakresie postulowano wybudowanie nowego wiaduktu, który pozwoliłby na zmniejszenie natężenia w ruchu samochodów osobowych i ciężarowych.

Następnie uczestnicy spotkania wskazali na ulicę Grodziska (szczególnie róg przy ul. Grodziska i ul. Bieniewickiej). Jest to miejsce znajdujące się blisko Parku Bajka oraz parku przy cmentarzu. W tym miejscu zaplanowana jest również budowa basenu z halą sportową. Uwzględnienie obszaru w procesie rewitalizacji pozwoli wspólnocie mieszkaniowej przy ul. Grodziska 8 na starania się o środki unijne, które umożliwiłyby przeprowadzenie termomodernizacji.

Na ulicy Grodziska powinna nastąpić zmiana w organizacji ruchu drogowym. Mieszkańcy zgłaszają występowanie wielu problemów wynikających z znacznej liczby samochodów osobowych i ciężarowych, które utrudniają codzienne funkcjonowanie. Proponowane działania w zakresie rewitalizacji powinny obejmować zmniejszenie ruchu samochodowego na ulicy.

Uczestnicy spotkania wskazali również na Ratusz Miejski. Obiekt nie jest przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych. W tym zakresie mieszkańcy nie zaproponowali żadnych działań („Na chwilę obecną chyba niemożliwe”).

W procesie rewitalizacji powinien zostać uwzględniony teren Glinianek. Za przyczynę wskazania tego obszaru wymieniono postępującą degradację terenów z dużym potencjałem. Uczestnicy spotkania postulowali, aby w tym miejscu powstał ośrodek rekreacyjny.

Następnie działania powinny obejmować tereny zieleni (łąki) przy ul. Legionów, Poniatowskiego i Harcerskiej. Są to tereny obecnie zaniedbane i opuszczone. W tym miejscu proponuje się utworzenie gospodarstw, w celu ożywienia społeczno-gospodarczego wskazanych obszarów.

Uczestnicy spotkania wymienili również ulicę Warszawska 3. Została ona uwzględniona w projekcie budowlanym, który zakładał rozbudowę istniejącego budynku usługowego podzielonego na etap I i II. Obecnie zrealizowany został tylko I etap, natomiast nie dobudowano kondygnacji przewidzianej na etapie II. W zakresie proponowanych działań postulowano uwzględnienie istniejącego projektu budowlanego.

Ostatnim z wymienionych obszarów w obrębie miasta Błonie była ulica Polna, przy której znajduje się kościół oraz w niedawno wybudowane osiedle. Za przyczynę wskazania obszaru uznano drogę, która nie jest utwardzona (jest to droga polna). Mieszkańcy chcieliby, aby droga zamieniła się w ulicę miejską.

Działania na terenie Gminy Błonie powinny objąć wybudowanie ścieżki rowerowej do Leszna. Jej brak przyczynia się do utrudnień w dojeździe do Puszczy Kampinoskiej. W tym zakresie nie zostało zaproponowane działanie.

5. Analiza SWOT

Celem analizy SWOT (strengths-weaknesses-opportunities-threats) jest identyfikacja i analiza czynników w kontekście ustalonego celu oraz wskazanie najlepszych rozwiązań, wytyczenie kierunków działania przy jednoczesnym wykorzystaniu szans i mocnych stron, a także minimalizacji zagrożeń i słabych stron analizowanego podmiotu. Przystępując do analizy SWOT należy wskazać czynniki, które mogą wpływać na funkcjonowanie analizowanego podmiotu. Następnie należy posegregować je w cztery grupy:

- grupa 1: mocne strony (strenghts, „S") - czynniki wewnętrzne, cechy, które stanowią atuty, zalety, przewagę analizowanego podmiotu,
- grupa 2: słabe strony (weaknesses, „W") - czynniki wewnętrzne, cechy, które są słabszą stroną analizowanego podmiotu, bariery, wady,
- grupa 3: szanse (opportunities, „O") - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają szansę korzystnej zmiany analizowanego podmiotu,
- grupa 4: zagrożenia (threats, „T") - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają niebezpieczeństwo zmian niekorzystnych dla analizowanego podmiotu.

Analiza SWOT bazuje na identyfikacji poszczególnych czynników za pomocą kryterium czasu ich występowania (obecne/przyszłe) i charakteru odziaływania danego czynnika (pozytywne/negatywne). Ze względu na zakres przedmiotowy i cel opracowania dokumentu zdecydowano się przyjąć założenia:

- mocne strony uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter wewnętrzny i pozytywny;
- słabe strony uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter wewnętrzny i negatywny;
- szanse uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter zewnętrzny i pozytywny;
- zagrożenia uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter zewnętrzny i negatywny.

Tabela 14.Analiza SWOT Gminy Błonie

ROZWÓJ PRZESTRZENNY	
Mocne strony	**Słabe strony**
• **duża powierzchnia Gminy w stosunku do innych gmin powiatu warszawskiego zachodniego,** • **ścisłe powiązania z dużymi ośrodkami z rejonu,** • **bliska odległość do aglomeracji warszawskiej,** • **występowanie żyznych gleb,** • **gęsta sieć rowów melioracyjnych,**	• duży udział dróg nieurządzonych (gruntowych), • niezadowalający stan techniczny nawierzchni dróg, • zły stan budynków zabytkowych, • bardzo mała powierzchnia kompleksów leśnych, • mało urozmaicona struktura użytkowania gruntów,
Szanse	**Zagrożenia**
• **realizacja strategii rozwoju powiatu i Gminy,** • **możliwość pozyskania środków (m.in. z funduszy UE) na poprawę stanu technicznego budynków i dróg na obszarze zdegradowanym,** • **Zwiększenie estetyki, użyteczności i zagospodarowania przestrzennego obszaru zdegradowanego, co przyciągnęłoby turystów,**	• intensywny proces urbanizacyjny, • pomniejszanie terenów rolniczych na rzecz terenów zabudowanych, • mało powierzchni objętych formami ochrony, • duże zagrożenie zanieczyszczenia sieci hydrograficznej ściekami komunalnymi. • Zabudowania skupione głównie wzdłuż bardzo ruchliwych ciągów komunikacyjnych,

ROZWÓJ SPOŁECZNY	
Mocne strony	**Słabe strony**
• **działalność organizacji pozarządowych,** • **dostęp do infrastruktury sportowej,** • **wystarczająca baza infrastruktury oświatowej,** • **dodatnie saldo migracji wewnętrznych,** • **wzrost liczby osób korzystających z instalacji kanalizacyjnej,**	• spadek liczby mieszkańców na obszarze miejskim, przy równoczesnym ich wzroście w obrębie terenów wiejskich, • ujemny przyrost naturalny,
Szanse	**Zagrożenia**
• **możliwość realizacji projektów europejskich,** • **aktywna działalność samorządu lokalnego,** • **spadek liczby bezrobocia,** • **dofinansowanie programów instytucji kultury w celu wzrostu aktywizacji społeczności,**	• duże dysproporcje między liczbą kobiet i mężczyzn pod względem wieku i płci, • niestabilna sytuacja zatrudnienia,
ROZWÓJ GOSPODARCZY	
Mocne strony	**Słabe strony**
• **wzrost liczby podmiotów gospodarczych,** • **znaczna przewaga podmiotów gospodarstw sektora prywatnego,** • **dość dobrze rozbudowana infrastruktura systemów technicznych,** • **zapewniona podstawowa opieka zdrowotna,**	• dominacja małych gospodarstw rolnych (1-5 ha), • hodowla zwierząt gospodarskich bazująca przede wszystkim na drobiu, • wzmożony ruch samochodów ciężarowych, • duże obciążenie ruchem samochodowym skrzyżowań dróg na obszarze miejskim,

	• brak sieci kanalizacji deszczowej,
Szanse	**Zagrożenia**
• **możliwość uzyskania środków z funduszy zewnętrznych na rozwój i odnowę miejsc potrzebnych rewitalizacji,** • **realizacja planowanych strategii, które mają na celu odnowę gospodarczą,** • **wykorzystanie warunków dla rozwoju turystyki i rekreacji, co wiązałoby się z utworzeniem nowych miejsc pracy,** • **pozyskanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (w tym funduszy UE) na rozwój przedsiębiorczości,**	• brak szybkiej poprawy istniejącej infrastruktury,

Źródło: opracowanie własne

6. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych na podstawie badań własnych

6.1.Metodologia opracowania diagnozy

Gmina Błonie podzielona jest na 32 sołectwa. W celu wykonania pogłębionej analizy, wskaźniki przygotowane zostały w podziale na sołectwa oraz ulice w mieście. Dzięki takiej agregacji danych, wyznaczenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji było oparte na rzetelnej analizie zjawisk kryzysowych.

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji wyznaczenie obszaru zdegradowanego następuje na podstawie koncentracji na nim negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu

uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz jednoczesnym występowaniu na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. Gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
2. Środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
3. Przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszary, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.

Rysunek 4 Granice administracyjne Gminy Błonie

Źródło: http://blonie.e-mapa.net/

Zgodnie z kryteriami oceny programu rewitalizacji województwa mazowieckiego, niezbędne dane pozyskiwane były od takich instytucji jak: OPS, PUP, Policja oraz Urzędu Miasta i Gminy. Dzięki współpracy z poszczególnymi instytucjami zebrane zostały szczegółowe dane dotyczące takich aspektów jak:

- Liczba osób bezrobotnych: zarejestrowanych ogółem, kobiet, długotrwałe bezrobotnych, poniżej 25 roku życia; powyżej 50 roku życia; bez wykształcenia średniego; bez kwalifikacji zawodowych;
- Liczba osób objętych pomocą ze względu na: alkoholizm, ubóstwo, niepełnosprawność;
- Liczba przestępstw stwierdzonych: rozboje, wymuszenia rozbójnicze, kradzieże rozbójnicze; bójka i pobicie, kradzieże z włamaniem, kradzieże ogółem, przestępstwa narkotykowe, przestępstwa dot. przemocy w rodzinie;
- Emisja CO2 ze zużycia energii na potrz. Cieplnej [Mg CO2];
- Dostępność zabytków.

Do wyznaczenia obszaru rewitalizacji posłużyła także metodologia badań jakościowych i ilościowych. W celu pogłębienia problemów występujących na terenie miasta, przeprowadzone zostały takie badania jak:

- Ankieta CATI (N=50)
- Ankieta PAPI (N=100)
- Konsultacje społeczne (11 sierpnia 2016 r.)

Bardzo cenną wskazówką były także podpowiedzi osób zaangażowanych w proces tworzenia dokumentu (tj. pracowników Urzędu Miasta i Gminy), które jako osoby znające problemy i oczekiwania mieszkańców, wskazali obszary o wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych.

W związku z tym, obszary rewitalizacji wybrane zostały na podstawie rangowania uzyskanych wskaźników, konsultacji społecznych, przeprowadzonych badań jakościowych i ilościowych oraz wskazówek osób zaangażowanych w proces rewitalizacji.

6.2.Problemy społeczne

Wśród mieszkańców Gminy Błonie wyodrębnić można następujące problemy społeczne:

Bezrobocie

Na przestrzeni analizowanych lat zmianie uległa liczba osób bezrobotnych. W roku 2010 2732 osoby pozostawały bez pracy, natomiast w 2015 liczba ta spadła o 13,5% i wyniosła 2363. W przypadku osób długotrwale pozostających bez pracy tendencja ta jest odwrotna - o 18,7% wrosła ich liczba.

W strukturze wieku osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia było zdecydowanie więcej w porównaniu do osób poniżej 25 r.ż. W roku 2010 - 838 osób powyżej 50 r.ż. pozostawało bez stałego zatrudnienia, a w 2015 – 965. W przypadku drugiej kategorii wiekowej, na przestrzeni analizowanych lat liczba osób spadła z 389 w roku 2010 na 213 w roku 2015.

Widoczne zmiany zaobserwować można w strukturze osób bez wykształcenia średniego. Ich liczba w latach 2010-2015 zmalała o 32,0%. W przypadku osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych ich liczba nieznacznie wzrosła – z 760 na 790.

Tabela 15 Struktura osób bezrobotnych w Gminie Błonie w latach 2010-2015

	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba długotrwale bezrobotnych	Liczba bezrobotnych poniżej 25 roku życia	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Liczba osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych
2010	2732	1277	1040	389	838	brak danych	760
2011	3113	1493	1308	398	998	1707	1108
2012	3247	1511	1423	380	1097	1652	1126
2013	3540	1660	1624	431	1198	1820	1426
2014	3001	1439	1555	318	1164	1557	1090
2015	2363	1123	1279	213	965	1160	790

Źródło: Dane uzyskane od Zamawiającego.

Główne problemy zdefiniowane na obszarze gminy to:

- 74% bezrobotnych stanowią kobiety,
- 54% bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne,
- 49% bezrobotnych stanowią osoby bez wykształcenia średniego,
- 33% bezrobotnych stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych.

Ubóstwo, niepełnosprawność, alkoholizm

Poniższej przedstawiona tabela przedstawia dane dotyczące liczby osób dotkniętych problemem ubóstwa, niepełnosprawności i alkoholizmu na terenie sołectw Gminy Błonie. Wynika z niej, że najwięcej osób borykało się z ubóstwem – 97. Dotyczyło to przede wszystkim sołectw: Bramki (24), Rokitno (13) oraz Bieniewice (8). Również, drugi co do wielkości, problem jakim jest niepełnosprawności występował na terenach wymienionych wyżej sołectw (Bramki – 23, Rokitno i Bieniewice – 8).

W przypadku osób uzależnionych od alkoholu, najwięcej ponownie zamieszkiwało sołectwa Bramki (21), Bieniewice (13) oraz Rokitno (5).

Warto zaznaczyć, że na terenie Nowej Wsi, Wawrzyszewa, Rochalików, Nowych Łuszczewek, Marysinek i Witanów wymienione problemy nie występowały.

Tabela 16 Liczba osób dotknięta problemem ubóstwa, niepełnosprawności i alkoholizmu z podziałem na sołectwa

Lp.	Nazwa sołectwa	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Alkoholizm
1	Białuty	1	0	0
2	Białutki	1	1	0
3	Bieniewice	8	8	13
4	Bieniewo Parcela	3	2	1
5	Bieniewo Wieś	1	0	0
6	Bramki	24	23	21
7	Dębówka	7	2	1
8	Łaźniew	4	1	1
9	Łaźniewek	0	0	0
10	Kopytów	1	1	0
11	Konstantów	5	5	1
12	Nowa Wieś	0	0	0
13	Nowe Faszczyce	4	2	1
14	Stare Faszczyce	5	2	1
15	Górna Wieś	2	2	1
16	Nowa Górna	0	1	0
17	Cholewy	2	2	0
18	Błonie Wieś	3	1	0

Lp.	Nazwa sołectwa	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Alkoholizm
19	Wawrzyszew	0	0	0
20	Radzików	2	1	0
21	Rochaliki	0	0	0
22	Radonice	1	2	0
23	Rokitno	13	8	5
24	Nowy Łuszczewek	0	0	0
25	Stary Łuszczewek	0	1	0
26	Wola Łuszczewska	1	2	0
27	Łąki	2	1	0
28	Witki	1	0	0
29	Marysinek	0	0	0
30	Witanów	0	0	0
31	Żukówka	3	4	0
32	Piorunów	1	0	2
33	Pass	2	2	1
SUMA		**97**	**74**	**49**

Źródło: Dane uzyskane od Zamawiającego.

Rysunek 5 Problem społeczny – ubóstwo

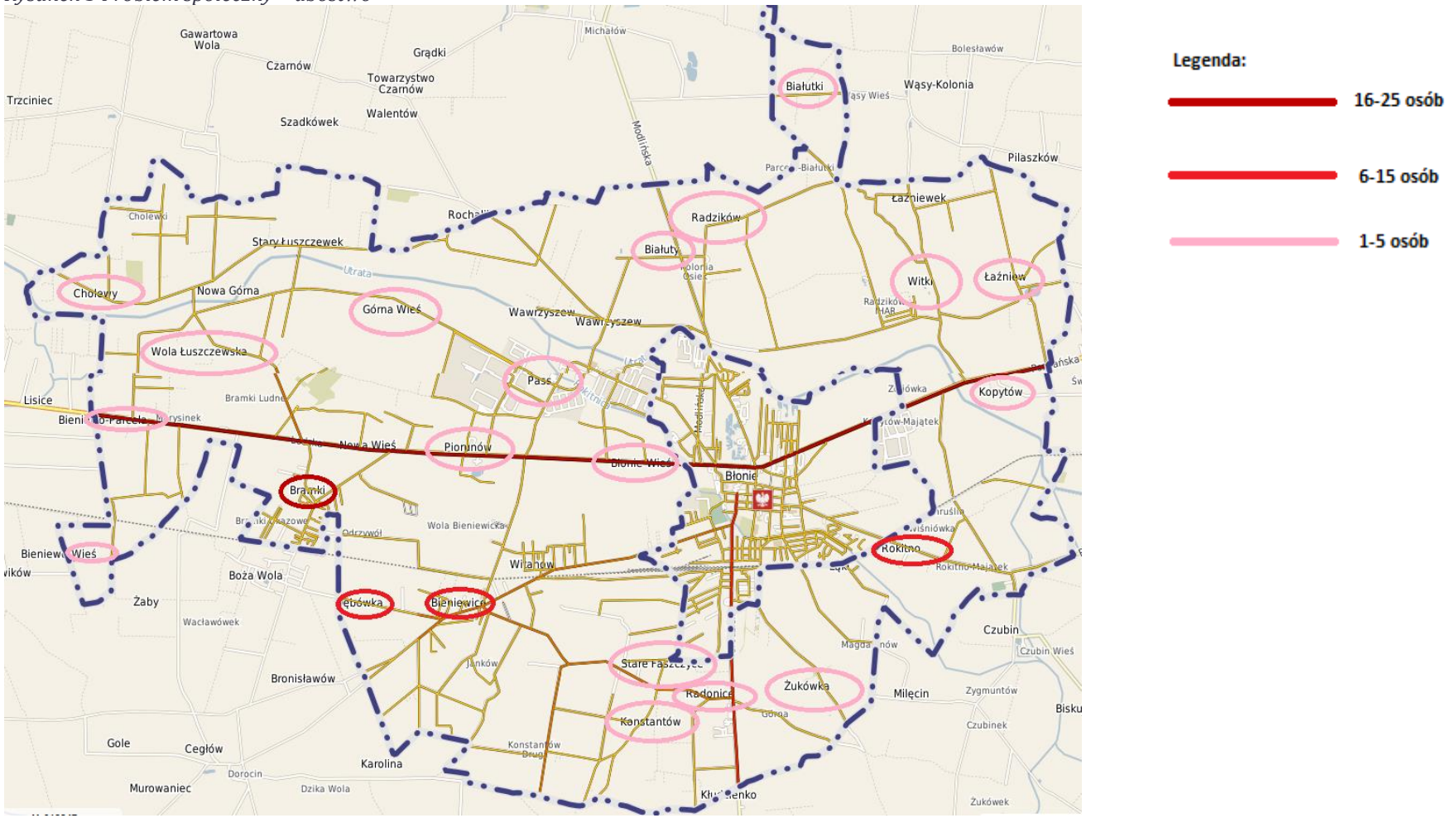

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Rysunek 6 Problem społeczny – niepełnosprawność

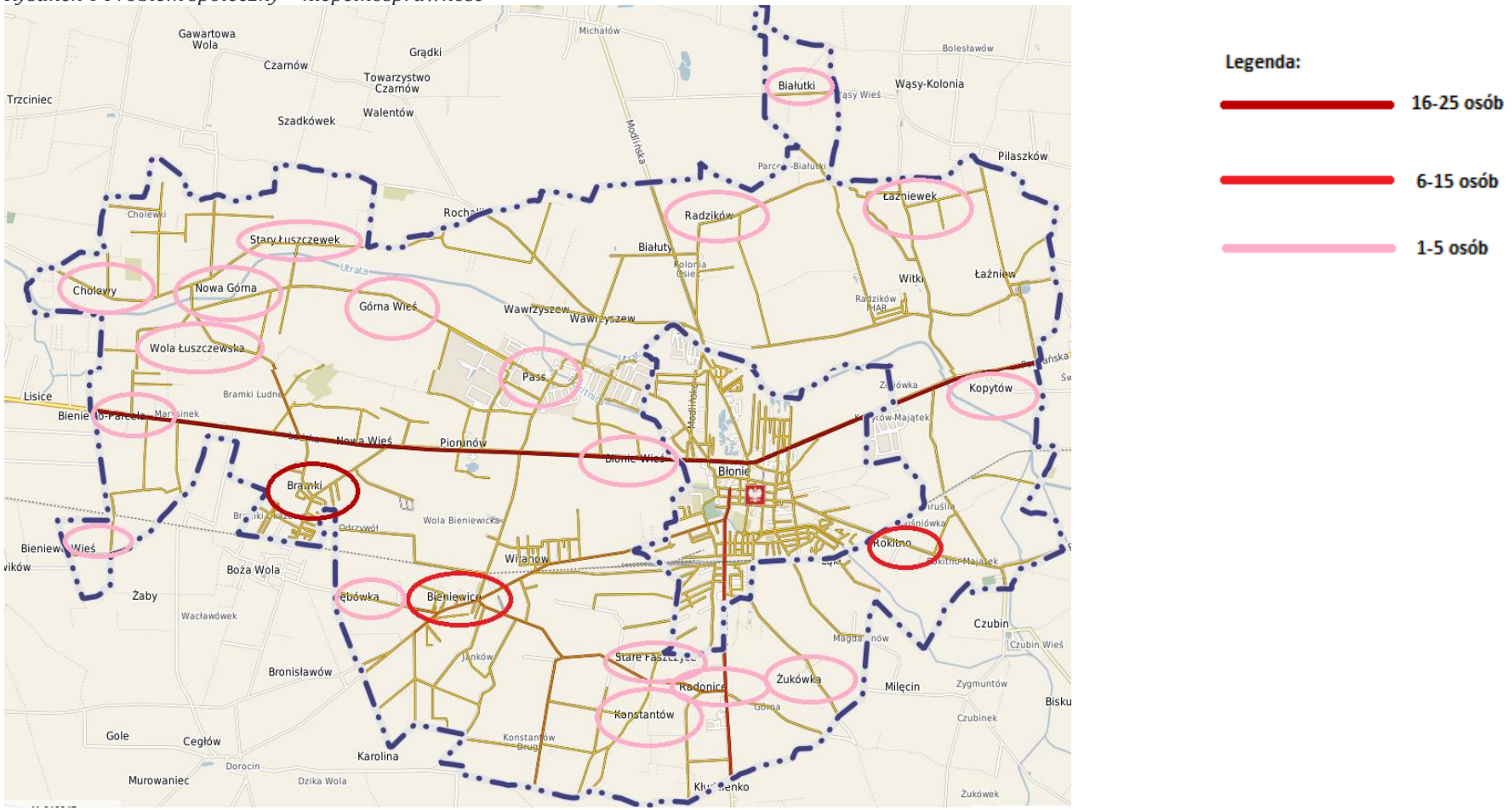

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Rysunek 7 Problem społeczny – alkoholizm

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Podobnie jak w przypadku sołectw, na terenie miasta Błonie najwięcej mieszkańców dotknięta jest ubóstwem – 172. Wysoki odsetek osób z tym problemem mieszkało przy ulicach:

- Harcerskiej – 49;
- Traugutta – 14;
- Narutowicza – 13;
- Sochaczewskiej – 9;
- Wyszyńskiego – 7;
- Poniatowskiego – 6.

Do kolejnych problemów występujących wśród mieszkańców miasta Błonie zaliczyć należy niepełnosprawność. Najwięcej osób mieszkało przy ulicach:

- Harcerskiej – 36;
- Sochaczewskiej – 9;
- Traugutta – 7;
- Powstańców – 6;
- Wyszyńskiego – 5.

68 osób uzależnionych od alkoholu zamieszkiwało miasto Błonie. Szczególnie problem ten dotyczył ulic:

- Harcerskiej – 30;
- Sochaczewskiej – 6;
- Narutowicza – 4;
- Nowakowskiego – 4.

Tabela 17 Liczba osób dotknięta problemem ubóstwa, niepełnosprawności i alkoholizmu z podziałem na ulice miasta Błonie

Lp.	Nazwa ulicy	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Alkoholizm
1	3-go Maja	3	3	0
2	11-go Listopada	2	2	1
3	Armii Krajowej	2	3	0
4	Bieniewicka	1	1	2
5	Cicha	1	2	0
6	Engelmana	3	2	0

Lp.	Nazwa ulicy	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Alkoholizm
7	Fabryczna	5	4	2
8	Faszczycka	1	0	0
9	Grodziska	4	2	1
10	Harcerska	49	36	30
11	Jana Pawła II	5	3	2
12	Kilińskiego	3	2	0
13	Kolejowa	1	1	0
14	Kopernika	1	0	0
15	Kościuszki	2	1	0
16	Legionów	0	1	1
17	Mazowiecka	0	2	0
18	Mickiewicza	2	0	2
19	Mokra	1	0	1
20	Moniuszki	1	0	0
21	Narutowicza	13	4	4
22	Nowomiejska	1	1	0
23	Nowa	0	1	0
24	Nowakowskiego	3	2	4
25	Ogrodowa	1	0	0
26	Okrzei	2	2	0
27	Passowska	1	0	0
28	Piłsudskiego	3	2	0
29	Poniatowskiego	6	1	0
30	Powstańców	5	6	2
31	Poznańska	0	2	0
32	Piaskowa	1	0	0
33	Rynek	2	0	1
34	Sienkiewicza	5	3	2

Lp.	Nazwa ulicy	Ubóstwo	Niepełnosprawność	Alkoholizm
35	Sowińskiego	2	2	0
36	Słowackiego	2	2	1
37	Sochaczewska	9	9	6
38	Targowa	1	2	0
39	Towarowa	1	2	0
40	Traugutta	14	7	3
41	Wyszyńskiego	7	5	2
42	Warszawska	2	2	0
43	Uśmiech	1	1	0
44	Wąska	1	1	0
45	Zapomniana	2	1	1
46	Zacisze	0	1	0
SUMA:		**172**	**124**	**68**

Źródło: Dane uzyskane od Zamawiającego.

W gminie zidentyfikowano główne problemy społeczne:

- stosunkowo duża liczba mieszkańców obszarów wiejskich i miejskich, które przyjmują świadczenia ze względu na ubóstwo,
- stosunkowo duża liczba mieszkańców obszarów wiejskich i miejskich niepełnosprawnych,
- większa liczba osób z problemami społecznymi w mieście Błonie niż na obszarach wiejskich.

Rysunek 8 Problem społeczny – ubóstwo

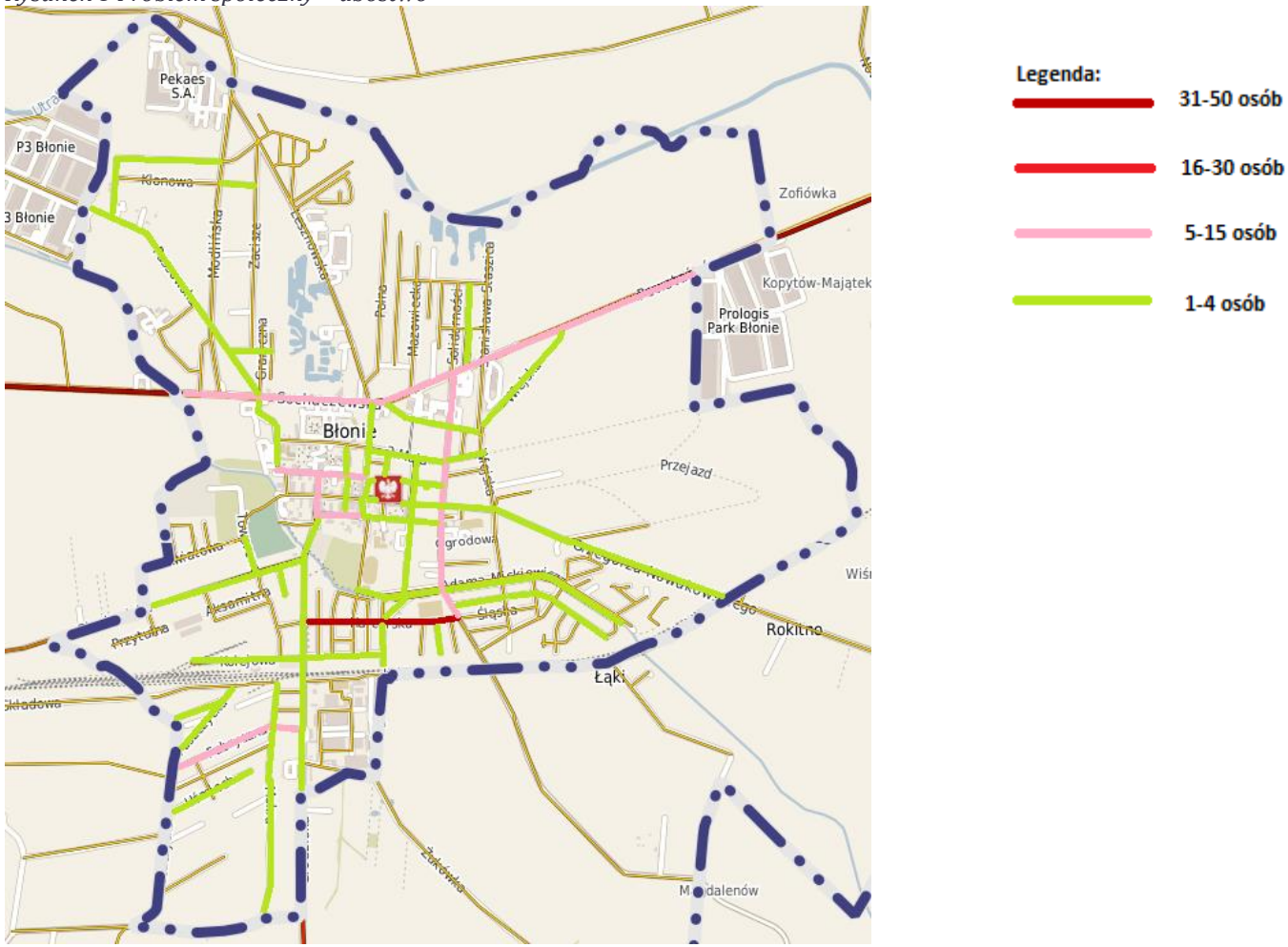

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Rysunek 9 Problem społeczny – niepełnosprawność

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Rysunek 10 Problem społeczny – alkoholizm

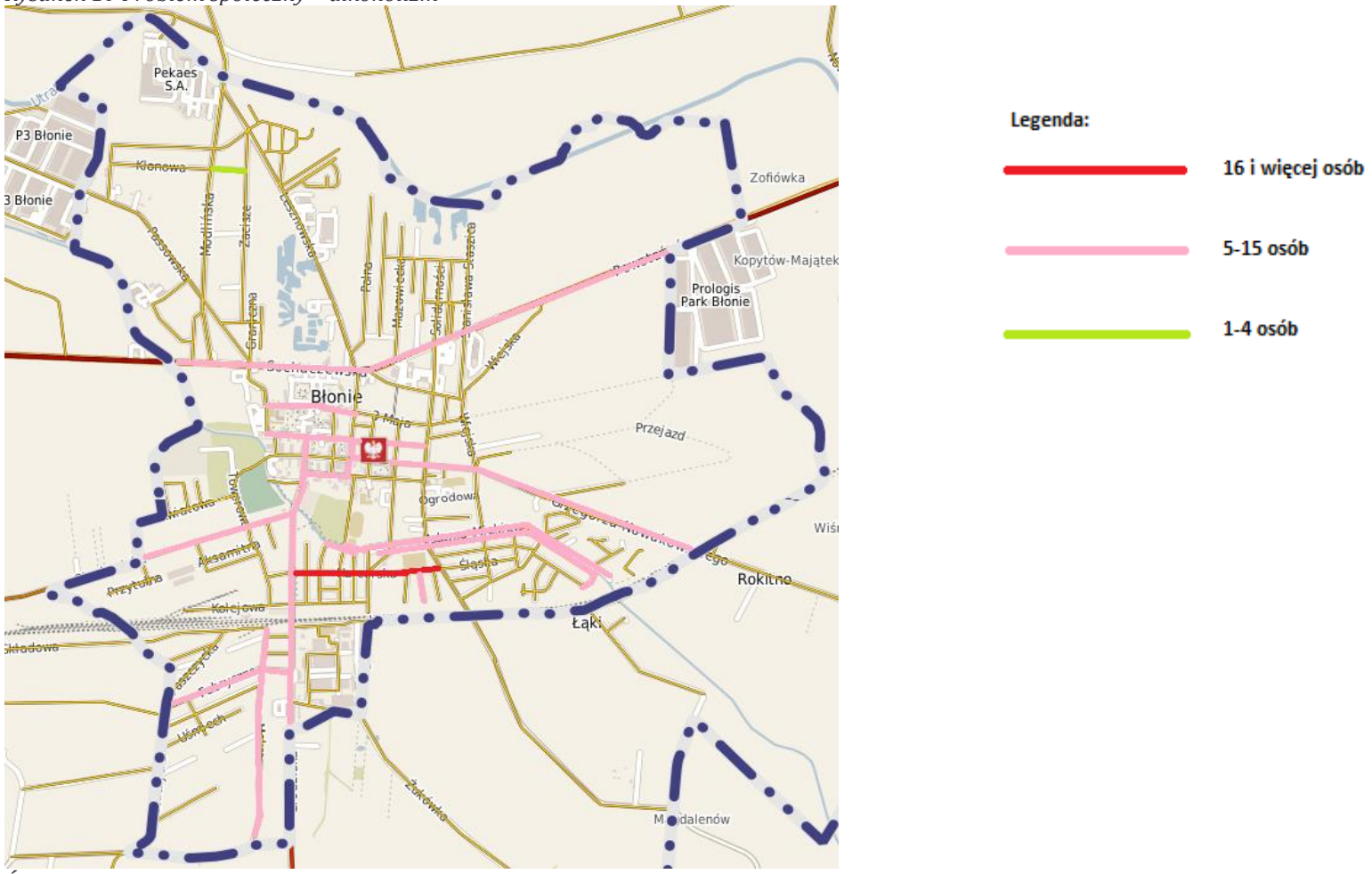

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Przestępczość

Na przestrzeni analizowanych lat na terenie Gminy Błonie spadła liczba popełnianych przestępstw – w roku 2010 było ich 478, natomiast w 2015 – 374. Warto zaznaczyć, że w roku 2011 o 21,9% wzrosła liczba stwierdzonych przestępstw w porównaniu do roku poprzedniego. W latach 2012-2013 ich liczba zmalała, jednak nadal wskaźnik pozostał wysoki.

Na terenie Gminy Błonie najczęściej dochodziło do kradzieży. Najwięcej przestępstw tego rodzaju odnotowano w roku 2012 (162). Również stosunkowo wysoki odsetek to kradzieże z włamaniem. W roku 2011 odnotowano 143 tego rodzaju przestępstw, jednak w latach późniejszych ich liczba uległa wahaniom i w roku 2015 wyniosła 61.

W Gminie Błonie najrzadziej dochodziło do bójek i pobić. W roku 2015 odnotowano jeden tego rodzaju incydent.

Tabela 18 Liczba popełnionych przestępstw na terenie Gminy Błonie

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba przestępstw stwierdzonych	**478**	**612**	**588**	**496**	**405**	**374**
Rozboje, wymuszenia rozbójnicze, kradzieże rozbójnicze	**9**	**9**	**7**	**4**	**3**	**3**
Bójka i pobicie	**6**	**6**	**3**	**4**	**2**	**1**
Kradzieże z włamaniem	**81**	**143**	**99**	**70**	**92**	**61**
Kradzieże ogółem:	**99**	**138**	**162**	**137**	**123**	**86**
– **w tym samochodów**	2	8	2	8	5	1
Przestępstwa narkotykowe	**57**	**55**	**51**	**46**	**25**	**40**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba przestępstw dot. przemocy w rodzinie	**7**	**7**	**13**	**13**	**21**	**20**

Źródło: Dane uzyskane od Zamawiającego.

Podsumowując, główne problemy w gminie Błonie to:

- kradzieże z włamaniem,
- przestępstwa narkotykowe.

Aktywność społeczna

Przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji istotne jest określenie aktywności organizacji pozarządowych. Jak wynika z poniżej przedstawionej tabeli ponad połowa zarejestrowanych organizacji pozarządowych prowadziło działalność na terenie miasta Błonie. Następnie po dwie funkcjonowały na terenie sołectw Bramki oraz Bieniewice. Również w Górnej Wsi oraz Bieniewie - Parcela działalność prowadziło po jednej organizacji pozarządowej.

Tabela 19 Wykaz organizacji pozarządowych na terenie Gminy Błonie

Lp.	Nazwa Stowarzyszenia	Adres
1	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Błońskiej	ul. Norwida 1, 05-870 Błonie
2	Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Na Rzecz Ludzi Niepełnosprawnych Niezaradnych Życiowo „Przyłącz się do Nas”	ul. Północna 8 05-870 Błonie Bramki
3	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Pruszkowie Koło nr 7 w Błoniu	ul. Piłsudskiego 2/4 05-870 Błonie
4	Polski związek Wędkarski Okręg Stołeczny Warszawski Koło Miejsko-Gminne nr 9 w Błoniu	ul. Nowa 1 05-870 Błonie
5	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Lokalnego „Wspólny Cel”	ul. Zaciszna 77 Bramki 05-870 Błonie
6	Błoński Uniwersytet Trzeciego Wieku	ul. C.K. Norwida

Lp.	Nazwa Stowarzyszenia	Adres
		05-870 Błonie
7	DOBRA WOLA Stowarzyszenie na Rzecz Osób Upośledzonych umysłowo lub fizycznie	ul. Gimnazjalna 29A m.24 Bieniewice 05-870 Błonie
8	Stowarzyszenie „O Uśmiech Ucznia" przy Szkole Podstawowej nr 2 w Błoniu	ul. Narutowicza 21 05-870 Błonie
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Błoniu	ul. Jana Pawła II 3 05-870 Błonie
10	Ochotnicza Straż Pożarna w Górnej Wsi	Górna Wieś 27 05-870 Błonie
11	Stowarzyszenie „Drogi Błona"	ul. Grodziska 8/5 05-870 Błonie
12	Ochotnicza Straż Pożarna w Bieniewicach	ul. Błońska 92 Bieniewice 05-870 Błonie
13	Ochotnicza Straż Pożarna w Bieniewie	Bieniewo-Parcela 26 05-870 Błonie

Źródło: Dane uzyskane od Zamawiającego.

6.3.Problemy gospodarcze

Dane dotyczące liczby rejestrowanych podmiotów gospodarczych są również istotne. Jak wynika z poniżej przedstawionej tabeli najwięcej firm swoją działalność zakładało na terenie miasta Błonie. W roku 2010 było ich 84, natomiast w 2013 r. już 131, co oznacza wzrost o 35,9%. W ostatnim analizowanym roku na terenie miasta Błonie zarejestrowanych zostało 106 nowych podmiotów gospodarczych.

W przypadku sołectw najwięcej firm zakładano w Bieniewicach (2010r. – 14, 2015 r. – 19) oraz w Bramkach (2010 r.- 12, 2015 r. – 7). Natomiast najniższy wskaźnik przedsiębiorczości odnotowano w sołectwach: Łaźniewek, Błonie – Wieś, Górna Wieś, Kopytów, Nowej Górze i Woli Łuszczewskiej.

Warto zaznaczyć, że w Łaźniew-Majątek, Marysunek, Nowej Wsi, Piorunowie i Rokitno-Majątek na przestrzeni analizowanych lat nie zarejestrowano żadnego podmiotu gospodarczego.

Tabela 20 Liczba przedsiębiorstw na terenie Gminy Błonie

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Błonie	84	101	106	131	105	106
Białutki	1				1	2
Białuty	2		1	3		
Bieniewice	14	11	15	8	14	19
Bieniewo-Parcela	1			1	1	1
Bieniewo-Wieś	1		3	1	4	3
Błonie-Wieś	1					
Bramki	12	7	8	10	9	7
Cholewy	3		1			
Dębówka	2		7	9	3	6
Górna Wieś					1	1
Konstantów			2	2	1	1
Kopytów		1		2		
Kopytów-Majątek						
Łaźniew	2	1		1		1
Łaźniewek					1	
Łaźniew-Majątek						
Marysinek						
Nowa Góra	2					
Nowa Wieś						
Nowe Faszczyce	1	1		2		1
Nowy Łuszczewek					1	2
Pass			2	2	2	5
Piorunów						
Radonice			1	1	3	
Radzików	5	2	3	5	10	1
Rochaliki						
Rokitno		1			4	1
Rokitno-Majątek						
Stare Faszczyce	4		2	7	2	4
Stary Łuszczewek						1
Wawrzyszew	1				1	2
Witki	2		3	1	1	
Wola Łuszczewska					3	
Żukówka	7	2	7	3	8	5

Źródło: Dane uzyskane od Zamawiającego.

Rysunek 11 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w roku 2015 na terenie Gminy Błonie

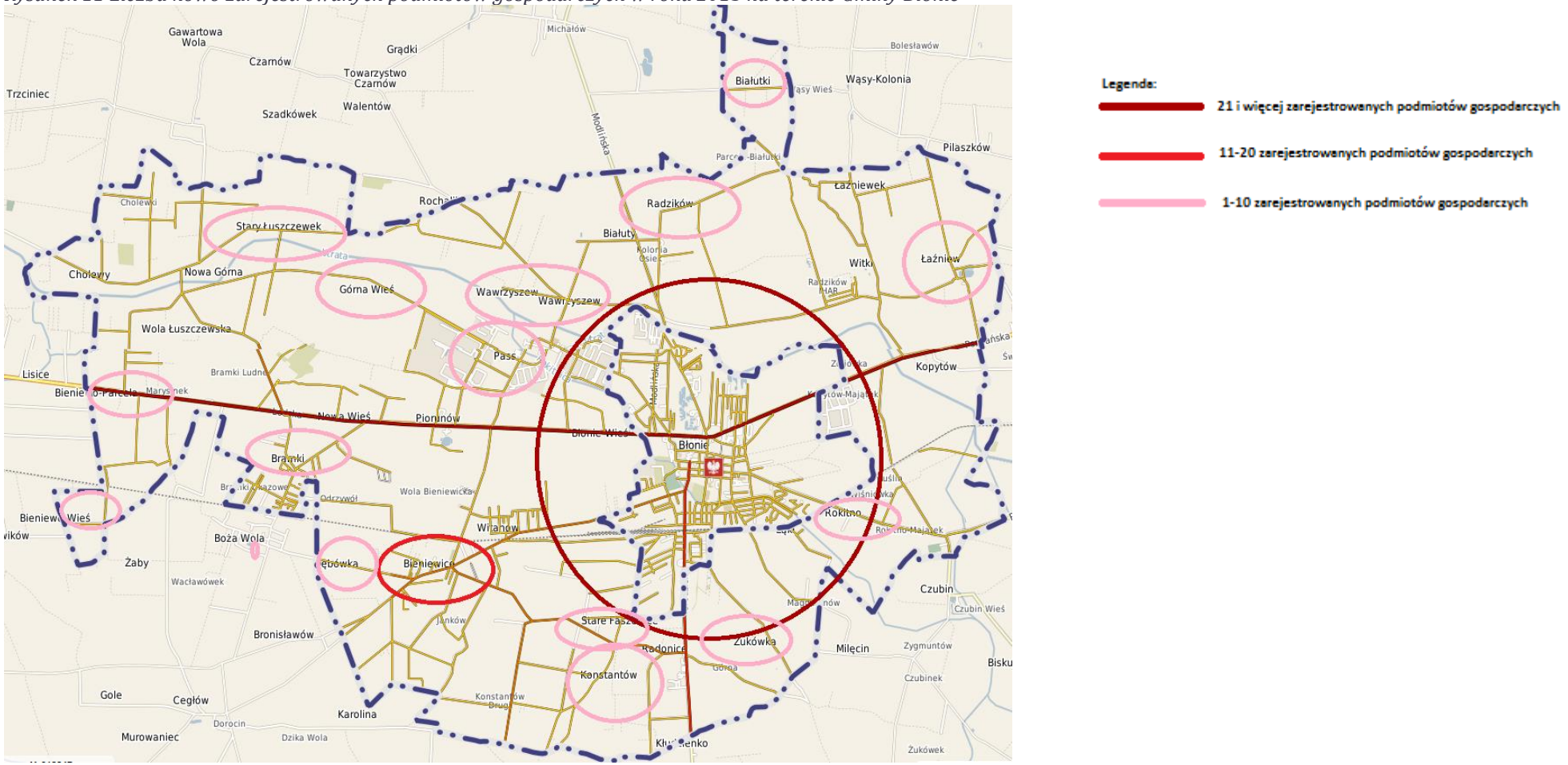

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Poniżej przedstawiona tabela przedstawia dane dotyczące liczby aktywnych podmiotów gospodarczych na terenie miasta Błonie. Wynika z nich, ze najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych jest przy ulicy Sochaczewskiej (72). Następnie, stosunkowo wysoki odsetek, funkcjonuje przy ulicach: Piłsudzkiego (64), Powstańców (60) i Traugutta (52).

Warto zaznaczyć, że znaczna liczba podmiotów gospodarczych funkcjonuje również w centrum miasta Błonie. Najwięcej firm zarejestrowanych jest przy ulicy Okrzei – 24.

Tabela 21 Liczba aktywnych przedsiębiorstw na wybranych ulicach

Wykaz ulic	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych
Sochaczewska	72
Piłsudzkiego	64
Powstańców	60
Traugutta	52
3 Maja	45
Grodziska	39
Poniatowskiego	37
Poznańska	35
Bieniewicka	31
Nowakowskiego	25
Okrzei	24
Kilińskiego	23
Mokra	19
Fabryczna	17
Harcerska	15
Lesznowska	15
Mazowiecka	14
Armii Krajowej	13
Kolejowa	12
Mikołaja Kopernika	12
Bieniewicka	11
Modlińska	11
Jana Pawła II	11
Karczewskiego	11
Łąki	11
Polna	11
Mickiewicza	10
Konstantów	9
Legionów	9

Wykaz ulic	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych
Dębówka	8
Mała	7
Niemstaka	7
Plater	7
Kilińskiego	6
Słoneczna	6
Sowińskiego	6
Faszczycka	6
Górna	6
Konopnickiej	6
Okrężna	6
Engelmana	5
Stanisława Staszica	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG.

Rysunek 12Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta Błonie

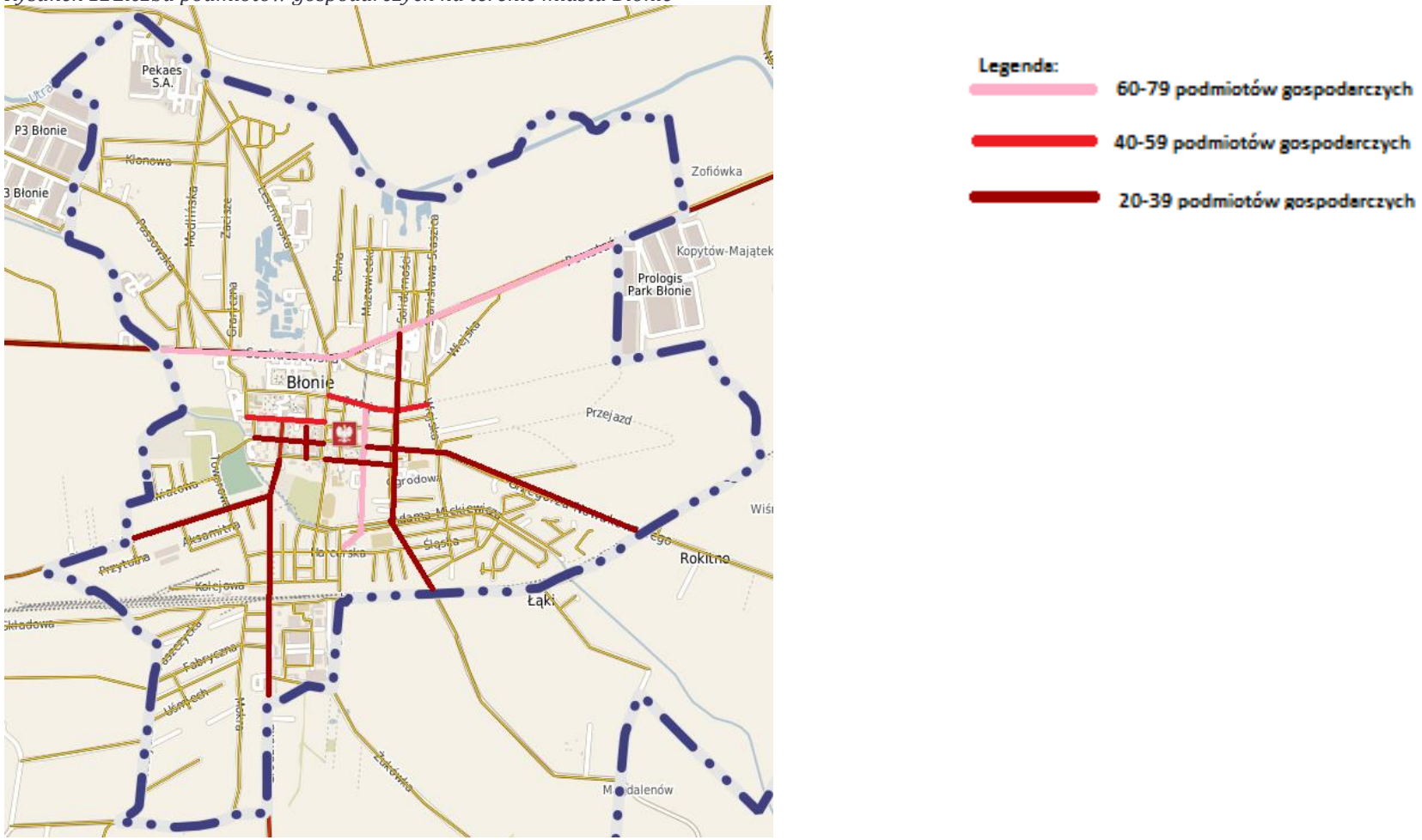

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

Dane otrzymane od Zamawiającego dotyczyły również struktury wieku osób prowadzących działalność gospodarczą. Najwięcej, bo 17,0% ogółu przedsiębiorców, stanowiły osoby między 36 a 40 rokiem życia (263). Nieco mniej przedsiębiorców było w wieku od 41 do 45 (253) oraz od 31 do 35 lat (241).

Zdecydowanie najmniej przedsiębiorców było w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. 65 osób do 25 roku życia prowadziło własną działalność gospodarczą. Natomiast przedsiębiorców powyżej 66 roku życia było łącznie 64.

Tabela 22Wiek przedsiębiorcy na terenie Gminy Błonie

WIEK PRZEDSIĘBIORCY	LICZBA PRZEDSIĘBIORCÓW
do 25 lat	65
26 do 30 lat	160
31 do 35 lat	241
36 do 40 lat	263
41 do 45 lat	253
46 do 50 lat	140
51 do 55 lat	140
56 do 60 lat	141
61 do 65 lat	83
66 do 70 lat	46
Powyżej 71 lat	18

Źródło: Dane uzyskane od Zamawiającego.

6.4.Problemy środowiskowe

Do problemów środowiskowych zaliczyć należy emisję CO_2. Największa emisja dwutlenku węgla z obiektów użyteczności publicznej, nastąpiła z Centrum Kultury w Błoniu (88,51 mg). Nieco mniej, jednak nadal odsetek pozostaje wysoki, CO_2 wydzielonych zostało z placówek edukacyjnych (Gimnazjum nr 1, Szkoły Podstawowe nr 1 i 2) oraz ośrodka zdrowia (Samodzielny Gminny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Błoniu).

Natomiast najmniejszą emisja dwutlenku węgla odnotowano z obiektu Urzędu Miejskiego w Błoniu (0,70 mg), Ośrodka Pomocy Społecznej w Błoniu (2,87 mg) oraz z Domu Kultury nr 1 w Radzikowie (5,60 mg).

Tabela 23Emisja CO2 ze zużycia energii na potrz. Cieplnej [Mg CO2] z obiektów użyteczności publicznej

Lp.	Podmiot	Emisja CO_2 ze zużycia energii na potrz. Cieplnej [Mg CO_2]
1	Urząd Miejski w Błoniu, ul. Nowakowskiego 10, Błonie	0,70
2	Urząd Miejski w Błoniu, ul. Rynek 6 Błonie (Ratusz)	27,72
3	Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Bieniewicach, ul. Błońska 62, Błonie	31,39
4	Przedszkole Publiczne nr 6 „Iskierka" ul. Błońska 62, Bieniewice, Błonie	
5	Ośrodek Pomocy Społecznej w Błoniu, ul. Kard. St. Wyszyńskiego 13, Błonie	2,87
6	Przedszkole publiczne nr 2 "Promyczek" ul. Piłsudskiego 25a, Błonie	50,78
7	Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Jana Brzechwy, ul. Poniatowskiego 12b, Błonie	23,94
8	Przedszkole Publiczne nr 4 "Strokrotka" ul. Grodziska 15, Błonie	13,38
9	Przedszkole Publiczne nr 5 im. Kubusia Puchatka, Radzików, Błonie	6,97
10	Szkoła Podstawowa nr 1, im. Mikołaja Kopernika, ul. Poniatowskiego 19, Błonie	31,12

Lp.	Podmiot	Emisja CO_2 ze zużycia energii na potrz. Cieplnej [Mg CO_2]
11	Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka w Błoniu, ul. Narutowicza 21, Błonie	52,67
12	Centrum Kultury w Błoniu, ul. Jana Pawła II 1b, Błonie	88,51
13	Straż Pożarna w Błoniu, ul. Lesznowska 20a, Błonie	25,43
14	Gimnazjum nr 1 im. Hugona Kołątaja w Błoniu, ul. Okrzei 3, Błonie	74,76
15	I Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Broniewskiego, ul. Okrzei 3, Błonie	
16	Gimnazjum nr 2 im. Św. Maksymiliana Kolbego w Błoniu, ul. Narutowicza 4, Błonie	48,24
17	Dom Kultury nr 1 w Radzikowie	7,33
18	Dom Kultury nr 2 w Radzikowie	5,60
19	Ludowy Klub Sportowy OLYMP, ul. Lesznowska 15a, Błonie	51,16
20	Samodzielny Gminny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Błoniu, ul. Piłsudskiego 2, Błonie	61,36
21	Klub Sportowy Błonianka, ul. Legionów 3a, Błonie (obecnie w przebudowie)	27,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Obiekty należące do przedsiębiorstw emitują zdecydowanie więcej CO_2, niż budynki użyteczności publicznej.

Z dostępnych danych wynika, że najwięcej dwutlenku węgla wyemitowała Suszarnia warzyw JAWORSKI. Było to 60,7% ogółu wydzielonych gazów z obiektów przedsiębiorstw. Następnie wysoki odsetek CO_2 pochodziło z budynków: Białuty Sp. z o.o., (3465,28 mg), P3 Błonie (1265,04 mg) oraz Fanex Sp. z o.o. (1039,09 mg).

Spośród wymienionych obiektów przedsiębiorstw, najmniej dwutlenku węgla wyemitowały: Preskpol Sp. z o.o. (4,19 mg), a następnie Stacja doświadczalna Witki (7,18 mg).

Tabela 24 Emisja CO2 ze zużycia energii na potrz. Cieplnej [Mg CO2] z obiektów przedsiębiorstw

Lp.	Podmiot	Emisja CO_2 ze zużycia energii na potrz. Cieplnej [Mg CO_2]
1	Rol-Brat S.i.W. Załęscy Sp. j o/w Bramkach, ul. Łódzka 45, Błonie	45,32
2	Art. Instalacyjno-sanitarne i przemysłowe HURT-DETAL BOLESTA Sp. j., ul. Sochaczewska 2, Błonie	14,35
3	Chłodnia składowa i dystrybucyjna Bieniewo, Parcelowa 37, Błonie	13,58
4	McDonald's, Powstańców 24, Błonie	34,07
5	"FERTICO" Sp. z o.o., Bieniewicka 43, Błonie	42,05
6	Fanex Sp. z o.o., Radonice 5A, Błonie	1039,09
7	Preskpol Sp. z o.o., Łódzka 34A, Błonie	4,19
8	Suszarnia warzyw JAWORSKI Sp. j., Łódzka 41, Błonie	11318,14
9	Stacja doświadczalna Witki, Witki 15B, Błonie	7,18
10	KAZGOD Sp. z o.o., Wierzbowa 7, Błonie	40,70
11	ThyssenKrupp Energostal S.A., Kolejowa 44, Błonie	38,03
12	"GAZ" Sp. z o.o., Emilii Plater 12C, Błonie	31,29
13	ANIMI Sp. z o.o., Powstańców 2	46,16
14	P3 Błonie, Pass 20	1265,04
15	Spółdzielnia Mleczarska w Błoniu "Sudowia", Passowska 4	207,95

Lp.	Podmiot	Emisja CO_2 ze zużycia energii na potrz. Cieplnej [Mg CO_2]
16	Bottcher Polska Sp. z o.o., Lesznowska 20C, Błonie	27,66
17	P.P.H.U. "KONRAD" Sp. j., Powstańców 73A, Błonie	-
18	Pekaes S.A., Modlińska 10, Błonie	542,64
19	Delphi Poland S.A., Stefana Batorego 8	399,85
20	EMAR - Samoraj i spółka s.j., Kopytów 26	31,99
21	Białuty Sp. z o.o., Białuty 34, Błonie	3465,28
22	Centralny Magazyn Dystrybucyjny Bayer Sp. z o.o., Pass 20h	22,13
23	Royal Food Production Sp. z o.o., Kopytów 37	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Do istotnych problemów środowiskowych zaliczyć należy azbest. W ramach Elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitorowania realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu nalata 2009-2032" na mapie można znaleźć obszary, które nie zostały w pełni oczyszczone z azbestu.

Poniżej zaprezentowana mapa przedstawia obszar Gminy Błonie. Wynika z niej, że teren Gminy nie został w pełni oczyszczony z azbestu. Jednak wszystkie obszary zaliczone zostały do III stopnia pilności usunięcia (kolor żółty na mapie).

Jak wynika z raportu, 1308 obiektów na terenie Gminy Błonie wpisanych zostało do Bazy Azbestowej. Obecnie 2 769,067 [mg] zostało zinwentaryzowanych, a 187,722 [mg] już usunięto.

Rysunek 13 Występowanie azbestu na terenie Gminy Błonie

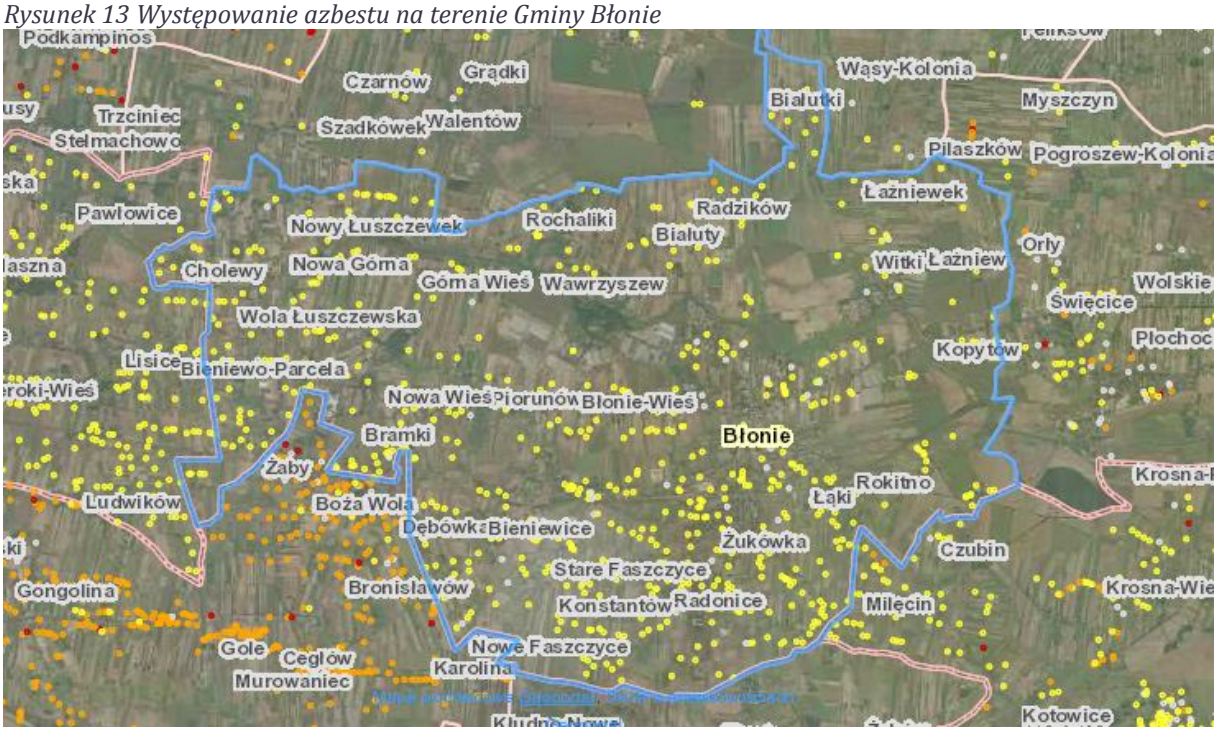

Źródło: http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/

6.5.Problemy przestrzenno-funkcjonalne

Pod względem powierzchni Gminy, najwięcej zajmuje miasto Błonie – 909 ha. Największym sołectwem, jednak w porównaniu do miasta blisko dwukrotnie mniejszym, były Bramki. W roku 2006 zajmowały obszar 428,07 ha. Następnie były to: Bieniewice (388,31 ha), Białuty (350,73 ha) i Rokitno (345,74 ha). Natomiast do najmniejszych sołectw zaliczyć należy: Radzików (wieś) (59,3 ha), Bieniewo-Wieś (75,23 ha), Łaźniewek (76,32 ha) i Wola Łuszczewska (79,14 ha).

Szczegółowe dane przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 25 Wykaz powierzchni sołectw Gminy Błonie w roku 2006

Lp.	Sołectwo	Powierzchnia według statusu z 2006 r. [ha]
1	Białutki	198,81
2	Białuty	350,73
3	Bieniewice	388,31
4	Bieniewo-Parcela	309,11
5	Bieniewo-Wieś	75,23
6	Błonie-Wieś	342,72
7	Bramki	428,07

Lp.	Sołectwo	Powierzchnia według statusu z 2006 r. [ha]
8	Cholewy	256,13
9	Dębówka	273,11
10	Górna Wieś	286,67
11	Konstantów	167,38
12	Kopytów	336,6
13	Łaźniew	113,56
14	Łaźniewek	76,32
15	Łąki	
16	Marysinek	66,26
17	Nowa Górna	286,67
18	Nowa Wieś	91,24
19	Nowe Faszczyce	152,72
20	Nowy Łuszczewek	250,68
21	Piorunów	175,64
22	Radonice	279,43
23	Radzików (wieś)	59,3
24	Rochaliki	168,27
25	Rokitno	345,74
26	Stare Faszczyce	261,6
27	Stary Łuszczewek	124,27
28	Wawrzyszew	213,77
29	Witanów	92,74
30	Witki	205,23
31	Wola Łuszczewska	79,14
32	Żukówka	

Źródło: Dane uzyskane od Zamawiającego.

Z danych uzyskanych od Zamawiającego wynika, że budynków wybudowanych do roku 1970 na terenie gminy jest 10. Najwięcej z nich, bo 4, zlokalizowanych jest w mieście Błonie. Jednak najstarszy budynek, liczący obecnie 80 lat, znajduje się w miejscowości Bieniewice.

Na terenie Gminy dominują obiekty wybudowane po roku 1970. Jednak zaledwie 32,6% budynków wybudowanych zostało po roku 2005. Oznacza to, że w zdecydowanej większości mieszkańcy Gminy Błonie mieszkają w budynkach zakwalifikowanych do modernizacji.

W aspekcie przestrzenno-funkcjonalnym istotna jest również atrakacyjność turystyczna Gminy, na którą składa się liczba i dostępność zabytków.

Najwięcej zabytków znajduje się w na terenie miasta Błonie. Jest to:

1. **Ratusz** - przy ulicy Rynek 6. Wpisany do rejestru zabytków obiekt pochodzący z XIX wieku. Wybudowany został w stylu klasycystycznym przez architekta Henryka Marconiego.
2. **Dzwonnica** – przy ul. Jana Pawła II 7, zabytkowa dzwonnica pochodząca z XVIII wieku.
3. **Kościół Par. P.W. św. Trójcy** – zlokalizowany przy ul. Jana Pawła II 7. Został wybudowany na przełomie XIII- XVIII wieku. Przy wejściu głównym znajduje się tablica pamiątkowa poświęcona Janowi Pawłowi II z okazji jego pielgrzymki do Polski.
4. **Dom, Dworek Poniatówka** – przy ul. Stefana Okrzei 1. Budynek mieszkalny wybudowany na przełomie XVIII i XIX wieku, którego tradycja łączy się z księciem Józefem Poniatowskim. W drugiej połowie XX wieku odbudowany z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Błońskiej. Obecnie mieści się Dom Kultury[11].
5. **Cmentarz Żydowski** – przy ul. Polnej, powstał w XIX wieku. Największe zniszczenia dokonywały się nie tylko w trakcie II wojny światowej, ale również w latach późniejszych. Obecnie na terenie cmentarza znajdują się zabytkowe słupy zniszczonej bramy[12].
6. **Remiza straży pożarnej z 1905 roku**, która na przestrzeni lat pełniła funkcje m.in. szpitala polowego, kwatery dla polskich ułanów oraz szkoły.

Na terenie Gminy turyści mogą zwiedzić następujące obiekty:

1. **Pałac i park w Pass** – powstały między 1800 – 1830 rokiem, wybudowany w stylu klasycystycznym. Niedawno został odrestaurowany i obecnie pełni funkcje usługowe[13].

[11] http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/3510,blonie-dworek-poniatowka.html,[data dostępu: 17.08.2016 r.].
[12] http://www.sztetl.org.pl/pl/article/blonie/12,cmentarze/1938,cmentarz-zydowski-w-bloniu-ul-polna-/, [data dostępu: 17.08.2016 r.].
[13] http://www.palacpass.pl/o_palacu/,[data dostępu:17.08.2016 r.].

2. **Kościół Par. PW. Św. Jakuba i Wniebowzięcia NMP** – przy ul. Rokitno 23, powstały między 1693 -1797 rokiem[14].

6.6. Podsumowanie: obszary kryzysowe

Wszystkie z zaproponowanych czynników problemowych: społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne i kulturowe znalazły potwierdzenie w wynikach badań z interesariuszami Gminy Błonie zarówno z grupą roboczą podczas warsztatów diagnostycznych i przeprowadzenia analizy SWOT, jak i badaniami ankietowymi oraz spotkaniami konsultacyjnymi ze wszystkimi interesariuszami Gminy.

[14] https://zabytek.pl/pl/obiekty/?typ=zabytki-nieruchome&timeMin=-500000&timeMax=1960&sort=ostatnio-dodane&fromsearch=B%C5%82onie, [data dostępu: 17.08.2016 r.].

Rysunek 14 Mapa obszaru zdegradowanego

Źródło: opracowanie własne

7. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

7.1. Obszary zdegradowane

Kolorem pomarańczowym oznaczono wartości, które stanowią odchylenie od pozostałych obliczeń. Następnie dodano sumowania kategorii, dzięki czemu wyodrębniono obszary, w których największa liczba badanych czynników przekracza przeciętne wartości w gminie. Na podstawie wszystkich wskaźników wyznaczono obszary, na których nastąpiła kumulacja zjawisk negatywnych.

Tabela 26 Delimitacja obszarów zdegradowanych[15]

Lp.	Nazwa	Wskaźniki						Zidentyfikowane obszary problemowe
		1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	
1	Białutki	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	2
2	Białuty	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
3	Bieniewice	0,04%	0,04%	0,06%	0,09%	0,00%	0,01%	3
4	Bieniewo-Parcela	0,01%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1
5	Bieniewo-Wieś	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	2
6	Błonie	0,83%	0,60%	0,33%	0,51%	0,08%	0,03%	**4**
7	Błonie-Wieś	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
8	Bramki	0,12%	0,11%	0,10%	0,03%	0,00%	0,01%	3
9	Cholewy	0,01%	0,01%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	3
10	Dębówka	0,03%	0,01%	0,00%	0,03%	0,00%	0,00%	1
11	Górna Wieś	0,01%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
12	Konstantów	0,02%	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
13	Kopytów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
14	Kopytów-Majątek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
15	Łaźniew	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	3
16	Łaźniewek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
17	Łaźniew-Majątek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
18	Łąki	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
19	Marysinek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
20	Nowa Górna	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
21	Nowa Wieś	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
22	Nowe Faszczyce	0,02%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
23	Nowy Łuszczewek	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	2
24	Pass	0,01%	0,01%	0,00%	0,02%	0,02%	0,00%	2
25	Piorunów	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	3
26	Radonice	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
27	Radzików	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	3
28	Rochaliki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	3
29	Rokitno	0,06%	0,04%	0,02%	0,00%	0,02%	0,00%	3
30	Rokitno-Majątek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
31	Stare Faszczyce	0,02%	0,01%	0,00%	0,02%	0,00%	0,00%	2
32	Stary Łuszczewek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2

[15] Wskaźniki: 1 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa / liczba mieszkańców gminy; 2 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności / liczba mieszkańców gminy; 3 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu / liczba mieszkańców gminy; 4 liczba podmiotów gospodarczych w roku 2015 / liczba mieszkańców gminy; 5 liczba zabytków / liczba mieszkańców gminy; 6 liczba organizacji pozarządowych / liczba mieszkańców gminy

Lp.	Nazwa	Wskaźniki						Zidentyfikowane obszary problemowe
		1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	
33	Wawrzyszew	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	2
34	Witanów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
35	Witki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
36	Wola Łuszczewska	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2
37	Żukówka	0,01%	0,02%	0,00%	0,02%	0,00%	0,00%	1

Źródło: opracowanie własne

Tabela 27 Delimitacja obszarów zdegradowanych – wybrane ulice[16]

Nazwa	Wskaźniki						Liczba obszarów problemowych	liczba mieszkańców
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*		
Jana Pawła II	3,20%	1,90%	1,30%	7,00%	2,50%	0,60%	6	158
11 listopada	6,30%	6,30%	3,10%	0,00%	0,00%	0,00%	4	32
Harcerska	11,50%	8,50%	7,00%	3,50%	0,00%	0,00%	4	426
Sienkiewicza	2,30%	1,40%	0,90%	9,60%	0,50%	0,00%	4	218
Słowackiego	4,30%	4,30%	2,10%	6,40%	0,00%	0,00%	4	47
Towarowa	2,60%	5,30%	0,00%	5,30%	2,60%	0,00%	4	38
Zapomniana	8,00%	4,00%	4,00%	4,00%	0,00%	0,00%	4	25
Fabryczna	3,10%	2,50%	1,20%	10,50%	0,00%	0,00%	3	162
Kościuszki	10,50%	5,30%	0,00%	10,50%	5,30%	0,00%	3	19
Nowomiejska	3,60%	3,60%	0,00%	7,10%	0,00%	0,00%	3	28
Sowińskiego	2,60%	2,60%	0,00%	7,70%	0,00%	0,00%	3	78
Cicha	1,90%	3,80%	0,00%	5,80%	0,00%	0,00%	2	52
Grodziska	1,50%	0,70%	0,40%	14,20%	0,70%	0,40%	2	274
Legionów	0,00%	0,80%	0,80%	6,90%	0,00%	0,00%	2	131
Mickiewicza	1,60%	0,00%	1,60%	7,80%	0,00%	0,00%	2	129
Narutowicza	1,50%	0,50%	0,50%	6,10%	0,10%	0,10%	2	854
Nowa	0,00%	1,50%	0,00%	2,90%	0,00%	1,50%	2	68
Nowakowskiego	0,70%	0,50%	1,00%	6,00%	0,00%	0,00%	2	417
Ogrodowa	2,60%	0,00%	0,00%	2,60%	0,00%	0,00%	2	38
Piłsudskiego	0,40%	0,30%	0,00%	8,50%	0,00%	0,10%	2	751
Powstańców	1,80%	2,20%	0,70%	22,00%	0,00%	0,00%	2	273
Rynek	2,10%	0,00%	1,10%	46,80%	3,20%	0,00%	2	94
Targowa	2,60%	5,10%	0,00%	23,10%	0,00%	0,00%	2	39

[16] Wskaźniki: 1 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa / liczba mieszkańców ulicy; 2 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności / liczba mieszkańców ulicy ; 3 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu / liczba mieszkańców ulicy; 4 liczba podmiotów gospodarczych w roku 2015 / liczba mieszkańców ulicy; 5 liczba zabytków / liczba mieszkańców ulicy; 6 liczba organizacji pozarządowych / liczba mieszkańców ulicy

Nazwa	Wskaźniki						Liczba obszarów problemowych	liczba mieszkańców
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*		
Wąska	5,00%	5,00%	0,00%	10,00%	0,00%	0,00%	2	20
Armii krajowej	2,10%	3,20%	0,00%	13,80%	0,00%	0,00%	1	94
Bieniewicka	0,50%	0,50%	1,10%	22,10%	0,00%	0,00%	1	190
Engelmana	1,30%	0,80%	0,00%	2,10%	0,00%	0,00%	1	238
Faszczycka	1,00%	0,00%	0,00%	5,80%	0,00%	0,00%	1	103
Kilińskiego	0,90%	0,60%	0,00%	6,60%	0,00%	0,00%	1	347
Mokra	0,90%	0,00%	0,90%	16,20%	0,00%	0,00%	1	117
Moniuszki	1,50%	0,00%	0,00%	1,50%	0,00%	0,00%	1	65
Passowska	1,10%	0,00%	0,00%	5,60%	0,00%	0,00%	1	90
Piaskowa	1,30%	0,00%	0,00%	2,70%	0,00%	0,00%	1	75
Poniatowskiego	1,30%	0,20%	0,00%	7,90%	0,20%	0,00%	1	466
Poznańska	0,00%	0,50%	0,00%	8,10%	0,00%	0,00%	1	432
Sochaczewska	1,30%	1,30%	0,90%	10,50%	0,00%	0,00%	1	687
Traugutta	2,70%	1,30%	0,60%	9,90%	0,00%	0,00%	1	527
Uśmiech	0,70%	0,70%	0,00%	4,70%	0,00%	0,00%	1	148
Warszawska	0,90%	0,90%	0,00%	21,30%	0,50%	0,00%	1	216
Wyszyńskiego	1,00%	0,70%	0,30%	4,30%	0,00%	0,00%	1	667
Zacisze	0,00%	0,50%	0,00%	8,20%	0,00%	0,00%	1	182
3 maja	0,70%	0,70%	0,00%	11,00%	0,00%	0,00%	0	409
Kolejowa	0,90%	0,90%	0,00%	10,90%	0,00%	0,00%	0	110
Kopernika	1,00%	0,00%	0,00%	11,70%	0,00%	0,00%	0	103
Mazowiecka	0,00%	1,50%	0,00%	10,80%	0,00%	0,00%	0	130
Okrzei	1,20%	1,20%	0,00%	14,50%	0,00%	0,00%	0	165

Źródło: opracowanie własne

Do ulic o najwyższym największej liczbie zjawisk problemowych należą: Jana Pawła II, 11 listopada, Harcerska, Sienkiewicza, Słowackiego, Towarowa, Zapomniana, Fabryczna, Kościuszki, Nowomiejska, Sowińskiego, Cicha, Grodziska, Legionów, Mickiewicza, Narutowicza, Nowa, Nowakowskiego, Ogrodowa, Piłsudskiego, Powstańców, Rynek, Targowa, Wąska.

7.2.Obszary rewitalizacji

Obszar rewitalizacji obejmuje centrum miasta wraz z rynkiem. Od strony północnej granice strefy rewitalizacji wyznacza ulica Powstańców, zaś od południowej ulice Harcerska, Legionów i Sowińskiego. Na wyznaczonym obszarze analiza

wskaźnikowa wykazała najwyższe natężenie problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych.

Tereny planowane do objęcia rewitalizacją pełnią szereg funkcji istotnych z punktu widzenia mieszkańców miasta oraz gminy:

Centrum miasta

Obecny stan strukturalno-przestrzenny centrum miasta nie spełnia funkcji, które są istotne dla funkcjonowania gminy i miasta. Obecnie w obszarze tym brakuje atrakcyjnej oferty usługowo-handlowej. Zanikanie funkcji centrum miasta jest wynikiem zjawiska suburbanizacji. Postępująca dezintegracja społeczna oraz zanikająca świadomość poczucia tożsamości lokalnej powoduje wzrost natężenia problemów społecznych. Proces rewitalizacji będzie miał za zadanie przywrócić centrum miasta Błonie znaczenie istotnego ośrodka gospodarczego oraz kulturalno-rozrywkowego gminy. Dodatkowo na terenie centrum znajdują się obiekty zabytkowe stanowiące dziedzictwo historyczno-kulturowe regionu, których zachowanie i renowacja podniesie atrakcyjność turystyczną miasta i gminy.

Tereny osiedli mieszkaniowych oraz tereny zielone

W wyznaczonym obszarze zidentyfikowano braki w infrastrukturze mieszkaniowej, w zakresie złego stanu infrastruktury budynków oraz niskiej jakości przestrzeni publicznych. W związku z niezagospodarowaniem części terenów znajdujących się w pobliżu osiedli mieszkaniowych brakuje miejsc integracji społecznej oraz przestrzeni dla organizacji wydarzeń kulturalno-rozrywkowych. Przywrócenie przestrzeniom publicznym funkcji miejsca spotkań, integracji kulturalnej sportu i rozrywki wpłynie znacząco na poprawę jakości życia mieszkańców i zwiększy atrakcyjność turystyczną regionu.

Tereny o znaczeniu gospodarczym i inwestycyjnym

Teren byłego dworca PKP oraz po byłych zakładach Mechaniczno-Precyzyjnych „Mera – Błonie" jest przestrzenią obecnie niezagospodarowaną i zdegradowaną. Ze względu na położenie blisko obszaru centrum oraz wysoki potencjał rozwoju gospodarczego, stanowi istotne zaplecze inwestycyjne dla strefy śródmieścia. Ponieważ

znaczącym problemem miasta i gminy Błonie jest brak wystarczającej liczby inwestycji gospodarczych i powstawania nowych miejsc pracy, co powoduje, emigrację ludności w celach zarobkowych, w wyniku konsultacji społecznych zdecydowano się na włączenie do rewitalizacji terenów o potencjale inwestycyjnym, w celu przywrócenia im funkcji gospodarczych, co pozytywnie wpłynie na sytuację społeczno-gospodarczą miasta i gminy.

7.3.Uzasadnienie wyznaczenia obszarów rewitalizacji

Obszar rewitalizacji został wybrany na podstawie wskaźników, diagnozy społeczno-gospodarczej, przeprowadzonych ankiet oraz konsultacji społecznych. W wyniku wszystkich działań, jako obszar rewitalizacji wybrano obszary znajdujące się w mieście Błonie.

Rysunek 15 Diagnoza

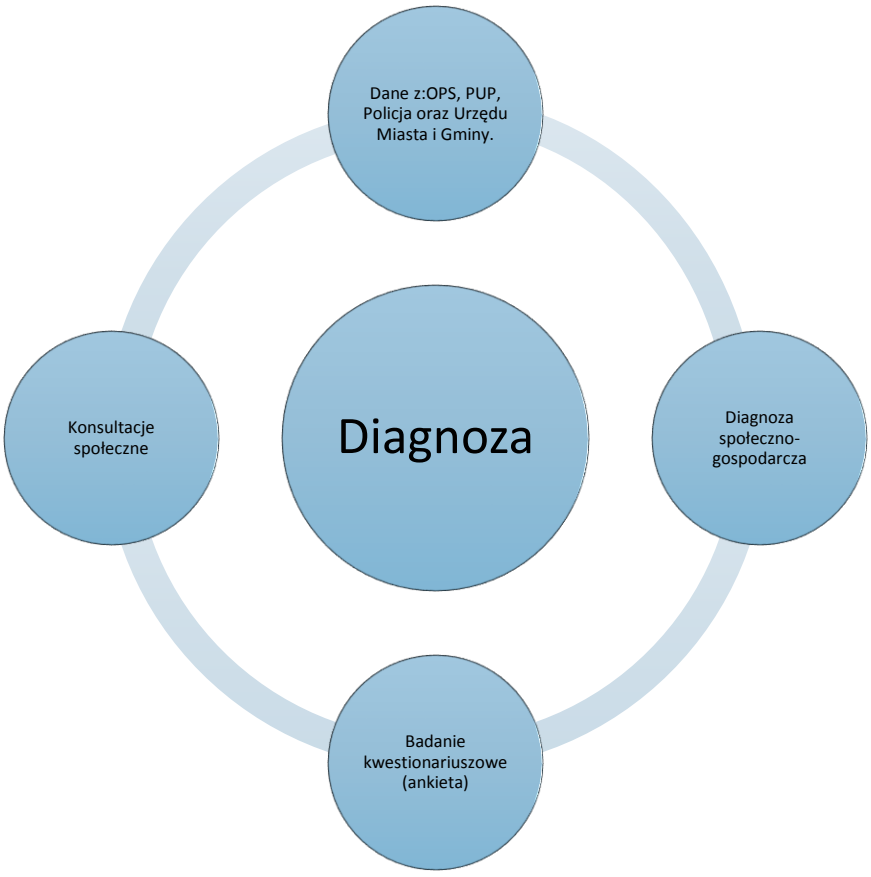

Źródło: Opracowanie własne.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji zostało dokonane zarówno na podstawie analizy wskaźnikowej zidentyfikowanych obszarów kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej oraz technicznej, jak również na podstawie badania ankietowego i konsultacji społecznych. Wyodrębniony obszar charakteryzuje się zdegradowaniem funkcji społecznych, gospodarczych i infrastruktury mieszkaniowej, przestrzeni publicznej oraz zmniejszonym potencjałem w sferze działalności i aktywności społeczności lokalnej.

Wyznaczony obszar do rewitalizacji zgodny jest z wytycznymi w zakresie rewitalizacji i zajmuje mniej niż 20% powierzchni Gminy oraz nie zamieszkuje na nim więcej niż 30% ludności. Ulice wybrane zostały na podstawie wskaźników oraz konsultacji społecznych. Celem rewitalizacji jest partycypacja społeczna, dlatego podczas przeprowadzanych konsultacji szczególny nacisk został położony na zaangażowanie mieszkańców w proces powstawania dokumentu. W konsekwencji, do obszaru rewitalizacji (oznaczonym na mapie kolorem zielonym) rewitalizacji została włączona większość ulic, na których zidentyfikowano wysoką liczbę obszarów problemowych (ulice o wysokiej liczbie obszarów problemowych oznaczono na mapie kolorem niebieskim). Wyznaczony obszar rewitalizacji uwzględnia również układ funkcjonalny miasta oraz znaczenie wskazanych terenów dla wszystkich mieszkańców miasta i gminy. Obszar rewitalizacji położony jest w centrum miasta i powinien stanowić ośrodek usługowy, komunikacyjny oraz kulturalno-rozrywkowy regionu. Ponadto do obszaru rewitalizacji włączono tereny dworca PKP, ze względu na jego istotną funkcję komunikacyjną dla mieszkańców gminy Błonie.

Rysunek 16 Obszar rewitalizacji

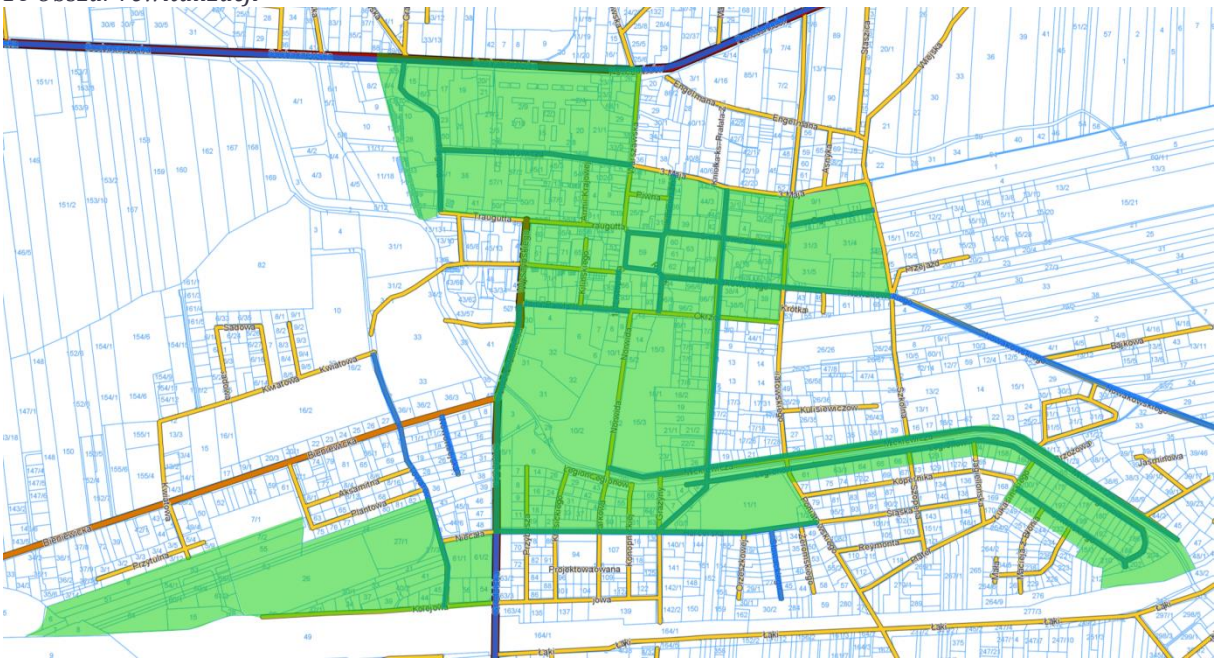

Źródło: System Informacji Przestrzennej Miasta i Gminy Błonie

8. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego (planowany efekt rewitalizacji)

8.1.Wizja

Podstawą do sformułowania wizji wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego były przede wszystkim przeprowadzone konsultacje społeczne oraz pogłębiona analiza sytuacji społeczno–gospodarczej gminy. Cel rewitalizacji oraz poszczególne kroki związane z jego realizacją zaprowadzić powinny do gospodarczego i społecznego ożywienia obszaru zdegradowanego.

Wizja jest jednym z głównych elementów wpływających na kierunek procesu rewitalizacji. Nakreśla pożądany stan docelowy, do którego należy dążyć, podporządkowując mu jednocześnie wszystkie działania. Rewitalizacja obszarów kryzysowych Gminy Błonie przebiegać będzie w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, zakładającą równowagę pomiędzy rozwojem społeczny, gospodarczym i infrastrukturalnym.

Proponowana wizja wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego brzmi:

Zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy, infrastrukturalny i środowiskowy na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji. Skoncentrowany na potrzebach lokalnej społeczności, przyczyniający się do jej integracji i wzmacniania więzi, przy jednoczesnym ożywieniu gospodarczym wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców całej gminy.

Obszar rewitalizacji postrzegany będzie jako atrakcyjny zarówno dla mieszkańców, jak i inwestorów.

Obszary wyznaczone do rewitalizacji na terenie Gminy Błonie po przeprowadzeniu działań będą terenami ożywionymi i uzdrowionymi pod względem zarówno społecznym, gospodarczym, jaki i przestrzenno-funkcjonalnym. Centrum miasta Błonie stanie się obszarem o istotnym znaczeniu gospodarczym i kulturalno-

rozrywkowym całej gminy, atrakcyjnym dla mieszkańców, z szeroką ofertą usługowo-handlową. Jego obiekty zabytkowe, stanowiące dziedzictwo historyczno-kulturowe regionu wzmocnią potencjał turystyczny zarówno gminy, jak i całego regionu.

Na terenach osiedli mieszkaniowych uzupełnione zostaną braki w infrastrukturze, w zakresie odnowy zabudowy. Ponadto zagospodarowanie części terenów przylegających do budynków pozwoli na większą integrację mieszkańców oraz wzmocnienie więzi społecznych, a organizowane na tych terenach wydarzenia kulturalno-rozrywkowe zapewnią wysoką jakość życia i odpoczynku. Działania zaplanowane w ramach rewitalizacji ożywią przestrzeń, która stanie się przyjazna i zróżnicowana, a jednocześnie zaspokoi potrzeby jej użytkowników.

Tereny byłego dworca PKS oraz po Zakładach Mechaniczno-Precyzyjnych „Mera-Błonie" po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych staną się istotnym zapleczem inwestycyjnym nie tylko dla strefy śródmieścia, ale również całej gminy. Przywrócenie obszarowi jego pierwotnej funkcji (gospodarczej) przyciągnie inwestorów zewnętrznych, co pozwoli na utworzenie nowych miejsc pracy oraz wzmocnienie rozwoju gospodarczego regionu.

Rewitalizacja wskazanych terenów przyczyni się zatem do wzmocnienia integracji społecznej, niwelowania negatywnych zjawisk społecznych oraz zwiększenia zatrudnienia. Istotnym efektem będzie również wzrost inicjatyw lokalnych i zagospodarowanie przestrzeni publicznych zaspokajających potrzeby użytkowników. Gmina stanie się miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, posiadającym zaplecze rekreacyjne oraz inwestycyjne.

8.2.Misja

Misja to ogólny kierunek działań w planowanym przedziale czasu. Stanowi ona o sposobie osiągnięcia stanu docelowego - wyrażonego w wizji wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Misja usprawnia osiągnięcie wyznaczonego celu poprzez dobór i wykonanie poszczególnych działań.

Misja procesu rewitalizacji dla Gminy Błonie brzmi następująco:

Podejmowanie zintegrowanych działań przez władze Gminy Błonie oraz interesariuszy Programu Rewitalizacji (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje

pozarządowe itd.) w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej, finansowanych z kapitału publicznego i prywatnego, wspartych o fundusze zewnętrzne. Działania będą przyczyniały się do niwelowania problemów występujących na obszarach rewitalizacji.

9. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Realizacja Lokalnego Planu Rewitalizacji Gminy Błonie do roku 2023 opiera się na kompleksowym ujęciu procesu rewitalizacji, obejmującym działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną oraz działania dotyczące renowacji infrastruktury mieszkaniowej i przestrzeni publicznych.

Wyodrębniony w toku badań i analizy obszar rewitalizacji to centrum miasta Błonie, tereny osiedli mieszkaniowych i tereny zieleni, a także tereny o znaczeniu gospodarczym oraz inwestycyjnym (teren byłego dworca PKS i Zakładów Mechaniczno-Precyzyjnych „Mera-Błonie"). Realizację Lokalnego Planu Rewitalizacji zaplanowano w formie trzech kierunków interwencji określonych na podstawie analizy danych zastanych, diagnozy potrzeb i problemów rewitalizacyjnych. Dziedziny te odpowiadają na zidentyfikowane w ramach diagnozy zjawiska kryzysowe.

Realizacja celu nadrzędnego przyczyni się do zrównoważenia szans rozwojowych obszarów obecnie uznawanych za problemowe na terenie Gminy Błonie oraz wyprowadzenia ich ze stanu kryzysowego, poprzez wdrażanie kluczowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przy pełnym zaangażowaniu oraz partycypacji interesariuszy Programu.

Interesariusze to osoby, instytucje lub ich grupy, które są w strefie bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Błonie oraz podmioty, które mogą uczestniczyć w realizacji Programu i wpływać, pozytywnie lub negatywnie, na jego rezultaty. Interesariuszami Programu mogą być zatem lokalne społeczności i poszczególne osoby oraz ich formalni i nieformalni przedstawiciele, władze samorządowe i krajowe, politycy, przywódcy religijni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, grupy specjalnych interesów, społeczności akademickie oraz przedstawiciele biznesu[17].

[17] International Finance Corporation (2007). Stakeholder Engagement: A Good Practice Handbook for Companies Doing Business in Emerging Markets, World Bank Group.

9.1.Rekomendowane kierunki interwencji

Dziedziny strategiczne określają kierunki działań Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Błonie do roku 2023.

Każdej dziedzinie strategicznej przyporządkowano cel strategiczny, a w ramach każdego celu strategicznego opracowano cele operacyjne, którym przypisano działania rewitalizacyjne:

1. Dziedzina strategiczna: **Aspekt społeczny**
   a. **Cel strategiczny**: Rozwój kapitału społecznego i integracja mieszkańców, w tym zwiększenie dostępności i różnorodności oferty rekreacyjno-kulturalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
2. Dziedzina strategiczna: **Aspekt gospodarczo-ekonomiczny**
   a. **Cel strategiczny**: Rozwój gospodarczy i podnoszenie aktywności zawodowej mieszkańców.
3. Dziedzina strategiczna: **Aspekt przestrzenno-urbanistyczny**
   a. **Cel strategiczny**: Zagospodarowanie przestrzenne obszarów zdegradowanych oraz zwiększenie ich estetyki i użyteczności.

Tabela 28. Cele rewitalizacji

WIZJA		
MISJA		
Obszary strategiczne gminy		
Społeczeństwo	**Gospodarka**	**Przestrzeń i środowisko**
Cele strategiczne dla obszaru gminy		
Rozwój kapitału społecznego i integracja mieszkańców, w tym zwiększenie dostępności i różnorodności oferty rekreacyjno-kulturalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na obszarze gminy	Rozwój gospodarczy i podnoszenie aktywności zawodowej mieszkańców gminy	Zagospodarowanie przestrzenne obszarów zdegradowanych oraz zwiększenie ich estetyki i użyteczności
Cele strategiczne dla obszaru rewitalizacji		
Rozwój kapitału społecznego i integracja mieszkańców, w tym zwiększenie dostępności i różnorodności oferty rekreacyjno-kulturalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu z szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizowanego	Rozwój gospodarczy i podnoszenie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru przeznaczonego do rewitalizacji	Zagospodarowanie przestrzenne obszaru przeznaczonego do rewitalizacji oraz zwiększenie ich estetyki i użyteczności
Cele operacyjne dla obszaru rewitalizacji		
Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji inicjatyw lokalnych w partnerstwach	Wspieranie przejawów lokalnej przedsiębiorczości wśród mieszkańców (w tym w zakresie funkcjonowania	Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznych

	podmiotów ekonomii społecznej)	
Niwelowanie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w tym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	Poprawa warunków lokalnego rynku pracy	Poprawa stanu technicznego budynków zlokalizowanych na obszarze zdegradowanym
Integracja lokalnej społeczności	Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców i zmniejszenie liczby osób pozostających bez zatrudnienia	Zagospodarowanie terenów na cele rekreacyjno-sportowe i kulturalno-rozrywkowe

Źródło: Opracowanie własne.

9.2.Opis kierunków interwencji i celów rewitalizacyjnych

Aspekt społeczny
Cel strategiczny: Rozwój kapitału społecznego i integracja mieszkańców, w tym zwiększenie dostępności i różnorodności oferty rekreacyjno-kulturalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na obszarze gminy

Uzasadnienie: Diagnoza społeczno-gospodarcza wykazała, że w Gminie Błonie występuje kilka problemów społecznych. Dlatego bardzo ważna jest interwencja w obszary kryzysowe oraz ciągłe dążenie do rozwoju kapitału społecznego i integracji mieszkańców gminy. Istotnym aspektem jest upowszechnianie i wzbogacanie oferty rekreacyjno-kulturalnej oraz aktywne działanie na rzecz zmniejszania i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie grup społecznych nim zagrożonych. Niewątpliwie, pomoże to podnieść jakość życia mieszkańców, a tym samym poziom ich zadowolenia z funkcjonowania gminy.

Aspekt społeczny

Cel strategiczny: Rozwój kapitału społecznego i integracja mieszkańców, w tym zwiększenie dostępności i różnorodności oferty rekreacyjno-kulturalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu z szczególnym uwzględnieniem obszaru rewitalizowanego

Uzasadnienie: Nadrzędnym celem działań rewitalizacyjnych powinno być podwyższenie jakości życia mieszkańców z szczególnym uwzględnieniem obszaru przeznaczonego do rewitalizacji. Przeprowadzona diagnoza wskazuje na niski poziom aktywności lokalnej społeczności oraz występowanie negatywnych zjawisk społecznych (m.in. ubóstwo, alkoholizm) na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji. Istotne są również brak popytu na pracę i niepełnosprawność. Problemy te wpływać mogą na zaistnienie zjawiska wykluczenia społecznego. Kategorią problemową jest również życie kulturalne mieszkańców. Obecna oferta nie odpowiada na ich potrzeby lub jest zbyt wąska, a do zagrożeń zaliczyć należy również brak terenów rekreacyjno-sportowych i miejsc spotkań.

Z tego względu należy prowadzić działania mające na celu rozwój kapitału społecznego i integrację mieszkańców, związane ze wsparciem organizacji pozarządowych, zwiększeniem funkcjonalności obiektów rekreacyjno-sportowych oraz poszerzeniem oferty kulturalnej. Istotne jest skierowanie działań na udzielanie wsparcia stowarzyszeniom, instytucjom i innym organizacjom społecznym, których działalność związana jest z integrowaniem społeczności.

Należy mieć na uwadze również osoby wykluczone społecznie, w tym niepełnosprawne i starsze. Działania w tym zakresie powinny mieć na celu uruchomienie programów aktywizujących, integrujących i wspierających (m.in. poprzez dostęp do placówek pomocowych, zniwelowanie barier architektonicznych, zapewnienie odpowiedniej i dopasowanej do potrzeb infrastruktury w przestrzeni publicznej). Istotna jest także promocja zaangażowania społecznego.

Aspekt gospodarczo-ekonomiczny

Cel strategiczny: Rozwój gospodarczy i podnoszenie aktywności zawodowej mieszkańców gminy

Uzasadnienie: Analiza zjawisk ze sfery gospodarczej występujących na terenie Gminy Błonie wskazuje na konieczność podjęcia działań ożywiających lokalną gospodarkę w kierunkach dotyczących popytu i podaży na rynku pracy, poziomu kapitału ludzkiego, jak również utworzenia terenów inwestycyjnych.

Problem bezrobocia, niewielkiej liczby podmiotów gospodarczych oraz wysokiego odsetka osób korzystających z pomocy społecznej potwierdza istotność realizacji wskazanego celu strategicznego. Warto podkreślić, że pozytywne zmiany w obszarze gospodarki poskutkują pożądanymi zmianami społecznymi.

Aspekt gospodarczo-ekonomiczny

Cel strategiczny: Rozwój gospodarczy i podnoszenie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizowanego

Uzasadnienie: Celem działań rewitalizacyjnych powinno być ożywienie gospodarcze terenów zdegradowanych i poprawa warunków lokalnego rynku pracy. Działania podejmowane w ramach aspektu gospodarczo-ekonomicznego powinny być ukierunkowane na wspieranie podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej i gospodarczej, zwłaszcza na terenach odznaczających się niskim poziomem działalności przedsiębiorców. Kluczowe znaczenie w tym kontekście będzie miało przygotowanie terenów byłego dworca PKS oraz Zakładów Mechaniczno-Precyzyjnych „Mera-Błonie" pod inwestycje i działalność gospodarczą. Przywrócenie przestrzeniom ich pierwotnej funkcji (gospodarczej) wpłynie pozytywnie na pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych, zwiększenie liczby miejsc pracy i ogólną poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

W ramach niniejszego celu strategicznego znaczenie ma także ukierunkowanie przedsięwzięć na podnoszenie kwalifikacji oraz aktywizację osób bezrobotnych (w tym

m.in. zapewnienie oferty szkoleniowej czy utworzenie punktów konsultacyjnych), a także wzmacnianie lokalnej przedsiębiorczości.

Aspekt przestrzenno-urbanistyczny
Cel strategiczny: Zagospodarowanie przestrzenne obszarów zdegradowanych oraz zwiększenie ich estetyki i użyteczności

Uzasadnienie: Zwiększenie estetyki i użyteczności terenów zdegradowanych oraz ich zagospodarowania przestrzennego wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców. Funkcjonalizacja i estetyzacja terenu gminy sprawi również, że będzie on atrakcyjniejszy dla potencjalnych inwestorów. Może to zwiększyć liczbę inwestycji na terenie gminy, a tym samym poprawić stan gospodarki i zniwelować część problemów społeczno-gospodarczych jak bezrobocie.

Aspekt przestrzenno-urbanistyczny
Cel strategiczny: Zagospodarowanie przestrzenne obszarów zdegradowanych, przeznaczonych do rewitalizacji oraz zwiększenie ich estetyki i użyteczności

Uzasadnienie: Degradacja tkanki miejskiej oraz brak zagospodarowanych przestrzeni odczuwalny jest przez interesariuszy owej przestrzeni (przedsiębiorców, potencjalnych przedsiębiorców, osoby pracujące na danym obszarze itd.), ale przede wszystkim jej użytkowników – mieszkańców. Stan techniczny oraz infrastruktura budynków, a także niezagospodarowane przestrzenie publiczne na analizowanych obszarach wymagają działań naprawczych.

Z tego względu w zakresie podnoszenia jakości przestrzeni publicznych istotne jest ich zagospodarowywanie i zwiększanie użyteczności, zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności. Stworzenie miejsc rekreacyjnych, rekreacyjno-sportowych oraz ogólna poprawa estetyki przestrzeni zwiększy komfort życia lokalnej społeczności i przyciągnie na tereny zdegradowane mieszkańców z pozostałych obszarów gminy. Jednocześnie

wskazane jest prowadzenie wydarzeń zorientowanych na aktywizację oraz integrację mieszkańców na tych terenach.

W aspekcie działań rewitalizacyjnych zaleca się także realizację projektów uwzględniających modernizację infrastruktury technicznej oraz rewitalizację budynków znajdujących się na rewitalizowanym obszarze. Podniesie to poziom estetyki przestrzeni miejskiej.

9.3.Uzasadnienie celów rewitalizacyjnych i ich wpływ na niwelowanie koncentracji zjawisk negatywnych

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Błonie do roku 2023 zakłada realizację 9 celów operacyjnych. Projekty planowane w ich ramach mają na celu eliminację i ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na wyznaczonych terenach.

W celu określenia wpływu na zjawiska kryzysowe poszczególnym celom operacyjnym przyporządkowano numerację:

1.1. Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji inicjatyw lokalnych w partnerstwach.

1.2. Niwelowanie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w tym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

1.3. Integracja lokalnej społeczności

2.1. Wspieranie przejawów lokalnej przedsiębiorczości wśród mieszkańców (w tym w zakresie funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej).

2.2. Poprawa warunków lokalnego rynku pracy.

2.3. Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców i zmniejszenie liczby osób pozostających bez zatrudnienia.

3.1. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznych.

3.2. Poprawa stanu technicznego budynków zlokalizowanych na obszarze zdegradowanym.

3.3. Zagospodarowanie terenów na cele rekreacyjno-sportowe i kulturalno-rozrywkowe.

Poziom wpływu poszczególnych celów operacyjnych na zjawiska kryzysowe, a tym samym zasadności ich realizacji, został oceniony na podstawie analizy potrzeb rewitalizacyjnych w skali 1-3, gdzie:

- ⇒ 1: niski poziom wpływu na zjawisko kryzysowe;
- ⇒ 2: średni poziom wpływu na zjawisko kryzysowe;
- ⇒ 3: wysoki poziom wpływu na zjawisko kryzysowe.

Cele operacyjne:		Społeczeństwo			Gospodarka			Infrastruktura i przestrzeń		
		1.1.	1.2.	1.3.	2.1.	2.2.	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.
problemy społeczne	Bezrobocie	3	3	2	3	3	3	2	2	2
	Ubóstwo	3	3	2	2	2	2	2	2	2
	Przestępczość	2	3	2	2	2	2	1	1	2
	Alkoholizm	2	3	2	2	2	2	1	1	2
	Niski poziom edukacji	2	3	2	2	2	2	2	1	2
	Niski poziom kapitału społecznego	3	3	2	2	2	2	1	1	2
	Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym	3	3	3	2	2	2	2	1	3
	Niski poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym	3	3	3	2	2	2	2	1	3
problemy gospodarcze	Niski stopień przedsiębiorczości	2	2	2	3	3	3	2	2	2
	Słaba kondycja przedsiębiorstw	2	2	1	3	3	3	2	2	2
problemy przestrzenno-funkcjonalne	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	1	2	1	1	1	1	3	3	3
	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	1	2	1	1	1	1	3	3	3
	Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru	1	2	1	1	1	1	3	3	3
	Brak lub niska jakość terenów publicznych	2	2	1	2	1	1	3	3	3
Problemy techniczne	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	1	2	1	2	1	1	3	3	3
	Brak wyposażenia w rozwiązania techniczne umożliwiające efektywne korzystanie z obiektów budowlanych	1	2	1	1	1	1	3	3	3

Źródło: Opracowanie własne

10.Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz indykatywne ramy finansowe

Zgodnie z Wytycznymi programowymi IŻ RPO WM dotyczącymi zasad przygotowywania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020, projekty rewitalizacyjne zostały podzielone na projekty kluczowe (składane w konkursie o dofinansowanie w ramach działania 6.3 „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów", tworzące tzw. „Listę A") oraz projekty komplementarne (składane w konkursach w ramach innych działań RPO WM 2014-2020, tworzące tzw. „Listę B").

W ramach całościowego procesu rewitalizacji obszarów zdegradowanych Gminy Błonie zaplanowano 8 projektów kluczowych oraz 2 projekty komplementarne.

10.1.Lista A: projekty kluczowe

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały najważniejsze informacje dotyczące projektów, które zostały wybrane, jako kluczowe. Głównym aspektem jest to, że są one usytuowane na obszarze rewitalizacji. Na liście znajdują się zarówno projekty społeczne, jak i projekty infrastrukturalne, które pozwalają na usprawnienie możliwości realizacji projektów społecznych. Realizowane przedsięwzięcia pozwolą na zminimalizowanie negatywnych zjawisk, występujących na obszarze rewitalizacji. Projekty są ze sobą powiązane, co pozwala na zachowania efektu synergii. Co więcej, przedsięwzięcia stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy, dzięki czemu zachowano logiczne powiązania w całym dokumencie. Szczególny nacisk został położony także na zintegrowanie zidentyfikowanych problemów i zaplanowanych przedsięwzięć. W przypadku projektów ogólnogminnych, szczegółowo uzasadniono konieczność ich realizacji.

Ważnym aspektem społecznym będzie także wzmocnienie poczucia przynależności mieszkańców do ich miejsca zamieszkania. Pozwoli to na integracje z lokalną społecznością, a także pośrednio zwiększy staranność o zachowanie porządku oraz czystości na terenie rewitalizacji. Zostanie zminimalizowane zjawisko wykluczenia społecznego. Obszar rewitalizacji może zmienić się w przyszłości w atrakcyjne miejsce

dla potencjalnych interesariuszy. Całość działań przysłuży się do powstania korzystnych warunków do rozwoju kapitału społecznego.

1. Modernizacja dachu na budynku Dziennego Domu „Senior-WIGOR"

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Budynek dziennego domu „Senior-WIGOR" jest jednym z najstarszych budynków w mieście. Dach budynku kryty papą remontowano ok. 6 lat temu, uzupełniając uszkodzenia nową papą. Do lipca 2015 r. funkcjonowało w nim Przedszkole. Po przekazaniu budynku na cele związane z opieką nad seniorami przeprowadzono modernizację wewnątrz obiektu, ale dach pozostał w pierwotnym stanie. W związku z tym istnieje ryzyko, że przez nieszczelności i uszkodzenia wynikające z degradacji papy może dochodzić do zaciekania wody deszczowej i roztopionego śniegu na sufity i ściany w pomieszczeniach placówki.

Cel projektu:

Celem projektu jest poprawienie stanu technicznego budynku, jakości korzystania z obiektu oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa użytkowników.

Zakres realizowanych zadań:

Realizacja projektu przewiduje zakup materiałów dekarskich, w tym między innymi: blachodachówki, rynien, drewna oraz pozostałych materiałów do obróbki dachu oraz zakup usługi wykonania pokrycia dachowego blachodachówką, instalację rynien, obróbkę włazów dachowych oraz montaż stopni kominiarskich na poszyciu dachowym. Odbiorcą projektu są uczestnicy Dziennego Domu „Senior-WIGOR"- 30 osób.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-infrastrukturalną oraz sposób jego oceny i zmierzenia w odniesieniu do celu programu rewitalizacji:

- Zabezpieczenie budynku przed niszczącym wpływem warunków atmosferycznych.
- Poprawa wyglądu budynku, zlokalizowanego w centrum miasta.
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób korzystających z placówki.
- Zwiększenie jakości oferowanych usług.

Uzasadnienie umieszczenia projektu infrastrukturalnego na licie A: Projekt ma charakter infrastrukturalny jednak przewiduje się, że będzie miał pozytywny wpływ na seniorów korzystających z budynku. Będą się w nim czuć bezpieczniej, poprawi się również jakość korzystania z placówki oraz warunki pracy opiekunów, tym samym oferowane usługi będą efektywniejsze.

2. Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

W obrębie granic działki na której planowana jest operacja, zlokalizowany był budynek techniczny Klubu Sportowego „Błonianka" o wysokości 1-1,5 kondygnacji naziemnych wraz z towarzyszącą zabudową uzupełniającą. W budynku znajdowały się pomieszczenia dla sportowców, szatnie, sanitariaty, powierzchnie magazynowe i techniczne. Stan budynku wymusił decyzję 571/2013 z dnia 5 grudnia 2013 r., dotyczącą jego rozebrania, wydanej przez Starostę Warszawskiego Zachodniego.

Cel projektu:

Celem projektu jest zmodernizowanie obiektu sportowego, poszerzenie i usprawnienie infrastruktury sportowej oraz dostosowanie warunków do potrzeb lokalnych drużyn sportowych. Stworzenie obiektu opartego na aktywności fizycznej jest również formą profilaktyki zdrowotnej.

Zakres realizowanych zadań:

Planowany do wybudowania obiekt stanowić będzie zaplecze niezbędne do funkcjonowania wszystkich obiektów sportowych, planuje się także wybudowanie parkingu z dojazdami. Dane liczbowe dotyczące obiektu: powierzchnia zabudowy 973 m^2, powierzchnia całkowita 1659,40 m^2, kubatura 2289 m^3 powierzchnia netto 1209,70 m2, powierzchnia użytkowa 1169,90 m2. Ilość kondygnacji Parter + Piętro, wysokość do najwyższej krawędzi dachu 14 m, Szerokość elewacji frontowej 54 m. Funkcja budynku – zaplecze boiska sportowego; szatnie, sanitariaty dla zawodników i widzów, sauna, natryski, magazyny sprzętu sportowego, sala do ćwiczeń, trybuny na oparte na

konstrukcji budynku dla 360 osób. Konstrukcja: budynek wraz z zadaszonymi trybunami stanowi zaplecze socjalne i techniczne pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej oraz boiska treningowego zlokalizowanego na tym samym obiekcie. Na konstrukcji budynku zlokalizowano zadaszone trybuny dla widzów. Od strony północnej, przy głównym wejściu do budynku zaprojektowano podjazd dla niepełnosprawnych, wyposażony w odpowiednie poręcze. W budynku zaprojektowano dźwig osobowy przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Konstrukcja dachu zostanie wykonana z elementów drewnianych z drewna klejonego, podwieszonych za pomocą stalowych cięgien do konstrukcji żelbetowych pylonów. Ściany parteru zaprojektowano, jako warstwowe, ocieplone wełną mineralną gr. 15 cm. Warstwa zewnętrzna z cegły klinkierowej, kolorystyka zgodnie z zapisem miejscowego planu zagospodarowania - odcienie pastelowe. Na piętrze fasada szklana z taflami przezroczystymi i nieprzejrzystymi. W budynku zostaną zlokalizowane toalety i szatnie dla sportowców, toalety dla widzów, natryski, sauna, sale treningowe dla ciężarowców, pokój dla sędziów oraz magazyny na sprzęt sportowy. W pomieszczeniach części wspólnych (strefa wejścia głównego, komunikacja parteru i piętra, klatka schodowa) oraz szatniach zawodników posadzka z płytek z gresu. Przed wejściami do budynku, w pomieszczeniu technicznym i magazynie na sprzęt sportowy posadzka betonowa zatartą na gładko. Pomieszczenie dla ciężarowców wyposażone w posadzkę sportową. Budynek będzie wyposażony w instalacje wewnętrzne: instalację elektryczną, instalację wodno-kanalizacyjną, instalację centralnego ogrzewania podłączoną do miejskiej ciepłowni, instalację teletechniczną. Przyjęte w projekcie rozwiązania budowlane i instalacyjne spełniają wymagania dotyczące oszczędności energii zawarte w przepisach technicznych i budowlanych Zostanie wyremontowana płyta boiska do gry w piłkę oraz zbudowana bieżnia lekkoatletyczna.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-infrastrukturalną oraz sposób jego oceny i zmierzenia w odniesieniu do celu programu rewitalizacji: Efektem rzeczowym będzie wybudowanie na miejscu wyburzonego budynku, nowoczesnego wielofunkcyjnego budynku a na jego konstrukcji trybuny na 360 miejsc. Pomieszczenia w budynku stanowić będą zaplecze techniczne i sanitarne

pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej z bieżnią lekkoatletyczną oraz boiska treningowego. Jego użytkownikiem będzie Klub Sportowy „Błonianka." Obiekt będzie po zakończeniu remontu, wyposażony w sztuczne oświetlenie dostosowane do wymagań określonej dyscypliny (duże boisko, małe boisko do gier zespołowych, bieżnie oraz w razie konieczności do potrzeb imprezy estradowej czy wystawienniczej. Obiekt będzie nagłośniony. Dzięki pomieszczeniom w budynku można będzie zapewnić odpowiednią łączność internetową a także optymalne warunki obserwacji imprezy przez dziennikarzy. Obiekt będzie posiadał specjalistyczne zaplecze z toaletami, szatniami, sauną, natryskami, magazynem na sprzęt, salkami treningowymi i dobrze wyposażonymi punktami sanitarno-medycznymi, z odpowiednio wyszkoloną obsługą. Klub Sportowy z siedzibą w Błoniu prowadzi obecnie dwie sekcje sportowe: piłkę nożną oraz podnoszenie ciężarów. Dla klubu pracuje sześciu wykwalifikowanych trenerów piłki nożnej. Pierwsza drużyna seniorów występuje w warszawskiej Lidze Okręgowej, a zespół rezerwowy w Klasie A. Oprócz seniorów, do rozgrywek zostały zgłoszone trzy drużyny młodzieżowe: U-15 (Liga trampkarzy), U-12 (Liga młodzików) oraz U-11 (Liga orlików). Sztangiści rywalizują w najwyższej klasie rozgrywkowej w podnoszeniu ciężarów - I lidze Drużynowych Mistrzostw Polski mężczyzn. W sumie klub "Błonianka" liczy 200 członków. Organizacją imprez sportowych i pracą z członkami klubu zajmuje się KS" Błonianka" w porozumieniu z Wydziałem Oświaty Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Błoniu, który nadzoruje działalność szkół. W Gminie działa 6 szkół, których uczniowie uczestniczą w wielu imprezach o charakterze sportowo-rekreacyjnym, organizowanych na terenie stadionu. Co roku organizowany jest „Piłkarski Piknik Rodzinny", „Dni Błonia z Piłką Nożną", " Dzień Sportu", „Zima w mieście", liczne turnieje piłki nożnej w okresie letnim, w 2016 roku zostanie zorganizowany Amp Futbol, który ma na celu pokazanie mieszkańcom Gminy, że piłka nożna jest także dla osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie umieszczenia projektu infrastrukturalnego na liście A:

Realizacja projektu jest reakcją na zły stan obiektu oraz na problem niewystarczającej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej na terenie rewitalizowanym. Przewiduje się, że obiekt stanie się atrakcyjną przestrzenią do uprawiania sportu oraz upowszechniania się zdrowego i aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu wśród lokalnej społeczności.

Projekt zwiększy również aktywność sportową, a tym samym poprawi stan zdrowia mieszkańców.

3. Bulwary Błońskie nad rzeką Rokitnicą wraz z zielenią i infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Piłsudskiego do zachodniej kładki przy parku Bajka w Błoniu - II etap budowy bulwarów miejskich w Błoniu

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Problemem terenów nad rzeką Rokitnicą, jest niewystarczająca liczba infrastruktury umożliwiająca zagospodarowanie wolnego czasu dzieci, młodzieży, czy też dorosłych. Bulwary spacerowe połączą obszar parku „Bajka" ze stadionem KS "Błonianka"

Cel projektu:

Celem projektu jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej przeznaczonej do aktywnego spędzania wolnego czasu, sprzyjającej integracji społecznej lokalnej społeczności**.**

Zakres realizowanych zadań:

Celem głównym projektu jest: uporządkowanie przestrzeni urbanistycznej miasta, podniesienie atrakcyjności i lepsze wykorzystanie potencjału Błonia.

Osiągnięciu celu głównego służyć będzie realizacja celu szczegółowego: kompleksowe zagospodarowanie terenu nad rzeką Rokitnicą. W ramach projektu planowane jest dostosowanie terenu do potrzeb rekreacyjnych mieszkańców, a także wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta.

Wzrost liczby turystów odwiedzających miasto, wzrost atrakcyjności Błonia, jako miejsca zamieszkania i poprawa jakości życia mieszkańców.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-infrastrukturalną oraz sposób jego oceny i zmierzenia w odniesieniu do celu programu rewitalizacji:

Projekt w znacznym stopniu przyczyni się do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców. Zorganizowanie miejsca spotkań dla mieszkańców wpłynie na większą integracje mieszkańców nie tylko obszaru rewitalizacji, ale także całej gminy. W przypadku organizowania akcji społecznych, zwiększy się także atrakcyjność terenu dla mieszkańców oraz turystów. Zagospodarowanie terenu może przyczynić się także na

większą aktywność gospodarczą, poprzez zachęcenie potencjalnych przedsiębiorców do inwestowania na rewitalizowanym terenie.

Uzasadnienie umieszczenia projektu infrastrukturalnego na liście A:

Prognozuje się, że projekt pozytywnie wpłynie na jakość życia lokalnej społeczności, stworzy przyjazną i atrakcyjną przestrzeń publiczną, w której mieszkańcy będą mogli aktywnie spędzać czas wolny oraz się integrować.

4. Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego, obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym oraz rekreacyjno-treningowym

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Na terenie objętym opracowaniem, należy zaprojektować kompleks sportowy mieszczący: basen miejski - z pełną infrastrukturą rekreacyjną, hale sportowo-widowiskową oraz parking użytkowany wspólnie przez parafian w czasie uroczystości kościelnych, przez korzystających z basenu lub hali sportowo-widowiskowej, parku Bajka i innych.

Cel projektu: Celem projektu jest poszerzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do spędzania wolnego czasu, aktywizacja społeczna oraz poprawa wizerunku gminy.

Zakres realizowanych zadań:

Budowa hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym oraz rekreacyjno-treningowym.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-infrastrukturalną oraz sposób jego oceny i zmierzenia w odniesieniu do celu programu rewitalizacji:

Realizacja tego przedsięwzięcia wpłynie na wszystkie aspekty problemowe, które występują na obszarze rewitalizacji. Przede wszystkim zorganizowane zostanie miejsce dla mieszkańców całej gminy, które pozwoli na spędzanie czasu wolnego poza miejscem

zamieszkania. Przedsięwzięcie pozwoli także na większe zaangażowanie osób wykluczonych, dla których (między innymi) będzie udostępniony cały kompleks. Co więcej, przedsięwzięcie pozwoli na realizacje celu gospodarczego, tj. zwiększenie liczby miejsc pracy, większą atrakcyjność całej gminy, polepszenie klimatu inwestycyjnego oraz wzrost liczby świadczonych usług dla mieszkańców całej gminy. Poprawie ulegnie także aspekt infrastrukturalny, poprzez zagospodarowanie miejsca kompleksu sportowo-rekreacyjnego wraz z terenami przyległymi.

Uzasadnienie umieszczenia projektu infrastrukturalnego na liście A:

Prognozuje się, że projekt poza poszerzeniem infrastruktury sportowej będzie miał również wymiar społeczny jak: aktywizacja i integracja społeczna oraz upowszechnianie się zdrowego i aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu wśród lokalnej społeczności.

5. Doposażenie sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

W Dziennym Domu „Senior-WIGOR” funkcjonuje pomieszczenie do zajęć ruchowych, w którym uczestnicy korzystają z indywidualnej rehabilitacji ruchowej. Dotkliwym brakiem jest niewystarczające wyposażenie, które umożliwiłoby skuteczne przeciwdziałanie pogłębiającym się zaburzeniom funkcjonowania ruchowego u uczestników. Wśród 30 seniorów, uczestników Dziennego Domu 45%, to osoby z zaburzeniami chodu w wyniku udaru. Pozostali uczestnicy mają stwierdzone w wywiadzie nadciśnienie tętnicze, cukrzycę, chorobę Parkinsona i Alzheimera.

Możliwość doposażenia Sali usprawniania ruchowego w urządzenia do reedukacji chodu i wzmocnienia ogólnej siły mięśniowej mogłoby skutecznie przyczynić się do spowolnienia procesów chorobowych i poprawy ogólnego samopoczucia seniorów.

Cel projektu:

Celem projektu jest poprawienie usług świadczonych przez placówkę, zwiększenie efektywności wykonywanych zabiegów oraz stanu zdrowia podopiecznych.

Zakres realizowanych zadań:

Realizacja projektu zakłada zakup i zainstalowanie w sali do usprawniania ruchowego:

- bieżni elektrycznej dostosowanej dla osób starszych,
- rehabilitacyjnego urządzenia przyłóżkowego do ćwiczeń kończyn dolnych i górnych w systemie odciążenia,
- przenośnego urządzenia do ćwiczeń oporowych kończyn górnych i dolnych typu „Wiosła".

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-infrastrukturalną sposób jego oceny i zmierzenia w odniesieniu do celu programu rewitalizacji:

1. Podniesienie atrakcyjności oferty rehabilitacyjnej Dziennego Domu dla osób starszych.
2. Możliwość skutecznej reedukacji chodu oraz poprawy funkcji kończyn dolnych.
3. Poprawa ogólnej wydolności u seniorów.

Uzasadnienie umieszczenia projektu infrastrukturalnego na liście A:

Projekt pozytywnie wpłynie na lokalną społeczność poprzez poszerzenie oferty medycznej oraz poprawienie jakości oferowanych usług z zakresu opieki zdrowotnej. Realizacja przedsięwzięcia może przyczynić się również do poprawy stanu zdrowia seniorów, ogólnej sprawności tym samym zwiększając możliwość uczestnictwa w życiu społecznym oraz zmniejszając wykluczenie społeczne.

6. Doposażenie sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR"

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

W istniejącej sali klubowo-kinowej uczestnicy Dziennego Domu „Senior-WIGOR" mogą korzystać jedynie z telewizora. Chcąc zapewnić osobom starszym, mało mobilnym komfort w odbiorze filmów dokumentalnych, przyrodniczych i fabularnych oraz zaproponować szeroki dostęp do zasobów filmowych w Internecie, pragniemy zainstalować w tym pomieszczeniu zestaw kina domowego z ekranem i rzutnikiem multimedialnym.

Cel projektu:

Celem projektu jest zwiększenia jakości usług świadczonych przez placówkę oraz aktywizacja społeczno-kulturalna seniorów.

Zakres realizowanych zadań:

Zadanie będzie polegało na zainstalowaniu w pomieszczeniu klubowo-kinowym ekranu i rzutnika multimedialnego. Dodatkowo do laptopa, który podłączony do Internetu będzie służył do wyszukiwania filmów i programów, zostanie podłączony zestaw kina domowego w celu osiągnięcia kinowych efektów dźwiękowych w pomieszczeniu.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-infrastrukturalną oraz sposób jego oceny i zmierzenia w odniesieniu do celu programu rewitalizacji:

1. Podniesienie atrakcyjności oferty Dziennego Domu dla osób starszych.
2. Możliwość wyświetlania ulubionych filmów, spektakli, teatru telewizji na życzenie seniorów.
3. Rozszerzenie bazy edukacyjnej w ramach zajęć stymulujących pamięć i koncentrację.
4. Aktywizacja kulturalna seniorów.

Uzasadnienie umieszczenia projektu infrastrukturalnego na liście A:

Przewiduje się, że projekt będzie miał pozytywny wpływ na sposób spędzania wolnego czasu przez seniorów korzystających z placówki, który jest jednym z czynników wpływających na ogólną jakość życia. Aktywizacja kulturalna poprzez wspólne odbieranie wartościowych materiałów multimedialnych będzie ciekawą formę spędzania wolnego czasu oraz formą integracji społecznej seniorów.

7. Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu: Dzienny Dom „Senior-WIGOR” zlokalizowany jest w centrum miasta i oddalony od terenów rekreacyjnych, które mogłyby służyć osobom starszym do spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu. Przylegający do budynku teren, ze względu na szczupłe środki finansowe nie został wyposażony w infrastrukturę do rekreacji. Trudności w poruszaniu się uczestników

Dziennego Domu uniemożliwiają częste i dalekie wycieczki do miejsc rekreacji na terenie naszego miasta. Możliwość sfinansowania ogrodowego zestawu rekreacyjno-usprawniającego zaspokoiłaby potrzeby seniorów przebywających w Dziennym Domu „Senior-WIGOR".

Cel projektu:

Celem projektu jest poprawienie infrastruktury placówki oraz stworzenie możliwości wypoczynku osobom starszym w urozmaicony sposób.

Zakres realizowanych zadań:

Realizacja projektu przewiduje:

1. Zakup i instalację markiz tarasowych do zapewnienia ochrony uczestnikom przed słońcem i deszczem w czasie zajęć na świeżym powietrzu.
2. Zakup parasola ogrodowego do zapewnienia ochrony uczestnikom przed słońcem i deszczem w czasie zajęć na świeżym powietrzu.
3. Zakup 2 ławek ogrodowych.
4. Zakup 2 zestawów mebli ogrodowych.
5. Zakup i instalację zestawu przyrządów do ćwiczeń na powietrzu dla seniorów (typ siłowni na powietrzu).

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-infrastrukturalną oraz sposób jego oceny i zmierzenia w odniesieniu do celu programu rewitalizacji:

1. Uatrakcyjnienie wyglądu terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR".
2. Stworzenie możliwości wypoczynku osobom starszym w urozmaicony sposób.
3. Rozszerzenie oferty usprawniania ruchowego o możliwość wykonywania ćwiczeń na wolnym powietrzu.

Uzasadnienie umieszczenia projektu infrastrukturalnego na liście A:

Przewiduje się, że realizacja projektu pozytywnie wpłynie na osoby korzystające z placówki. Stworzenie estetycznej przestrzeni dostosowanej do potrzeb seniorów,

umożliwi spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu, co pozytywnie wpływanie na stan zdrowia oraz samopoczucia użytkowników.

8. Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Istniejąca infrastruktura handlowa w postaci stołów, stoisk i kontenerów jest niskiej jakości oraz nie jest w pełni wykorzystywana przez handlujących. W dni targowe problemem jest brak miejsc parkingowych na terenie targowiska oraz w bezpośrednim jego otoczeniu. Większość Klientów pozostawia swoje auta na ulicach dochodzących bezpośrednio do okolic targowiska, na parkingach prywatnych, płatnych (od strony południowej) i pozostałych (KRUS, Poczta, Stacja Paliw Orlen, okoliczne osiedla). Zauważalny jest też brak stojaków na rowery, którymi przyjeżdża znacząca część klientów targowiska. Rowery zwykle pozostawiane są przy wschodniej bramie wjazdowej od ul. Narutowicza, przypięte do ogrodzenia targowiska, a także na tyłach pawilonów kontenerowych, lub w sąsiedztwie wielorodzinnego budynku mieszkalnego. W otoczeniu targowiska uwagę zwraca brak spójnych elementów kształtowania zieleni.

Cel projektu:

Celem projektu jest poprawienie stanu infrastruktury handlowej targu oraz stworzenie warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz aktywizacji społecznej.

Zakres realizowanych zadań:

W ramach wykonywanego projektu realizowane będę także projekty „miękkie", które wpłyną przede wszystkim na aspekty społeczne. Na rewitalizowanym terenie organizowane będą wystawy oraz eventy plenerowe dla mieszkańców, które pozwolą na większą integrację społeczności lokalnej. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na osoby wykluczone, w celu zwiększenia ich zaangażowania w sam proces rewitalizacji. Samym przedmiotem projektu pn. „Przebudowa i zagospodarowanie istniejącego targowiska miejskiego wraz z infrastrukturą i układem komunikacyjnym", które zlokalizowane jest przy ul. Targowej w Błoniu. Zakres planowanych prac obejmuje m.in. przebudowę istniejącego placu targowego wraz z częściowym zadaszeniem, wyznaczenie drogi wewnętrznej manewrowej, oświetlenie placu, wprowadzenie elementów zieleni oraz

rozwiązań w zakresie małej architektury. Jednym z celów jest poprawa warunków prowadzenia działalności handlowo-usługowej oraz wprowadzenie dodatkowych funkcji w przestrzeni miejskiej. W ramach programu funkcjonalno-użytkowego określone zostały kluczowe aspekty związane z funkcjonowaniem targowiska w strukturze funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i społecznej miasta oraz objęciem tego obszaru działaniami rewitalizacyjnymi. Odbiorcą projektu będą osoby prowadzące działalność gospodarczą w handlu oraz osoby planujące rozpocząć prowadzenie takiej działalności. Planuje się w ramach projektu przeprowadzenie szkoleń dla osób prowadzących działalność w zakresie techniki handlu oraz szkolenia dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą w tym zakresie.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-infrastrukturalną oraz sposób jego oceny i zmierzenia w odniesieniu do celu programu rewitalizacji:
Realizacja projektu wpłynie zarówno na sferę gospodarczą, społeczną, jak i przestrzenno-infrastrukturalną. Zwiększy się przede wszystkim potencjał miejskiego targowiska, co równoznaczne jest z większą atrakcyjnością terenu inwestycyjnego. Poprawie ulegną warunki pracy przedsiębiorców, co może przyczynić się do większego zainteresowania możliwością realizacji usług na tym terenie. W konsekwencji, realizacja projektu może przyczynić się do wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców całej gminy. Co więcej, poprawie ulegnie sfera społeczna poprzez konieczność zaangażowania większej liczby pracowników miejskiego targowiska (np. osób wykluczonych społecznie). Targowisko może stanowić także miejsce spotkań mieszkańców całej gminy co zwiększy ich poczucie przynależności do miejsca zamieszkania. Poprawie ulegnie także aspekt przestrzenno-funkcjonalny, dzięki możliwości zagospodarowania terenów zaniedbanych. Należy także podkreślić, że zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców miasta i gminy, poprzez realizację konkretnych zadań w ramach przedsięwzięcia rewitalizacji.

Uzasadnienie umieszczenia projektu infrastrukturalnego na liście A:
Prognozuje się, że realizacja projektu zaktywizuje zawodowo lokalną społeczność oraz stworzy miejsce sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości. Zrewitalizowane miejsce

stanie się również przestrzenią publiczną sprzyjającą codziennym interakcjom oraz integracji mieszkańców.

10.2. Lista B: projekty komplementarne

Na liście B znajdują się projekty uzupełniające, tj. takie, których realizacja jest oczekiwana ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. Ich wykonanie pozwala na maksymalizację efektów rewitalizacji. Podczas wybierania projektów, zachowana została także zasada komplementarności planowanych działań. Należy zaznaczyć, że pozostałe przedsięwzięcia oraz projekty główne uzupełniają się, stanowiąc kompleksowy plan rewitalizacji. Lista B obejmuje projekty infrastrukturalne, które stanowią inne działania przyczyniające się do ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na terenie całej gminy.

1. Budowa zintegrowanego systemu dróg rowerowych na terenie Gminy Błonie

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu:

Cel główny projektu: Rozwój zintegrowanego i przyjaznego środowisku systemu transportu, jakim jest system transportu rowerowego.

Pozostałe cele:

1. Poprawa jakości środowiska naturalnego, poprawa klimatu akustycznego,

2. Zmniejszenie liczby samochodów osobowych w systemie transportowym, poprawa wydolności układu drogowego,

2.1. Wzrost znaczenia komunikacji rowerowej w codziennym korzystaniu ze środków transportu,

3. Poprawa bezpieczeństwa na drogach,

4. Zapewnienie sprawności przemieszczania się – możliwość realnego oszacowania czasu podróży,

5. Rozwój infrastruktury umożliwiającej aktywne spędzanie wolnego czasu,

6. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.

Nadrzędnym celem wszystkich projektów wchodzących w zakres priorytetu inwestycyjnego dotyczącego “zrównoważonej mobilności miejskiej” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

zawsze będzie poprawa poziomu i jakości życia społeczności lokalnych oraz ograniczenie zanieczyszczenia powietrza w miastach, poprzez przyspieszony rozwój czystych, bezpiecznych, spójnych, funkcjonalnych i efektywnych form transportu publicznego i niezmotoryzowanego transportu indywidualnego. Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie jest celem samym w sobie, ale musi być widziana w kontekście zmian w mobilności miejskiej, w celu ograniczenia emisji związanych z transportem, w tym CO2, łagodzenia negatywnego oddziaływania na środowisko i mieszkańców miast oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego, jako całości. W wyniku realizacji przedsięwzięcia powstanie infrastruktura – ścieżki rowerowe, która umożliwi rozwój alternatywnych form przemieszczania się w stosunku do transportu zmotoryzowanego. Przemieszczanie się rowerem staje się coraz bardziej popularne. Wynika to w głównej mierze z dwóch czynników: po pierwsze jest to modna obecnie forma komunikacji, po drugie natomiast rośnie świadomość ekologiczna społeczeństwa. Oznacza to, że ludzie są coraz bardziej świadomi negatywnych konsekwencji na zdrowiu człowieka, jakie powoduje zanieczyszczenie środowiska. Należy zatem oczekiwać, że w perspektywie długookresowej, projekt istotnie przyczyni się do poprawy stanu powietrza. Jest to cel szczególnie istotny dla obszarów mocno zurbanizowanych i prężnie rozwijających się, gdzie ruch samochodowy ma szczególnie silny wpływ na środowisko. Projekt wychodzi naprzeciw preferencjom komunikacyjnym mieszkańców gminy Błonie. Przyczynia się do tworzenia czystego i funkcjonalnego systemu transportowego, jakim jest system transportu rowerowego. Budowa ścieżek rowerowych ograniczy zatem negatywne oddziaływanie człowieka na środowisko. Ograniczenie natężenia ruchu samochodowego jest równoznaczne z ograniczeniem poziomu hałasu. Im to zmniejszenie natężenia ruchu jest większe, tym większy jest spadek poziomu hałasu. Ponadto inwestycja spowoduje, że system komunikacji rowerowej będzie spójny wewnętrznie oraz dobrze połączony z otoczeniem. Inwestycja umożliwi zintegrowanie ścieżek rowerowych na terenie gminy Błonie oraz gminy sąsiedniej Brwinów. Dzięki temu rowerzyści będą mogli swobodnie poruszać się po terenie realizacji projektu – każdy zainteresowany będzie mógł zamienić samochód na rower. Projekt nadto poprawi warunki aktywnego spędzania czasu wolnego dzięki rozbudowie sieci ścieżek oraz przyczynia się do promowania zdrowego trybu życia. Funkcjonalna sieć ścieżek

rowerowych daje możliwość uprawiania regularnej aktywności fizycznej. Mieszkańcy gminy Błonie oraz gmin WOF mogą być zdrowsi wybierając rower, jako codzienny środek transportu. Wreszcie realizacja projektu spowoduje wzrost bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu: ruch rowerowy zostanie przeniesiony na ścieżki rowerowe, w długim okresie czasu należy oczekiwać zmniejszenia ruchu samochodowego na rzecz przemieszczania się rowerem, zmniejszeniu ulegnie ilość wypadków z udziałem rowerzystów. Przedstawiony cel ogólny oraz pozostałe cele szczegółowe są zgodne z celami Osi Priorytetowej IV - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną. W ramach osi priorytetowej projekt wpisuje się w cel szczegółowy 3: Lepsza jakość powietrza. Projekt przyczyni się do realizacji wskaźników rezultatu bezpośredniego jak i wskaźników produktu. Cel szczegółowy 3 odpowiada Działaniu 4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza. Głównym celem interwencji realizowanej w ramach działania 4.3 jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych pochodzenia antropogenicznego ze źródeł powierzchniowych oraz liniowych spowodowanych przez zwiększony ruch drogowy. Działania o charakterze naprawczym i zapobiegawczym pogarszaniu się stanu powietrza, stanowić będą inwestycje z zakresu przesunięcia międzygałęziowego ruchu odbywanego za pomocą motoryzacji indywidualnej na rzecz ruchu niezmotoryzowanego - rowerowego i komunikacji zbiorowej.

Uzasadnienie:

Potrzeby realizacji projektu: Gmina miejsko-wiejska Błonie położona jest w centralnej Polsce, w województwie mazowieckim, w powiecie warszawskim zachodnim, na terenie Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego. Coraz powszechniejszym wśród mieszkańców WOF środkiem komunikacji staje się rower. Za popularnością roweru, jako środka komunikacji nie nadąża jednak podaż infrastruktury – na obszarze WOF znajduje się 550 km dróg rowerowych, z czego 360 km w Warszawie, co daje średnio 187 m na 1 km2 WOF. Infrastruktura ta jest nierównomiernie rozmieszczona. Największe zagęszczenie dróg rowerowych występuje w miastach (Legionowo – 920 m/km^2, Ząbki – 818 m/km^2, Żyrardów – 740 m/km^2, Warszawa – 700 m/km^2). W kilku gminach WOF nie występują one wcale. Zdecydowana większość (73%) gmin WOF ocenia negatywnie stan zaspokojenia swoich potrzeb w tym zakresie. Wskaźnik istniejących tras rowerowych do

łącznej długości dróg w gminie Błonie w 2015 roku wynosił 0,016 km/km. Zaś wskaźnik gęstości istniejących tras rowerowych do powierzchni gminy wynosił 0,042 km/km^2. Istotny udział wśród istniejących dróg rowerowych stanowią te o charakterze rekreacyjnym, a nie komunikacyjnym – w 44% gmin WOF drogi komunikacyjne stanowią nie więcej niż 1/4 długości wszystkich odcinków, a w 24% gmin infrastruktury o takim charakterze nie ma wcale (wszystkie istniejące odcinki mają charakter turystyczno-rekreacyjny). Dodatkowym mankamentem systemu dróg rowerowych jest brak ciągłości jego elementów, a także niedobór połączeń, prowadzących do lokalnych centrów aktywności i węzłów przesiadkowych. W większości gmin istnieją również znaczne braki w zakresie rowerowej infrastruktury towarzyszącej. Słabość sieci dróg rowerowych wpływa na liczbę zdarzeń drogowych z udziałem rowerzystów – rocznie ponad 300 (nie licząc Warszawy). Wartość ta utrzymuje się w ostatnich latach, co może świadczyć o braku poprawy bezpieczeństwa poruszania się rowerzystów po omawianym obszarze. Na podstawie przeprowadzonej przez Wykonawcę „Opracowania możliwości rozwoju tras rowerowych o charakterze komunikacyjnym dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2023" inwentaryzacji terenowej infrastruktury rowerowej w gminie Błonie oraz norm, jakie powinna spełniać, można postawić tezę, że jest ona rozwinięta w sposób bardzo słaby. Łączna długość istniejących ścieżek rowerowych wynosi 3,621 km (w tym wydzielone ścieżki rowerowe 0,880 km, ścieżki rowerowe 1,191 km, ciągi pieszo-rowerowe 1,551 km). Nawierzchnia ścieżek rowerowych, poza nielicznymi odcinkami (ul. Łąki – nawierzchnia asfaltowa), jest z kostki betonowej fazowanej, która jest bardzo niewygodna dla rowerzystów. Ponadto znaczna część tras pokonywana jest przez uczestników ruchu rowerowego po cienkich, nieraz nieprzekraczających 0,5 m szerokości wybrukowanych ciągach pieszych lub pieszo-rowerowych, często zarośniętych trawą lub poboczami dróg, nie spełniających żadnych norm dla tego typu infrastruktury. W gminie Błonie mieszka 20 912 mieszkańców, w tym 12 060 osób w wieku produkcyjnym. Liczba mieszkańców w gminie ma tendencje wzrostowe. Około 14% osób w wieku produkcyjnym z gminy Błonie pracuje w Warszawie, to jest najwięcej spośród wszystkich wskazanych kierunków. Mieszkańcy gminy mogą dojechać do Warszawy albo własnym samochodem, pociągiem Kolei Mazowieckich z dworca PKP w Błoniu i w Bieniewicach albo autobusem PKS Grodzisk

Mazowiecki. Najczęstszym środkiem transportu zbiorowego, na który przesiadają się mieszkańcy gminy Błonie jest pociąg. Gmina Błonie posiada 24 przystanki publicznego transportu publicznego, a liczne z nich nie są połączone z trasami rowerowymi. Jednym z głównych centrów przesiadkowych jest przystanek autobusowy przy rondzie z wyjazdem na ul. Poniatowskiego w sąsiedztwie Urzędu Miasta (DW 720). Autobusy PKS Grodzisk Mazowiecki z tego miejsca odchodzą do Warszawy i Sochaczewa. W wyniku realizacji niniejszego projektu przystanek będzie posiadał połączenie z drogą rowerową. Podobnie, często uczęszczana trasa DK92, którą odbywają się dojazdy do Warszawy i Sochaczewa, nie posiada drogi rowerowej. Realizacja projektu (zadanie 2) pozwoliłoby na skomunikowanie istniejących tam przystanków autobusowych z drogami rowerowymi i korzystnie wpłynęłoby na ograniczenie podróży samochodem poprawiając znacznie bezpieczeństwo podróżujących. Obecnie rowerzyści korzystają z głównej, bardzo ruchliwej drogi lub chodnika. W Błoniu istnieje wiele obiektów użyteczności publicznej, które nie są skomunikowane z drogami rowerowymi, co prowadzi często do nadużywania samochodów, a skutki tego prowadzą do dramatycznych zagrożeń środowiska i zdrowia ludzkiego. W krajach UE 10% podróży odbywanych samochodem nie przekracza 1km, 30% jest krótszych niż 3km a 50% krótszych niż 5km. Tak krótkie podróże mogłyby być z powodzeniem zastąpione przez rower. Rower w znacznym stopniu może zastąpić samochód, przyczyniając się bezpośrednio do poprawy warunków ekologicznych i zdrowotnych społeczeństwa. Okazuje się, że nie tylko te krótkie podróże samochodowe do 5 km mogłyby być zastąpione przez rower. Z badań duńskich wynika, że przy dobrej infrastrukturze dla rowerzystów przeszło połowa podróży rowerowych przekracza 6km a 20% nawet 10km. W Kopenhadze, 34% ankietowanych uzasadnia wybór roweru, jako codziennego środka dojazdu do pracy, jego szybkością. Długości podróży samochodem w gminie Błonie prawdopodobnie nie odbiegają znacząco od średnich podanych dla krajów UE. Zatem znacząca ilość podróży samochodowych mogłaby zostać przejęta przez rower. Wyzwaniem dla zrównoważonego rozwoju jest ograniczenie zużycia energii, szczególnie energii pochodzącej z nieodnawialnych zasobów, marnowanych przez nadużywanie samochodu w podróżach, do których on nie musi być wykorzystywany. Tymczasem rower (czysta energia mięśni) jest 41-krotnie mniej energochłonny niż samochód i przez zastąpienie niekoniecznych podróży samochodowych może przyczynić się do

zagwarantowania niezbędnych zasobów następnym pokoleniom, a równocześnie ograniczyć emisję gazów cieplarnianych. Istotnym problemem w aglomeracji warszawskiej jest zanieczyszczenie powietrza, którego główną przyczyną jest ruch drogowy. Według wyników oceny jakości powietrza za 2013 rok standardy emisyjne pyłów (zarówno PM2,5, jak i PM10) oraz dwutlenku azotu były przekroczone w całej aglomeracji warszawskiej. Równie istotnym problemem w Warszawie i otoczeniu jest niekorzystny klimat akustyczny, powodowany zwłaszcza przez hałas komunikacyjny. Około 80% wszystkich zagrożeń akustycznych w środowisku stanowi zagrożenie hałasem drogowym, które w obszarach zurbanizowanych stało się zjawiskiem powszechnym. W wielu rejonach miast poziom ten osiągnął ponad 70 dB(A) w porze dziennej. Wpływ hałasu na ludzi jest bardzo różny poczynając od pogorszenia samopoczucia i efektów stresogennych, po zaburzenia słuchu czy reakcji fizjologicznych. Podsumowanie: Przedmiotowy projekt wpisuje się w założenia polityki zrównoważanej mobilności przez zgodność projektu z celami/działaniami: Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego 2014-2020+, Planu zrównoważonej mobilności dla warszawskiego obszaru funkcjonalnego, Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Błonie. Projekt wychodzi naprzeciw preferencjom komunikacyjnym mieszkańców gminy Błonie. Przyczynia się do tworzenia czystego i funkcjonalnego systemu transportowego, jakim jest system transportu rowerowego. Budowa ścieżek rowerowych ograniczy negatywne oddziaływanie człowieka na środowisko.

Zakres realizowanych zadań: Projekt zakłada realizację ośmiu zadań inwestycyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą:

1. Zadanie

DW nr 720 - odcinek od ul. J. Poniatowskiego do skrzyżowania z DW nr 700 i od skrzyżowania do granicy gminy Brwinów i Ożarów Mazowiecki:

- budowa drogi rowerowej o długości 3,40 km, ciągu pieszo-rowerowego o długości 0,63 km oraz chodnika o długości 0,41 km.,
- budowa kładki dla rowerów na rzece Rokitnicy,
- przebudowa oświetlenia,

- przebudowa istniejących zjazdów,
- wykonanie 3 przejazdów rowerowych wspólnych z przejściem dla pieszych,
- wykonanie punktu obsługi serwisowej dla rowerów,
- montaż wiaty rowerowej,
- montaż stojaków rowerowych.

2. Zadanie

DK nr 92 - odcinek od skrzyżowania z DW Nr 579 (ul. Targowa) do granicy z gminą Ożarów Mazowiecki:

- budowa drogi rowerowej o długości 3,14 km, ciągu pieszo-rowerowego o długości 1,56 km., oraz chodnika o długości 0,27 km.,
- przebudowa oświetlenia,
- przebudowa istniejących zjazdów,
- wykonanie strefy uspokojonego ruchu „tempo 30”,
- wykonanie przejazdu rowerowego wspólnego z przejściem dla pieszych,
- wykonanie podpórek pod stopy,
-montaż stojaków rowerowych,
- położenie światłowodu.

3. Zadanie

DW nr 579 - odcinek od skrzyżowania z DG nr 410139W do granicy z gminą Leszno:

- budowa drogi rowerowej o długości 0,98 km oraz chodnika o długości 0,11 km.,
- przebudowa i reorganizacja istniejących zjazdów,
- montaż stojaków rowerowych.

4. Zadanie

DG ul. Passowska - odcinek od DW nr 579 do DG nr 410108W:

- budowa drogi rowerowej o długości 1,70 km.,
- przebudowa oświetlenia,
- przebudowa i reorganizacja istniejących zjazdów,
- montaż stojaków rowerowych.

5. Zadanie

DG nr 410137W - odcinek od DP nr 4110W:

- budowa drogi rowerowej o długości 0,44 km,

- przebudowa i reorganizacja istniejących zjazdów,
- wykonanie przejazdu rowerowego,
- wykonanie punktu serwisowego dla rowerów,
- montaż wiaty rowerowej,
- montaż stojaków rowerowych,
- położenie światłowodu.

6. Zadanie

DP nr 4110 Kopytów – Radzików:

- budowa ciągu pieszo-rowerowego o długości 0,97 km,
- modernizacja prawej strony jezdni,
- przebudowa drogi dojazdowej do wjazdu publicznego.

7. Zadanie

DG ul. Mickiewicza i Kalinowa:

- budowa drogi rowerowej o długości 0,8 km oraz chodnika o długości 0,45 km,
- przebudowa oświetlenia,
- przebudowa istniejących zjazdów,
- wykonanie przejazdu rowerowego,
- wykonanie strefy uspokojonego ruchu „tempo 30”,
- montaż stojaków rowerowych.

8. Zadanie

DW Nr 579 ul. Grodziska na odcinku od ulicy Jana Pawła II do Kolejowej:

- przebudowa drogi rowerowej o długości 0,74 km,
- montaż stojaków rowerowych.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-infrastrukturalną oraz sposób jego oceny i zmierzenia w odniesieniu do celu programu rewitalizacji:

Poprawie ulegnie przede wszystkim aspekt społeczny oraz przestrzenno-funkcjonalny. Mieszkańcy będą mieli możliwość spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzy, co może zachęcić ich do większej aktywności fizycznej.

Wskaźniki produktu:

- długość wybudowanych dróg dla rowerów: 13,62 km,

– długość przebudowanych dróg dla rowerów: 0,74 km.

Wskaźniki na 2018 r.

2. Budowa parkingu „Parkuj i Jedź" w Bieniewicach

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu: Budowa 1 poziomowego parkingu na utwardzonej powierzchni, na 80 miejsc samochodowych i 30 rowerowych z zadaszeniem, monitoringiem i oświetleniem.

Cel projektu: Celem projektu jest poszerzenie infrastruktury parkingowej oraz promocja ekologicznego transportu kolejowego.

Zakres realizowanych zadań: Projekt będzie polegał na wykonaniu projektu budowlanego, uzyskaniu niezbędnych zgód i uzgodnień, zagospodarowaniu terenu, wykonaniu nawierzchni i zadaszenia, budowie systemu odwodnienia, zainstalowaniu oświetlenia i monitoringu.

Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-infrastrukturalną oraz sposób jego oceny i zmierzenia w odniesieniu do celu programu rewitalizacji: Projekt stanowi uzupełnienie przedsięwzięcia realizowanego pod hasłem „Parkuj i jedź". Dzięki wybudowaniu parkingu mieszkańcy mogą pozostawić auto lub rower i przesiąść się do pociągu. System stanowi integralną część kolejowego transportu pasażerskiego. Projekt skierowany jest przede wszystkim do mieszkańców, którzy mieszkają w pewnym oddaleniu od stacji kolejowej, ale nie chcą rezygnować z wygodnego, ekologicznego i szybkiego transportu kolejowego.

10.3.Podsumowanie zbiorcze projektów rewitalizacyjnych

Z zamiarem usystematyzowania zgromadzonych danych, w poniższej tabeli zostały przedstawione wszystkie projekty rewitalizacyjne. Podział tabeli uwzględnia kategorie: miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji, harmonogram realizacji projektów, szacunkowe koszty oraz źródła finansowania miejsce realizacji projektu na obszarze

rewitalizacji. Zaproponowana klasyfikacja uwzględnia wszystkie, najważniejsze aspekty złożonych projektów.

Tabela 29. Zbiorcza tabela projektów

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji	Harmonogram realizacji projektów	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania	Działanie
	Projekty kluczowe						
1)	Modernizacja dachu na budynku Dziennego Domu „Senior-WIGOR”	Gmina Błonie	Budynek Dziennego Domu „Senior-WIGOR” zlokalizowany jest przy ul. 3 Maja 10 w Błoniu Powierzchnia dachu na budynku wynosi ok. 440m^2	2016 – 2017	40 000 zł	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej RPO WM 2014-2020	6.2
2)	Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu	Gmina Błonie	Decyzją nr 25970 z dnia 9.06.1992 roku Wojewoda przekazał na własność nie odpłatnie na podstawie art 18 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku o samorządzie terytorialnym działkę ewidencyjną nr 11 obręb 028 w Błoniu, o powierzchni 2,5569 ha, nr księgi wieczystej 31345.	2015-2019	8 149 226,24 zł	Budżet Gminy, Ministerstwo Sportu i Turystyki	Program Rozwoju Infrastruktury Sportowej

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji	Harmonogram realizacji projektów	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania	Działanie
3)	Bulwary Błońskie nad rzeką Rokitnicą wraz z zielenią i infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Piłsudskiego do zachodniej kładki przy parku Bajka w Błoniu - II etap budowy bulwarów miejskich w Błoniu	Gmina Błonie	Wzdłuż rzeki Rokitnicy od ulicy Piłsudskiego do zachodniej kładki przy Parku Bajka.	2017-2019	5 000 000 zł	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, RPO WM 2014-2020	2.5
4)	Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym”	Gmina Błonie	Błonie, ul Grodziska dz. ew. 31, obręb 0023, powierzchnia 15583 ha	2018 – 2019	Brak	Budżet Gminy, Potencjalna możliwość finansowania Ministerstwo Sportu i Turystyki	Program Rozwoju Infrastruktury Sportowej
5)	Doposażenie sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”	Dzienny Dom „Senior-WIGOR” 05-870 Błonie, ul. 3 Maja 10	Budynek Dziennego Domu „Senior-WIGOR” zlokalizowany jest przy ul. 3 Maja 10 w Błoniu	2016-2017	12 000 zł	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społeczne, RPO WM 2014-2020	9.2
6)	Doposażenie sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”	Dzienny Dom „Senior-WIGOR” 05-870 Błonie, ul. 3 Maja 10	Budynek Dziennego Domu „Senior-WIGOR” zlokalizowany jest przy ul. 3 Maja 10 w Błoniu	2016	12 000 zł	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społeczne, RPO WM 2014-2020	9.1

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji	Harmonogram realizacji projektów	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania	Działanie
7)	Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”	Dzienny Dom „Senior-WIGOR” 05-870 Błonie, ul. 3 Maja 10	Budynek Dziennego Domu „Senior-WIGOR” zlokalizowany jest przy ul. 3 Maja 10 w Błoniu.	2016 – 2017	33 200 zł	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społeczne, RPO WM 2014-2020	6.2
8)	Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu	Gmina Błonie	Zagospodarowanie istniejącego targowiska miejskiego wraz z infrastrukturą i układem komunikacyjnym na terenie działek nr 13/14, 13/15, 13/16 obręb. 014 w Błoniu o łącznej powierzchni 9 746m2 zlokalizowane przy ulicy Targowej	2017 - 2019	5 066 871,58 zł	Budżet Gminy RPO WM 2014-2020	6.2
Projekty komplementarne							
1)	Budowa parkingu „Parkuj i Jedź” w Bieniewicach	Gmina Błonie	Bieniewice d zew. 210/4, obręb 4, powierzchnia 1,57 ha	2018 – 2020	1 500 000,00 zł	RPO WM 2014-2020	4,3

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji	Harmonogram realizacji projektów	Szacunkowe koszty	Źródła finansowania	Działanie
2)	Budowa zintegrowanego systemu dróg rowerowych na terenie Gminy Błonie	Gmina Błonie	W ramach projektu zostało określonych osiem zadań inwestycyjnych: 1) DW nr 720 – odcinek od ul. J. Poniatowskiego do skrzyżowania z DW nr 700 i od skrzyżowania do granicy gminy Brwinów i Ożarów Mazowiecki; 2) DK nr 92 – odcinek od skrzyżowania z DW nr 579 (ul. Targowa) do granicy z gminą Ożarów Mazowiecki; 3) DW nr 579 odcinek od skrzyżowania z DG nr 410439W do granicy z gminą Leszno; 4) DG ul. Passowska – odcinek od DW nr 579 do DG nr 410108W; 5) DG nr 410137W – odcinek od DP nr 4110W 6) DP nr 4110 Kopytów Radzików 7) DG ul. Mickiewicza i Kalinowa 8) DW nr 579 ul. Grodziska na odcinku od ul. Jana Pawła II do ul. Kolejowej w Błoniu.	1.02.2017 – 30.06.2018	6 854 132,41 zł	RPO WM 2014-2020	4.3

Źródło: opracowanie własne

10.4.Powiązanie planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami operacyjnymi

W łącznym zestawieniu projektów mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu zdegradowanego, zostało sklasyfikowanych na 8 projektów kluczowych oraz 2 komplementarnych. Poniższa tabela wykazuje powiązanie zaplanowanych projektów z wyznaczonymi celami strategicznymi.

Tabela 30. Schemat powiązań projektów rewitalizacyjnych z celami operacyjnymi dla gminy Błonie

Obszar	Cel operacyjny	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
SPOŁECZEŃSTWO	**Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji inicjatyw lokalnych w partnerstwach**	• Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu, • Bulwary Błońskie nad rzeką Rokitnicą wraz z zielenią i infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Piłsudskiego do zachodniej kładki przy parku Bajka w Błoniu - II etap budowy bulwarów miejskich w Błoniu, • Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”
SPOŁECZEŃSTWO	**Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji inicjatyw lokalnych w partnerstwach**	• Bulwary Błońskie nad rzeką Rokitnicą wraz z zielenią i infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Piłsudskiego do zachodniej kładki przy parku Bajka w Błoniu - II etap budowy bulwarów miejskich w Błoniu,

Obszar	Cel operacyjny	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
		• Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym”.
SPOŁECZEŃSTWO	**Niwelowanie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w tym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu**	• Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, • Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”.
SPOŁECZEŃSTWO	**Integracja lokalnej społeczności**	•Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, •Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”,

Obszar	Cel operacyjny	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
		•Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”.
GOSPODARKA	**Rozwój gospodarczy i podnoszenie aktywności zawodowej mieszkańców**	• Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu, • Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym”
GOSPODARKA	**Wspieranie przejawów lokalnej przedsiębiorczości wśród mieszkańców (w tym w zakresie funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej)**	• Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu, • Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym”

Obszar	Cel operacyjny	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
GOSPODARKA	**Poprawa warunków lokalnego rynku pracy**	• Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu, • Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym”
GOSPODARKA	**Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców i zmniejszenie liczby osób pozostających bez zatrudnienia**	• Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu, • Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym”
INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ	**Zagospodarowanie przestrzenne obszarów zdegradowanych oraz zwiększenie ich estetyki i użyteczności**	• Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu, • Modernizacja dachu na budynku Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, • Bulwary Błońskie nad rzeką Rokitnicą wraz z zielenią i infrastrukturą towarzyszącą na

Obszar	Cel operacyjny	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
		odcinku od ul. Piłsudskiego do zachodniej kładki przy parku Bajka w Błoniu - II etap budowy bulwarów miejskich w Błoniu, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym", • Budowa parkingu „Parkuj i Jedź" w Bieniewicach, • Budowa zintegrowanego systemu dróg rowerowych na terenie Gminy Błonie, • Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu, • Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR", • Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR", • Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR".
INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ	**Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznych**	• Bulwary Błońskie nad rzeką Rokitnicą wraz z zielenią i infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Piłsudskiego

Obszar	Cel operacyjny	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
		do zachodniej kładki przy parku Bajka w Błoniu - II etap budowy bulwarów miejskich w Błoniu, • Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR” • Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR” • Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”
INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ	**Poprawa stanu technicznego budynków zlokalizowanych na obszarze zdegradowanym**	• Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu. • Modernizacja dachu na budynku Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym”, • Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu, • Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”,

Obszar	Cel operacyjny	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
		• Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”.
NFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ	**Zagospodarowanie terenów na cele rekreacyjno-sportowe i kulturalno-rozrywkowe**	• Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu, • Bulwary Błońskie nad rzeką Rokitnicą wraz z zielenią i infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Piłsudskiego do zachodniej kładki przy parku Bajka w Błoniu - II etap budowy bulwarów miejskich w Błoniu, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym”, • Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”,

Obszar	Cel operacyjny	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
		• Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”

10.5. Powiązanie zdiagnozowanych problemów i zdiagnozowanych przedsięwzięć

Ważną sferą procesu rewitalizacji jest eliminowanie problemów z terenów zdegradowanych. Poniższa tabela wykazuje powiązanie tych problemów z planowanymi działaniami, mającymi im przeciwdziałać.

Tabela 31. Schemat powiązań oddziaływania planowanych przedsięwzięć na problemy w gminie Błonie

Obszar	Problem	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
SPOŁECZEŃSTWO	**Starzenie się społeczeństwa**	• Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, • Modernizacja dachu na budynku Dziennego Domu „Senior-WIGOR”

Obszar	Problem	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
SPOŁECZEŃSTWO	**Wykluczenie społeczne**	• Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, • Modernizacja dachu na budynku Dziennego Domu „Senior-WIGOR”.
SPOŁECZEŃSTWO	**Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych**	• Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym,
SPOŁECZEŃSTWO	**Niepełnosprawność**	• Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR” • Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”,

Obszar	Problem	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
SPOŁECZEŃSTWO	**Ubóstwo**	• Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu
GOSPODARKA	**Bezrobocie**	• Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym, • Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu
GOSPODARKA	**Mała liczba nowych podmiotów gospodarczych**	• Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym,

INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ	**Zły stan infrastruktury technicznej**	• Rewitalizacja terenu zielonego przed budynkiem Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, • Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR” • Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Rewitalizacja targowiska miejskiego w Błoniu, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym”, • Bulwary Błońskie nad rzeką Rokitnicą wraz z zielenią i infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Piłsudskiego do zachodniej kładki przy parku Bajka w Błoniu - II etap budowy bulwarów miejskich w Błoniu, • Modernizacja dachu na budynku Dziennego Domu „Senior-WIGOR”, • Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu

Obszar	Problem	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ	**Brak zaplecza sportowego i kulturowego**	• Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Budowa zintegrowanego systemu dróg rowerowych na terenie Gminy Błonie, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego
INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ	**Zły stan infrastruktury drogowej**	• Budowa parkingu „Parkuj i Jedź” w Bieniewicach • Budowa zintegrowanego systemu dróg rowerowych na terenie Gminy Błonie

Obszar	Problem	Planowane projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne
INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ	**Brak terenów rekreacyjnych**	• Doposażenie Sali usprawniania ruchowego w Dziennym Domu „Senior-WIGOR” • Doposażenie Sali klubowo-kinowej w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”, • Budowa zintegrowanego systemu dróg rowerowych na terenie Gminy Błonie, • Rewitalizacja Stadionu Miejskiego w Błoniu, • Bulwary Błońskie nad rzeką Rokitnicą wraz z zielenią i infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Piłsudskiego do zachodniej kładki przy parku Bajka w Błoniu - II etap budowy bulwarów miejskich w Błoniu, • Budowa wielofunkcyjnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego obejmującego budowę hali sportowo-widowiskowej i krytego basenu wraz z zapleczem techniczno-socjalnym i rekreacyjno-treningowym”

11.Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest konieczność zapewnienia ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania. Komplementarność może mieć charakter:

- przestrzenny,
- problemowy,
- proceduralno-instytucjonalny,
- międzyokresowy,
- finansowy.

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami gminy. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Efekty osiągnięte mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego gminy Błonie w skali całej gminy, nie tylko obszaru zdegradowanego.

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich trzech wymiarów programu rewitalizacji. Projekty powinny wpływać na aspekt przestrzenny, społeczny i gospodarczy. W niniejszym dokumencie określono 8 projektów rewitalizacyjnych i 2 projekty komplementarne, których cechy i spodziewane efekty korelują z wyżej wymienionymi aspektami zapewnia zwiększoną efektywność procesu oraz zyskanie dodatkowej wartości niż suma rozwiązanych problemów. Dla zapewnienia komplementarności należy:

- wyznaczyć wskaźniki, które określać będą efekty końcowe projektów rewitalizacyjnych;
- skorelować działania rewitalizacyjne z innymi działaniami podejmowanymi w ramach planowania strategicznego Gminy – w ramach pozostałych dokumentów

dotyczących rozwoju obszaru: Strategia Rozwoju itp. Analogicznie władze Gminy powinny rozpatrywać inne dziedziny z uwzględnieniem Programu Rewitalizacji i możliwie wspierać określone w nim działania.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane ze zróżnicowanych źródeł, takich jak:

- Europejski Fundusz Społeczny,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać się będzie na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

12. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji

Program Rewitalizacji wypracowany jest przez samorząd miejski i poddawany jest dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów, w aspektach:

- społecznym,
- gospodarczym,
- przestrzenno-funkcjonalnym,
- technicznym,
- środowiskowym.

Przygotowanie oraz wdrażanie procesu rewitalizacji w gminie Błonie opiera się na zasadach partnerstwa i partycypacji. Partycypacja społeczna wpisana jest w proces rewitalizacji, na każdym jego etapie: diagnozy, programowania, wdrażania i monitorowania. Współpraca z różnymi grupami interesariuszy, w szczególności ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, takimi jak: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, pozwoli na:

- wyznaczenie liderów społecznych z różnych środowisk,
- określenie obszarów problemowych,
- zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych w mieście,
- wypracowanie społecznej akceptacji podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- pozyskanie, ze źródeł publicznych i prywatnych, środków na działania rewitalizacyjne,
- systematyczne i ciągłe monitorowanie postępów realizacji Programu Rewitalizacji oraz jego aktualizację.

Przygotowanie Programu Rewitalizacji dla gminy Błonie oraz jego wdrażanie i monitorowanie opierają się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym przede wszystkim ze:

- społecznością obszaru zdegradowanego,
- użytkownikami obszaru zdegradowanego,

- lokalnymi przedsiębiorcami,
- organizacjami pozarządowymi.

Interesariusze to instytucje, osoby lub grupy osób, które znajdują się w strefie bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz instytucje i osoby, które mogą mieć wpływ (pozytywny lub negatywny) na realizację Programu i jego rezultatu. Interesariuszami Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Błonie są zatem:

- pojedyncze osoby (mieszkańcy i użytkownicy obszaru rewitalizowanego),
- lokalne społeczności i ich formalni i nieformalni przedstawiciele,
- władze samorządowe i krajowe,
- politycy,
- grupy specjalnych interesów,
- przedstawiciele biznesu,
- turyści,
- potencjalni mieszkańcy,
- organizacje pozarządowe.

Kompleksowość procesu rewitalizacji w gminie Błonie zakładająca włączenie wielu grup interesariuszy, wymaga stworzenie struktury organizacyjnej oraz podziału kompetencji i obowiązków.

W ramach prowadzonych prac nad Programem Rewitalizacji, szczególny nacisk został położony na włączenie mieszkańców, przedsiębiorców oraz wszystkich interesariuszy w proces rewitalizacji. Przeprowadzone zostały nadania ankietowe z mieszkańcami miasta w formie:

- Ankieta CATI (N=50)
- Ankieta PAPI (N=100)
- Konsultacje społeczne (11 sierpnia 2016 r.)

Tak szerokie zastosowanie różnych +technik badawczych pozwoliło na dotarcie do dużej liczby mieszkańców całej gminy. Osoby zainteresowane Lokalnym Programem Rewitalizacji mogły także uczestniczyć w spotkaniu konsultacyjnym, które odbyło się 11 sierpnia 2016 r.

Mieszkańcy, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych mogli także zgłaszać propozycje dotyczące realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Informacje na temat zbierania fiszek projektowych umieszczone zostały na stronie internetowej Urzędu Miejskiego oraz BIPie,. Skontaktowano się także z organizacjami pozarządowymi, w celu poinformowania o możliwości zgłoszenia projektów rewitalizacyjnych. Dzięki zaangażowaniu partnerów rewitalizacji wybrane zostały projekty rewitalizacyjne i projekty komplementarne.

W związku z powyższym, zastosowano różne rodzaje mechanizmów włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie miasta w procesie rewitalizacji.

13. System wdrażania (realizacji) Programu Rewitalizacji

System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Błoni, zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 -2020, oraz Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. oparty jest na zasadzie partnerstwa i partycypacji. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Programu (jako działania komplementarne do partycypacji na etapach diagnozy, programowania, czy monitorowania) umożliwi wypracowanie społecznej akceptacji dla podejmowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, pozyskanie środków na działania rewitalizacyjne ze źródeł publicznych oraz prywatnych oraz systematyczny monitoring postępów realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz w razie konieczności (np. podczas wystąpienia istotnej zmiany warunków realizacji Programu) jego aktualizację.

Proces wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji ma na celu sterowanie realizowanymi działaniami w taki sposób, by umożliwić wyprowadzenie obszarów zdegradowanych, w tym wyznaczonych do rewitalizacji, ze stanu kryzysowego. W związku z takimi działaniami podmiotów wdrażających i przeznaczonych na te cele środków finansowych i rzeczowych nastąpi planowana poprawa jakości życia mieszkańców.

Kompleksowy charakter Lokalnego Programu Rewitalizacji jest odpowiedzią na problemy określone na podstawie diagnozy społeczno – gospodarczej przeprowadzonej na terenie gminy Błonie. Połączenie planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, celów oraz efektów tych przedsięwzięć przyczyni się do trwałości wprowadzonych zmian. Jednym z najważniejszych elementów zapewniających trwałość i powodzenie działań rewitalizacyjnych jest włączenie w jego realizację wszystkich grup interesariuszy oraz prowadzenie otwartego dialogu pomiędzy nimi. Ze względu na złożoność procesu tworzenia i wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji włączenie interesariuszy jest szczególnie istotne. Przyczyni się do pozytywnego postrzegania przez lokalną społeczność działań rewitalizacyjnych.

Do podstawowych działań w zakresie zarządzania Lokalnego Programem Rewitalizacji zalicza się:

- Aktywne włączenie grup interesariuszy w proces rewitalizacji,

- Pozyskiwanie różnych środków finansowych zgodnie z zasadą dodatkowości,
- Promocja i wdrożenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja przyczyni się do pozytywnych zmian na wyznaczonym obszarze zgodnie z zasada komplementarności i zrównoważonego rozwoju,
- Wdrażanie poszczególnych działań zgodnie z kryterium czasu realizacji,
- Monitorowanie postępów w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z określeniem stopnia osiągnięcia wyznaczonych uprzednio celów,
- Utrzymanie trwałości osiągniętych rezultatów.

Powyższe wymaga zaangażowania wielu podmiotów, które posiadają narzędzia do ich realizacji. W programie Rewitalizacji dla gminy Błonie organem decyzyjnym jest Burmistrz Błonia. Za działanie w Lokalnym Programie Rewitalizacji i prawidłowy proces wdrażania projektów rewitalizacyjnych odpowiedzialny będzie Zespół osób, wyznaczonych przez Burmistrza Błonia. W przypadku zgłoszonych fiszek projektowych, to Wnioskodawcy będą odpowiedzialni za skuteczną realizację zaproponowanych działań.

Na etapie zarządzania procesem rewitalizacji wyznaczony zespół będzie współpracował również z:

- Komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego w Błoniu zwłaszcza z zastępcami Burmistrza, Skarbnikiem gminy oraz Sekretarzem, a także innymi jednostkami (tj. placówkami oświatowymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, itd.).
- Beneficjentami zewnętrznymi również odpowiadającymi za realizację działań rewitalizacyjnych (wspólnotami mieszkaniowymi, instytucjami kultury, instytucjami polityki społecznej, fundacjami i stowarzyszeniami, lokalnymi przedsiębiorcami, osobami prywatnymi).
- Interesariuszami procesu rewitalizacji.

14. System monitoringu i oceny PR

14.1. Monitoring

System monitoringu i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie opierał się na pozyskiwaniu niezbędnych danych od instytucji, z którymi Urząd Miejski będzie współpracować (w tym danych demograficznych oraz gromadzonych przez komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego, zaangażowanych w program rewitalizacji). Proces gromadzenia danych powinien odbywać się na możliwe najniższym poziomie, z możliwością agregacji dla obszaru rewitalizacji.

System monitorowania i oceny Programu Rewitalizacji powinien zawierać dane dotyczące sfery społeczno-ekonomicznej oraz przestrzenno-technicznej. Możliwość uzyskania: danych ilościowych i jakościowych, które umożliwią weryfikacje stopnia realizacji Programu Rewitalizacji, danych wykazujących stopień zbieżności realizowanych działań z celami oraz niezbędnych informacji do realizacji zadań i podejmowania decyzji na szczeblu operacyjnym i strategicznym. Bardzo ważnym elementem systemu monitoringu jest identyfikacja barier, które utrudniają realizacje przedsięwzięć rewitalizacyjnych na płaszczyźnie formalnej, gospodarczej, ekonomicznej oraz wynikającej z nastawienia społeczności lokalnej.

Dane powinny być pozyskiwane minimum raz do roku od poszczególnych instytucji publicznych (PUP, OPS, Policja) i beneficjentów zewnętrznych. Monitoring będzie opierać się również na pozyskiwaniu danych z badań ankietowych oraz spotkań z interesariuszami Lokalnego Programu rewitalizacji. Monitorowanie efektów w ten sposób wpłynie pozytywnie na Program Rewitalizacji i pozwoli na jego aktualizację, zgodnie z potrzebami mieszkańców.

W celu zapewnienia ciągłego monitoringu Programu Rewitalizacji, powinny być przygotowywane coroczne raporty w formie sprawozdań z realizacji celów, zawierających informację na temat podejmowanych działań i realizowanych przedsięwzięć.

Rysunek 17 Formy partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania

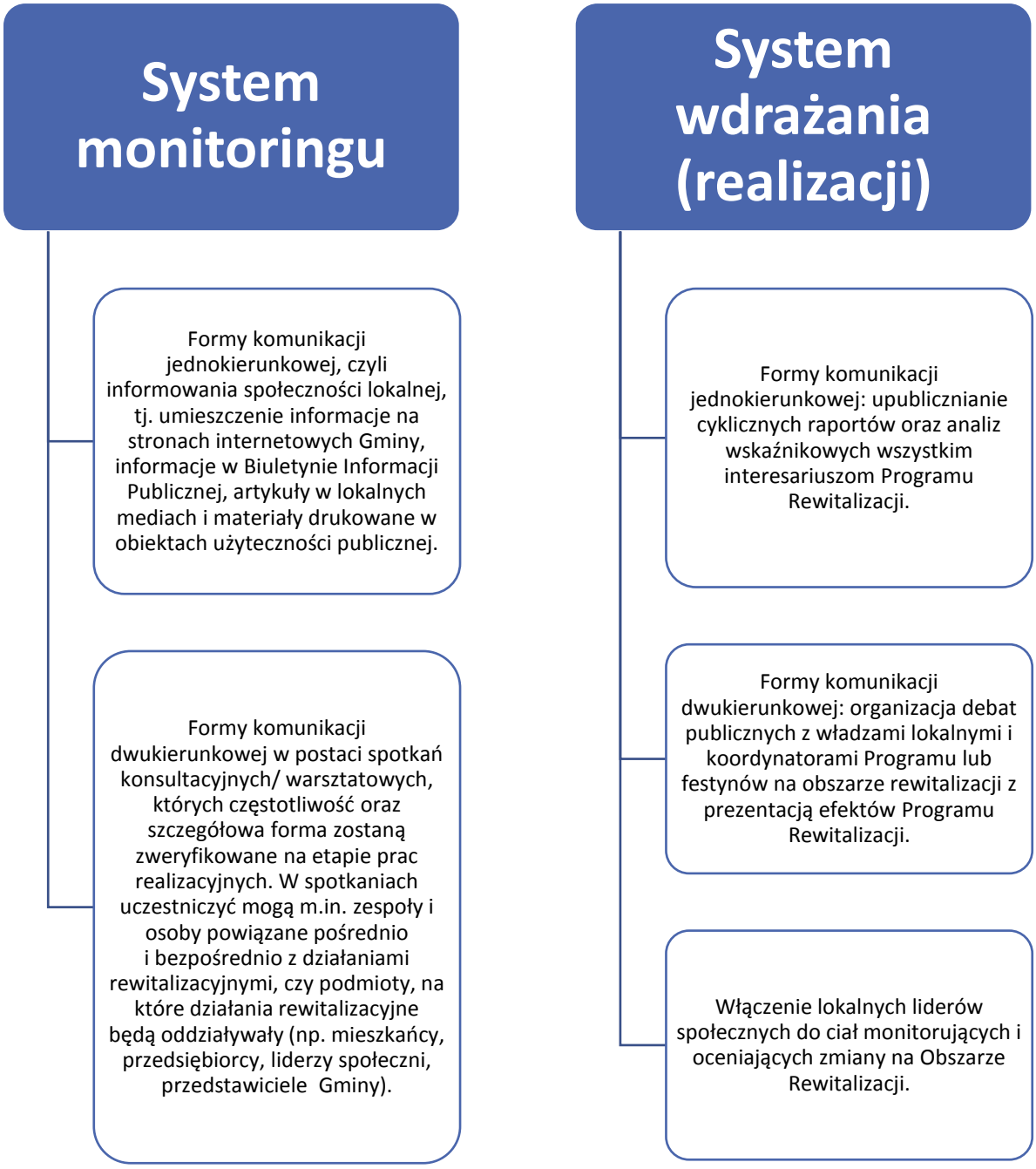

Źródło: Opracowanie własne.

14.2. Ewaluacja

Ewaluacja to przede wszystkim analiza wpływu przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania interesariuszy. W procesie rewitalizacji osoby wyznaczone do monitoringu będą współpracować z instytucjami publicznymi (tj. PUP, OPS, Policja) oraz innymi beneficjentami programu. Podejmowanie działań w ten sposób pozwoli na ocenę stopnia realizacji celów w Lokalnym Programie Rewitalizacji, ich wpływu na obszary problemowe, a także pozwoli na dostosowanie dokumentu do zmieniającej się sytuacji społecznej i gospodarczej całej gminy.

Ewaluacja będzie przebiegać etapowo:

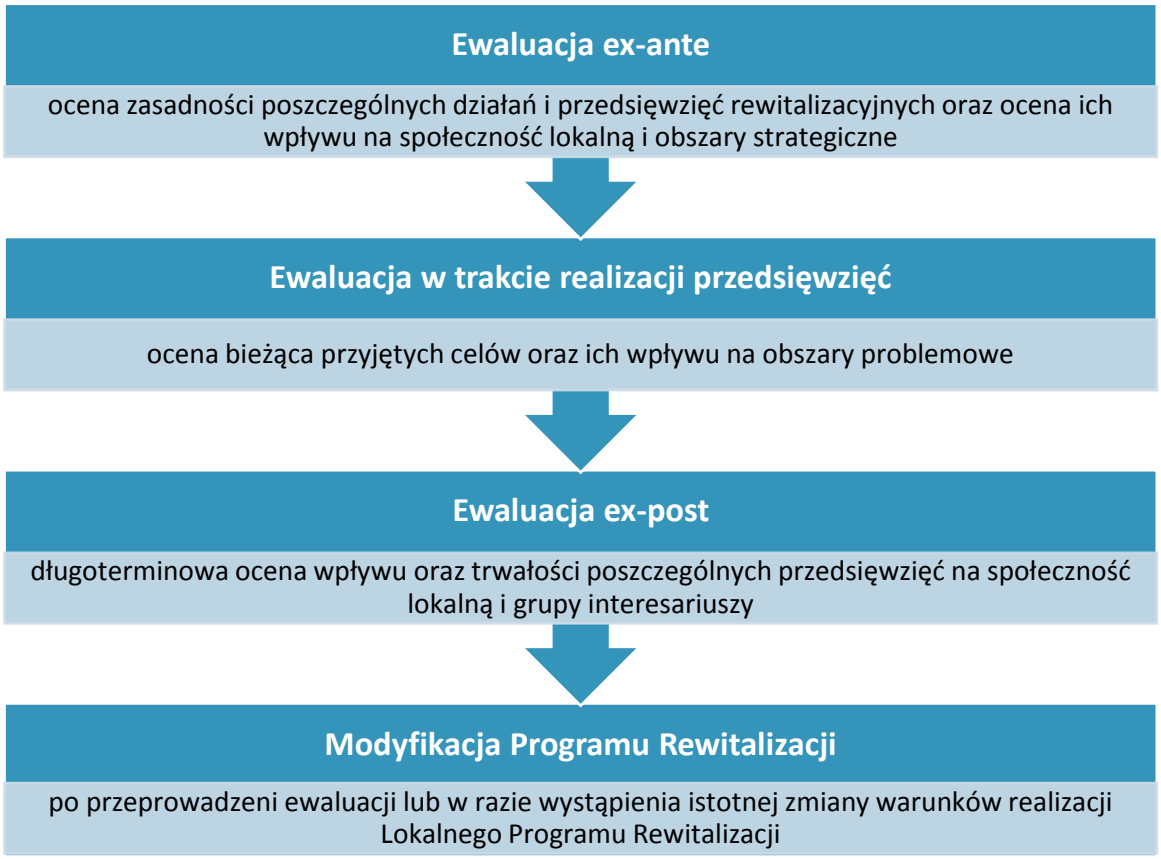

Ocena procesu rewitalizacji będzie prowadzona na trzech poziomach:

1. Wskaźnikach dla obszaru rewitalizacji,
2. Wskaźnikach produktu,
3. Wskaźnikach rezultatu.

Tabela 32 Wskaźniki dla obszaru rewitalizacji

Wskaźniki dla obszaru rewitalizacji	
1.	Liczba mieszkańców
2.	Liczba bezrobotnych
3.	Liczba osób aktywnych zawodowo
4.	Liczba osób w wieku produkcyjnym, przedprodukcyjnym, poprodukcyjnym
5.	Długość dróg wymagająca remontów.
6.	Liczba budynków wymagających remontów
7.	Liczba osób wspieranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej
8.	Liczba przedsiębiorstw
9.	Liczba organizacji pozarządowych
10.	Liczba wydarzeń kulturalnych
11.	Liczba obiektów sportowych
12.	Liczba osób niepełnosprawnych
13.	Liczba budynków mieszkalnych

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 33 Wskaźniki produktu

Wskaźniki produktu	
1.	Liczba osób objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji
2.	Liczba wydarzeń integrujących lokalną społeczność
3.	Liczba osób, która podjęła pracę
4.	Liczba nowych miejsc pracy
5.	Liczba nowych inwestycji
6.	Liczba budynków objętych remontami
7.	Powierzchnia zmodernizowanych przestrzeni publicznych
8.	Powierzchnia terenów zagospodarowanych na cele rekreacyjno-sportowe i kulturalno-rozrywkowe
9.	Liczba osób korzystająca z nowo utworzonych obiektów rekreacyjno-sportowych

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 34 Wskaźniki rezultatu

Wskaźniki rezultatu	
1.	Liczba projektów aktywizujących lokalną społeczność (Cel 1.1).
2.	Liczba projektów redukujących zjawisko wykluczenia społecznego (Cel 1.2)
3.	Liczba projektów z zakresu integracji społecznej (Cel 1.3)
4.	Liczba projektów promujących i wspierających lokalną przedsiębiorczość (Cel 2.1)
5.	Liczba projektów poprawiających stan lokalnego rynku pracy (Cel 2.2)
6.	Liczba projektów zmniejszających stopę bezrobocia (Cel 2.3)
7.	Liczba projektów uatrakcyjniających przestrzeń publiczną (Cel 3.1)
8.	Liczba projektów poprawiających stan techniczny budynków (Cel 3.2)
9.	Liczba projektów zmierzających do zagospodarowania terenów na cele rekreacyjno-sportowe i kulturalno-rozrywkowe (Cel 3.3)

Źródło: Opracowanie własne.

14.3. Aktualizacja PR

Istotną kwestią przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji jest uwzględnienie procesu jego aktualizacji. Pozwoli to na wszelkie modyfikacje w dokumencie, które będą wynikać wyłącznie ze zmian w bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej miasta. Ponadto, wszystkie zaplanowane działania są określone na podstawie analizy potrzeb i zidentyfikowanych deficytów na obszarze wsparcia. Wpisują się one w zakres publicznych i niepublicznych zadań samorządu gminnego zgodnie z Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o Samorządzie Gminnym uzupełnioną obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 20165r. (Dz.U. 2016 poz.446). Jednostką uzupełniającą proces rewitalizacji, będącą jednocześnie głosem społeczności lokalnej jest Rada Miejskiej w gminie Błonie. Kompetencje jednostki regulowane są za pomocą powszechnie obowiązujących aktów prawnych, aktów wykonawczych oraz Statutu Rady Miejskiej. Dodatkowo Lokalny Program Rewitalizacji oraz każda jego aktualizacja wymaga przyjęcia stosownej uchwały Rady Miejskiej.

W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych do Lokalnego Programu Rewitalizacji stosowana będzie następująca ścieżka postępowania:

Źródło: Opracowanie własne

15.Spis tabel

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Błonie w 2014 r. 19
Tabela 2. Gęstość zaludnienia na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2015 21
Tabela 3 Liczba ludności na terenie Gminy Błonie 24
Tabela 4 Liczba mieszkańców miasta Błonie w roku 2016 25
Tabela 5.Podmioty gospodarki narodowej wg. sekcji PKD 2007 w Gminie Błonie w 2015 r. 33
Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własnościowych w Gminie Błonie w 2015 roku 35
Tabela 7.Gospodarstwa rolne wg. grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Błonie w 2010 r. 36
Tabela 8. Pogłowie zwierząt gospodarskich i liczba gospodarstw je hodujące na terenie Gminy Błonie w 2010 r. 36
Tabela 9.Wykaz dróg powiatowych przecinających obszar Gminy Błonie 40
Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014. 47
Tabela 11. Wyposażenie mieszkań w instalacje w % ogółu mieszkań na terenie Gminy Błonie w 2014 r. 47
Tabela 12.Placówki oświatowe w Gminie Błonie 48
Tabela 13. Dane statystyczne na temat oświaty i edukacji w Gminie Błonie w latach 2012-2014 49
Tabela 14.Analiza SWOT Gminy Błonie 85
Tabela 15 Struktura osób bezrobotnych w Gminie Błonie w latach 2010-2015 .. 90
Tabela 16 Liczba osób dotknięta problemem ubóstwa, niepełnosprawności i alkoholizmu z podziałem na sołectwa 91
Tabela 17 Liczba osób dotknięta problemem ubóstwa, niepełnosprawności i alkoholizmu z podziałem na ulice miasta Błonie 97
Tabela 18 Liczba popełnionych przestępstw na terenie Gminy Błonie 103
Tabela 19 Wykaz organizacji pozarządowych na terenie Gminy Błonie 104
Tabela 20 Liczba przedsiębiorstw na terenie Gminy Błonie 106
Tabela 21 Liczba aktywnych przedsiębiorstw na wybranych ulicach 108

Tabela 22Wiek przedsiębiorcy na terenie Gminy Błonie 111
Tabela 23Emisja CO2 ze zużycia energii na potrz. Cieplnej [Mg CO2] z obiektów użyteczności publicznej 112
Tabela 24 Emisja CO2 ze zużycia energii na potrz. Cieplnej [Mg CO2] z obiektów przedsiębiorstw 114
Tabela 25 Wykaz powierzchni sołectw Gminy Błonie w roku 2006.....116
Tabela 26 Delimitacja obszarów zdegradowanych.....121
Tabela 27 Delimitacja obszarów zdegradowanych – wybrane ulice 122
Tabela 28. Cele rewitalizacji.....133
Tabela 29. Zbiorcza tabela projektów 165
Tabela 30. Schemat powiązań projektów rewitalizacyjnych z celami operacyjnymi dla gminy Błonie 169
Tabela 31. Schemat powiązań oddziaływania planowanych przedsięwzięć na problemy w gminie Błonie.....177
Tabela 32 Wskaźniki dla obszaru rewitalizacji 193
Tabela 33Wskaźniki produktu.....193
Tabela 34 Wskaźniki rezultatu 194

16.Spis wykresów

Wykres 1. Zmiany struktury użytkowania terenów Gminy Błonie w latach 2010-2014 20
Wykres 2. Liczba ludności Gminy Błonie w latach 2010-2015 21
Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców Gminy Błonie w 2015 r. 23
Wykres 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Błonie w latach 2010-2015 28
Wykres 5. Przyrost naturalny na terenie Gminy w latach 2010-2014 29
Wykres 6. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014 30
Wykres 7. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie Gminy w latach 2010-2015 31
Wykres 8. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Gminy 36
Wykres 9. Liczba pracujących ogółem wg płci na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014 37
Wykres 10. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2015 38
Wykres 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Błonie w latach 2010-2015 38
Wykres 12. Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2015 41
Wykres 13. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności Gminy Błonie w latach 2010-2014 42
Wykres 14. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014 43
Wykres 15. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności Gminy Błonie w latach 2010-2014 43
Wykres 16. Długość czynnej sieci gazowej na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014 45

Wykres 17. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności Gminy Błonie w latach 2010-2014 45

Wykres 18. Liczba gospodarstw domowych oraz osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy Błonie w latach 2010-2014 53

Wykres 19 Proszę ocenić ogólny stan społeczno-gospodarczy poszczególnych obszarów 57

Wykres 20 Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) miejscowości 59

Wykres 21 Jakie negatywne zjawiska występują na terenie Pani/Pana miejsca zamieszkania? 60

Wykres 22 Jakie działania powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu eliminacji/ograniczenia negatywnych zjawisk na terenie gminy? 61

Wykres 23 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%) 62

Wykres 24 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%) 63

Wykres 25 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia modernizacji lub budowy nowej infrastruktury są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%) 64

Wykres 26 Płeć 65

Wykres 27 Wiek 66

Wykres 28 Miejsce zamieszkania 66

Wykres 29 Proszę ocenić ogólny stan społeczno-gospodarczy poszczególnych obszarów 68

Wykres 30 Proszę ocenić skalę występowania poszczególnych problemów w Pana(i) miejscowości 70

Wykres 31 Jakie negatywne zjawiska występują na terenie Pani/Pana miejsca zamieszkania? 71

Wykres 32 Jakie działania powinny zostać podjęte przez władze Gminy w celu eliminacji/ograniczenia negatywnych zjawisk na terenie gminy? 72

Wykres 33 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%) 74

Wykres 34 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%) 75

Wykres 35 Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia modernizacji lub budowy nowej infrastruktury są najbardziej potrzebne? (Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%) 76

Wykres 36 Płeć 77

Wykres 37 Wiek 78

Wykres 38 Miejsce zamieszkania 79

17.Spis rysunków

Rysunek 1 Etapy tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji 7
Rysunek 2.Gminy graniczące z Gminą Błonie 12
Rysunek 3.Położenie Gminy Błonie wg podziału administracyjnego powiatu warszawskiego zachodniego 13
Rysunek 4 Granice administracyjne Gminy Błonie 88
Rysunek 5 Problem społeczny – ubóstwo 93
Rysunek 6 Problem społeczny – niepełnosprawność 95
Rysunek 7 Problem społeczny – alkoholizm 96
Rysunek 8 Problem społeczny – ubóstwo 100
Rysunek 9 Problem społeczny – niepełnosprawność 101
Rysunek 10 Problem społeczny – alkoholizm 102
Rysunek 11 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w roku 2015 na terenie Gminy Błonie 107
Rysunek 12Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta Błonie 110
Rysunek 13 Występowanie azbestu na terenie Gminy Błonie 116
Rysunek 14 Mapa obszaru zdegradowanego 120
Rysunek 15 Diagnoza 126
Rysunek 16 Obszar rewitalizacji 127
Rysunek 17 Formy partycypacji społecznej na etapie wdrażania i monitorowania 191